

14931 LLEI 18/1991, de 6 de juny, de l'impost sobre la renda de les persones físiques. («BOE» 136, de 7-6-1991, i «BOE» 236, de 2-10-1991.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei,
Sapigheu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei
següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

Antecedents

L'article 31 de la Constitució espanyola exigeix la contribució de tots «... al sosteniment de les despeses públiques d'acord amb la seva capacitat econòmica mitjançant un sistema tributari just inspirat en els principis d'igualtat i progressivitat ...».

L'impost sobre la renda de les persones físiques és, juntament amb l'impost sobre el patrimoni, un tribut d'importància fonamental per fer efectiu aquest mandat.

El model d'impost sobre la renda de les persones físiques general, personal i progressiu es va implantar a Espanya al començament de la reforma tributària iniciada el 1977 i ha constituït la manifestació més característica dels valors polítics, tributaris i pressupostaris d'aquesta.

Tanmateix, el desgast del model d'impost implantat el 1979 ha estat en aquests dotze anys, al marge d'esdeveniments específics que hi han influït, molt important com a conseqüència de factors com ara el marcat caràcter teòric de la reforma, la seva estreta vinculació amb el procés de transició política, la transformació del marc econòmic en què va ser dissenyat, el retard en la reforma de l'Administració tributària encarregat d'aplicar-lo i la subsistència d'importants nivells de frau en la declaració d'alguna de les rendes subjectes a l'impost.

Precisament, algun d'aquests factors va influir de manera decisiva en la reforma parcial efectuada per la Llei 48/1985, de 27 de desembre, que va modificar aspectes tan importants com la tributació dels increments i les disminucions patrimonials.

Posteriorment, tanmateix, la Sentència del Tribunal Constitucional de 20 de febrer de 1989 ha culminat aquest procés de desgast, en declarar inconstitucionals determinats articles de la Llei de l'impost sobre la renda de les persones físiques referents a la tributació de les unitats familiars, la qual cosa va obligar a la seva adaptació urgent i transitòria mitjançant la Llei 20/1989, de 28 de juliol, de manera que això va obrir les portes de la reforma global del tribut.

II

La reforma en el context social

La reforma de l'impost sobre la renda de les persones físiques, en una societat avançada com l'espanyola, no es pot configurar al marge dels interessos socioeconòmics que hi són representats. Aquesta afirmació, que pot resultar tòpica en quelsevol procés de reforma fiscal, és certament realista pel que fa a l'impost sobre la renda espanyol i al moment històric en el qual se'n realitza la reforma perquè l'impost assoleix categoria, atesa la seva generalitat, d'autèntica carta de ciutadania, en implicar en la seva declaració anual un nombre de contribuents que supera els quinze milions de persones i la reforma de la imposició personal s'inscriu en el marc d'un procés de consens

social, per a la integració de l'economia espanyola al mercat únic de 1993, per la qual cosa, ha d'implicar en la seva elaboració el màxim nombre possible d'interlocutors socials.

Per això, l'elaboració d'aquesta Llei ha estat objecte d'un procés de reflexió i debat que al llarg d'aquests últims mesos ha implicat des dels tècnics de l'Administració tributària fins als estudiosos de les universitats espanyoles en les àrees de la Hisenda pública i el dret tributari, passant per les organitzacions empresarials, els sindicats i els col·legis professionals.

Els resultats d'aquest procés van ser plasmats de manera provisional en l'«Informe sobre la reforma de la imposició personal», conegut com a «Llibre blanc».

Aquesta Llei recull les propostes inicials d'aquell, complementades o modificades com a conseqüència dels debats mantinguts després de la publicació de l'Informe, així com de les observacions produïdes en la tramitació del projecte de llei.

III

Àmbit de la reforma

La reforma no intenta aconseguir un tribut radicalment diferent del vigent. Ni la societat, ni la doctrina d'Hisenda, ni les necessitats pressupostàries permeten un salt al buit d'aquesta naturalesa. No es tracta, tal com va passar en el període 1978-1979, de transformar d'arrel el nostre sistema fiscal, passant d'una Hisenda decimonònica a un sistema fiscal europeu, sinó d'adaptar un impost a les necessitats que el temps, els canvis socials i l'entorn internacional imposen. Aquest és el marc general de les modificacions proposades, el límit bàsic de la reforma, acceptat, amb rara unanimitat, per tots els sectors consultats.

El «Llibre blanc» va dissenyar, de forma flexible i combinant factors polítics i tècnics, una reforma que no només afecta aquest impost, sinó el conjunt de mesures de política fiscal necessàries per complir una sèrie d'objectius fiscals i econòmics, en què la idea eix és recórrer, a mitjà termini, la bretxa de benestar que encara ens separa dels països de la Comunitat Econòmica Europea.

Per això, no és possible comprendre les modificacions en la normativa de l'impost sobre la renda de les persones físiques que proposa aquesta Llei sense tenir en compte el marc general en el qual s'inscriu la reforma, així com els canvis en altres tributs i determinats aspectes de política fiscal que s'han d'emprendre en un futur pròxim. En aquest sentit, aquesta Llei ha estat acompanyada en la tramitació parlamentària per la de l'impost sobre el patrimoni, atesa la naturalesa complementària i de tancament que té la imposició patrimonial en relació amb la tributació de la renda de les persones físiques.

Així mateix, les modificacions paral·leles al canvi de l'impost sobre la renda de les persones físiques a què es refereix el «Llibre blanc» són un bon indicador que la política fiscal és un tot unitari, que un sistema tributari, com el nom indica, és una estructura coordinada al servei d'uns fins i que, finalment, no són suficients canvis normatius per aconseguir objectius de política fiscal, i és necessària una Administració tributària eficaç, amb capacitat per fer factibles aquests objectius.

D'aquí que els objectius finals de la reforma es plantejgin en l'horitzó de 1993, data en la qual ha de convergir gradualment la transformació dels elements estructurals de l'impost més afectats per aquesta, de manera que reverteixin sobre els contribuents que per voluntat pròpia o per obligació derivada dels mitjans de control existents han estat declarant des dels primers anys de vida de l'impost, els resultats d'una reforma tributària que pretén assolir una distribució més justa i general de la càrrega tributària entre les diferents fonts de renda.

IV

Principals aspectes de la reforma

Una de les principals conclusions que es desprèn de la Sentència del Tribunal Constitucional de 20 de febrer de 1989 és que la concepció de l'impost sobre la renda de les persones físiques com un «impost de grup» s'ha de considerar superada. El Tribunal Constitucional, en pronunciar-se sobre aquest aspecte, assenyala en el fonament setè de la Sentència:

«Aquesta "tributació per grup" a la qual el sistema d'acumulació pura sembla respondre efectivament no quadra, tanmateix, ni amb els mateixos pressupostos dels quals parteix la Llei 44/1978, per a la qual, com abans destaquem, l'únic subjecte passiu possible d'un impost sobre la renda de les persones físiques és la persona mateixa, l'individu (una proclamació formal que encobreix una realitat ben diferent), ni, amb les exigències que deriven de la nostra Constitució. No només amb les que deriven dels principis d'igualtat i capacitat econòmica, referibles només a les persones físiques o jurídiques, sinó també amb els que es dedueixen del concepte de família i matrimoni que encoratja en els articles 39 i 32 i que és incompatible amb una concepció de grup en la qual només és «sui iuris» el cap i "alieni iuris" tota la resta dels integrants, encara que sigui únicament als efectes fiscals.»

En definitiva, l'impost sobre la renda de les persones físiques ha d'obviar, com a punt d'arrencada, la idea del «grup», per centrar el seu enfocament en l'«individu», en la persona física, única que pot ser considerada «subjecte passiu» d'aquest tribut.

Aquest plantejament és bàsic per comprendre el següent: la nova regulació de l'impost té com a eix central l'individu, la persona aïllada, i configura, doncs, un tribut «individual». Així, la tributació conjunta, norma general anterior, es configura com un règim «optatiu», de manera que, mitjançant la modificació del sistema en el seu moment dissenyat per la Llei 20/1989, de 28 de juliol, d'adaptació, el nou impost preveu com a «opció» la possibilitat de tributar acumuladament per als integrants d'una «unitat familiar». A això es dedica el títol vuitè de la Llei, que recull els supòsits d'unitat familiar que estan d'acord amb el pronunciament del Tribunal Constitucional.

Es tracta d'aconseguir un sistema de tributació acumulada senzill. Amb aquesta finalitat, totes les normes reguladores de l'obligació individual són aplicables al cas de tributació conjunta, amb dues excepcions: l'escala aplicable, que tendeix a anivellar la tributació efectiva de les unitats familiars amb nivells de renda mitjans i baixos, cosa que representa més simplicitat, menys regressivitat i més neutralitat que les que resultarien de la fórmula «splitting» i, d'altra banda, la deducció en quota per rendiments del treball personal, que s'ha d'aplicar per cada integrant de la unitat familiar que percebi rendiments d'aquesta naturalesa.

Com ja es va advertir en un moment anterior, la Sentència del Tribunal Constitucional no ha estat l'únic motor d'aquesta reforma, sinó que juntament amb aquesta han coexistit altres factors determinants, al seu torn, d'adaptacions que s'analitzen a continuació.

La Llei, des del seu inici, té una vocació de simplificació. És veritat que incorpora més articles que aquella a la qual substitueix, ja que en té 105. Tanmateix, la seva estructuració i sistemàtica (títols, capítols, seccions i subseccions) ha de permetre identificar perfectament l'àmbit en què està qui necessiti manejar-la. L'experiència adquirida des de 1978 demostra que la regulació requereix, en l'àmbit legal, determinades qüestions -cosa que contribueix a la seva extensió-, produeix per al subjecte passiu importants efectes de seguretat jurídica.

En el camp del fet imposable (títol segon), la Llei té com a objecte definir i precisar amb claredat els supòsits d'exempció que fins ara (a la Llei de 1978) eren de no-subjecció. Per a això incorpora un precepte, l'article 9, que sota una enumeració tancada intenta resoldre els problemes interpretatius que generava l'apartat quatre de l'article 3 de la Llei que es deroga.

En matèria d'obligació personal de contribuir (capítol 2n del títol tercer), s'ha de destacar l'intent de regular una noció de «residència habitual» que permeti atreure cap a aquesta forma de tributació persones que, amb la formulació que es deroga, s'escapen de l'àmbit de l'impost tot i ser autèntics residents.

Pel que fa a l'obligació real de contribuir (capítol 3r del títol tercer), s'ha de destacar el nou tractament que es dona als interessos i increments de patrimoni resultants de béns mobles la titularitat dels quals la tenen no-residents, en un horitzó comunitari de lliure circulació de capitals.

En els rendiments del treball (secció 1a del capítol 1r del títol cinquè) s'ha de subratllar, d'una banda, la regulació de les retribucions en espècie, fórmula retributiva que està adquirint un gran auge i que no tenia un marc normatiu adequat. En segon terme, l'elevació del percentatge i els límits de les que es coneixien com a «despeses de difícil justificació».

En els rendiments del capital immobiliari (subsecció 2a de la secció 2a del capítol 1r del títol cinquè) destaca la modificació, en el cas d'immobles arrendats, de la deduïbilitat dels interessos, que anteriorment va tenir una limitació conjunta amb els deduïbles per adquisició d'habitatge. La Llei posa un sol límit: el rendiment no pot ser negatiu com a conseqüència de deduir-ne els interessos. Pel que fa a immobles no arrendats, es manté el límit de 800.000 pessetes per al cas d'adquisició d'habitatge habitual, i s'elimina la deduïbilitat dels interessos satisfets en l'adquisició d'immobles diferents de l'habitatge habitual.

Pel que fa als rendiments del capital mobiliari (subsecció 3a de la secció 2a del capítol 1r del títol cinquè), tema que exigia una profunda revisió tenint en compte els nous objectius d'eficiència i neutralitat assignats al sistema fiscal, s'han de distingir dues novetats. D'una banda, la creació de plans d'estalvi popular, els rendiments dels quals estan exclosos de tributació i, de l'altra, la fixació d'un mínim exempt per sota del qual els rendiments d'aquesta naturalesa no formen part de la base imposable.

Sense cap mena de dubte, un dels aspectes més transcendents d'aquesta reforma està constituït per la regulació de la tributació de les activitats empresarials o professionals (secció 3a del capítol 1r del títol cinquè). En relació amb aquestes, la Llei opta per remetre a l'impost sobre societats, amb determinades matisacions, la determinació de la base imposable, si es tracta de subjectes passius en règim d'estimació directa. D'aquesta manera s'aconsegueix unificar el tractament tributari aplicable per determinar les rendes empresarials amb independència del subjecte que la genera (persona física o jurídica) i amb això s'eviten les diferències que fins ara es produïen. Tenint en compte aquesta aproximació, la Llei permet una disminució de la quota a ingressar en els casos en què increments de patrimoni formin part del rendiment de l'activitat. Lligada a aquesta matèria hi ha la regulació de l'estimació objectiva (títol sisè), la novetat de la qual consisteix a abandonar el sistema tradicional de determinació del rendiment per aplicació d'un coeficient sobre la xifra de vendes, per acudir a un altre de més realista: un conjunt de signes, índexs, mòduls o coeficients generals o característics de determinats sectors d'activitat.

En matèria d'increments i disminucions de patrimoni (secció 4a del capítol 1r del títol cinquè) i sense perjudici del que després es veu a l'hora de tractar les reformes que experimenta la mecànica liquidadora de l'impost, la principal novetat consisteix en la substitució dels tradicionals

coeficients actualitzadors del valor d'adquisició, per un sistema que redueix els increments i disminucions de patrimoni en funció del temps de permanència de l'element patrimonial en el patrimoni del subjecte passiu, de manera que, transcorregut un determinat lapse temporal, que varia segons els elements patrimonials de què es tracti, s'assoleix la no-subjecció. Juntament amb això s'ha d'esmentar l'exempció dels increments de patrimoni en funció de la petita quantia de les transmissions que efectuï el subjecte passiu i de la coneguda com a «plusvàlua del mort». En canvi, els increments de patrimoni generats per donacions tributen definitivament de la mateixa manera que els produïts per transmissions oneroses.

Pel que fa a la «imputació de rendes» (secció 5a del capítol 1r del títol cinquè), la novetat fonamental consisteix en el tractament de les societats que, tot i ser socis de societats transparents, reuneixin, al seu torn, les circumstàncies de «transparència». En aquests casos, la societat soci tributa en l'impost sobre societats a un tipus igual al marginal màxim de l'impost sobre la renda de les persones físiques, per evitar estructures de planificació fiscal tendents a anul·lar la tributació personal de rendiments professionals o del capital.

La tècnica seguida per la Llei per liquidar l'impost parteix de diferenciar dues classes de renda: la regular i la irregular. La renda irregular està constituïda, com és tradicional, pels rendiments que s'obtinguin de manera notòriament irregular en el temps o amb un període de generació plurianual. Aquest caràcter de renda irregular, tanmateix, no s'atorga als rendiments negatius plurianuals d'activitats empresarials o professionals, com a conseqüència de l'aproximació en el tractament de les rendes generades en activitats d'aquesta naturalesa, amb independència de la personalitat de qui les obté. També són irregulars les rendes procedents d'increments o disminucions de patrimoni en què el període de maduració sigui superior a un any, llevat que, com s'apunta, procedeixin de l'exercici d'activitats empresarials o professionals, cas en què influeixen en la formació del rendiment d'aquestes, com qualsevol altre dels seus components.

Les rendes irregulars s'han d'analitzar només en el cas que siguin rendiments del treball, del capital o irregulars positives d'activitats empresarials o professionals. El quocient de l'annualització es tracta com a renda regular.

Definits els dos tipus de renda, s'integren i es compensen, en cada tipus i per separat, els diferents components, i gràcies a això s'arriba a una part regular de base imposable i a una d'irregular. La Llei preveu, només per a les rendes regulars, determinats casos de reducció. En aquest punt s'ha de destacar l'elevació a 750.000 pessetes de la quantitat «reductible» per aportacions a plans de pensions. Aquesta elevació determina l'eliminació de la deducció de la quota abans existent per aquest tipus d'inversió.

Reduïda la base «regular», en resulta la base liquidable regular, gravada segons una escala. La base irregular no admet reduccions, d'aquí la coincidència entre la base liquidable irregular i la renda irregular. El gravamen d'aquesta última està delimitat per la quantia de la renda irregular i pel tipus mitjà del contribuïent.

En matèria de deduccions, al marge de la seva actualització generalitzada, constitueixen novetat la reducció a seixanta-cinc anys de l'edat necessària per gaudir de la deducció de «subjectes passius grans», certes manifestacions de l'acolliment no remunerat, la deducció per lloquers i la deducció per als perceptors de rendiments del treball personal dependent, que experimenta una forta pujada en els trams de renda més baixos.

La Llei preveu, finalment, els aspectes relatius a la gestió de l'impost, que manté substancialment les seves característiques anteriors en matèria d'autoliquidació, retenció i obligacions formals.

Al marge de l'articulat, la Llei està seguida d'una sèrie de disposicions addicionals, transitòries i finals de contingut divers.

V

Aspectes complementaris

Les modificacions que experimenta l'impost sobre la renda el transcendeixen i es projecten sobre el conjunt del sistema tributari, atesos els fins generals d'aquesta reforma. Així:

L'impost sobre societats és objecte d'adaptació a les modificacions de l'impost sobre la renda, particularment en matèria de tributació de no-residents, d'increments i pèrdues de patrimoni i de transparència fiscal.

Es crea un impost especial sobre els béns immobles de les entitats no-residents que siguin propietàries o posseïdores a Espanya de béns immobles o drets reals d'ús o gaudi que recaiguin sobre aquests, per fer front a coneguts fenòmens d'interposició societària des de paradisos fiscals. L'impost especial és aplicable al tipus del 5 per 100 sobre el valor cadastral dels béns immobles i el seu incompliment dóna lloc a l'exacció pel procediment de constrenyiment.

TÍTOL PRIMER

Naturalesa, objecte i àmbit d'aplicació de l'impost

Article 1. Naturalesa.

U. L'impost sobre la renda de les persones físiques és un tribut de caràcter directe i naturalesa personal i subjectiva que grava la renda de les persones físiques en els termes que preveu aquesta Llei.

Dos. No obstant el que disposa l'apartat anterior, l'exacció de l'impost corresponent als subjectes passius no-residents s'ha de fer de conformitat amb les normes reguladores de l'obligació real de contribuir que conté el capítol 3r del títol tercer d'aquesta Llei.

Article 2. Objecte.

Constitueix la renda de les persones físiques la totalitat dels seus rendiments nets i increments de patrimoni determinats d'acord amb el que preveu aquesta Llei.

Article 3. Àmbit d'aplicació.

U. L'impost sobre la renda de les persones físiques s'aplica en tot el territori espanyol.

Dos. El que disposa l'apartat anterior s'entén sense perjudici dels règims tributaris forals de Concert i Conveni econòmic en vigor, respectivament, en els territoris històrics del País Basc i a la Comunitat Foral de Navarra.

Article 4. Tractats i convenis.

El que preveu l'article anterior s'entén sense perjudici del que disposen els tractats i convenis internacionals que han passat a formar part de l'ordenament intern.

TÍTOL II

El fet imposable

Article 5. Fet imposable.

U. Constitueix el fet imposable l'obtenció de renda pel subjecte passiu.

Dos. La renda s'entén obtinguda pels subjectes passius en funció de l'origen o la font d'aquesta, sigui quin sigui, si s'escau, el règim econòmic del matrimoni.

Tres. En el règim de transparència fiscal, s'entén per obtenció de renda la imputació al subjecte passiu de les bases imposables positives de les societats sotmeses a aquest règim.

Quatre. Componen la renda del subjecte passiu:

- a) Els rendiments del treball.
- b) Els rendiments derivats de qualsevol element patrimonial que no estigui afecte de manera exclusiva a les activitats assenyalades a la lletra següent.
- c) Els rendiments de les activitats empresarials o professionals que exerceixi.
- d) Els increments de patrimoni determinats d'acord amb el que preveu aquesta Llei.
- e) Les imputacions de bases imposables positives de les societats en règim de transparència fiscal.

Cinc. No estan subjectes a l'impost sobre la renda de les persones físiques els increments de patrimoni que estiguin subjectes a l'impost sobre successions i donacions.

Article 6. Elements patrimonials afectes.

U. Es consideren elements patrimonials afectes a una activitat empresarial o professional:

- a) Els béns immobles en els quals exerceix l'activitat el subjecte passiu.
- b) Els béns destinats als serveis econòmics i socioculturals del personal al servei de l'activitat, i no s'hi consideren afectes els béns d'esplai i esbarjo o, en general, d'ús particular del titular de l'activitat empresarial o professional.
- c) Qualsevol altres elements patrimonials que siguin necessaris per a l'obtenció dels rendiments respectius.

Si es tracta d'elements patrimonials que serveixen només parcialment a l'objecte de l'activitat empresarial o professional, l'afectació s'entén limitada a la part d'aquests que realment s'utilitza en l'activitat de què es tracta. En cap cas són susceptibles d'afectació parcial elements patrimonials indivisibles.

Sense perjudici del que disposen el paràgraf anterior i la lletra b) de l'apartat quatre de l'article 5, es poden determinar per reglament les condicions en què, tot i la seva utilització per a necessitats privades de manera accessòria i notòriament irrellevant, determinats elements patrimonials es poden considerar afectes a una activitat empresarial o professional.

Dos. La consideració d'elements patrimonials afectes ho és amb independència que la seva titularitat, en cas de matrimoni, sigui comuna o no als dos cònjuges.

Article 7. Estimació de rendiments.

U. Les prestacions de treball personal i les cessions de béns o drets en les diferents modalitats es consideren retribuïdes pel seu valor normal en el mercat, llevat que hi hagi una prova en contra.

Dos. S'entén per valor normal en el mercat la contraprestació que s'acordaria entre subjectes independents.

No obstant això, si es tracta de préstecs i operacions de captació o utilització de capitals aliens en general, la contraprestació s'estima aplicant el tipus d'interès legal del diner que estigui en vigor l'últim dia del període impositiu.

Article 8. Operacions vinculades.

La valoració de les operacions entre una societat i els seus socis o consellers o els d'una altra societat del mateix grup, així com amb els cònjuges, ascendents o descendents de qualsevol d'aquests, s'ha de fer pel seu valor normal en el mercat, en els termes que preveu l'article 16 de la Llei de l'impost sobre societats.

Article 9. Rendes exemptes.

U. N'estan exemptes les rendes següents:

- a) Les prestacions públiques extraordinàries per actes de terrorisme.
- b) Les prestacions reconegudes al subjecte passiu per la Seguretat Social o per les entitats que la substitueixin com a conseqüència d'incapacitat permanent, així com les prestacions per desocupació reconegudes per la respectiva entitat gestora.
- c) Les pensions per inutilitat o incapacitat permanent per al servei dels funcionaris de les administracions públiques.
- d) Les indemnitzacions per acomiadament o cessament del treballador, en la quantia que estableixen amb caràcter obligatori l'Estatut dels treballadors, la seva normativa reglamentària de desplegament o, si s'escau, la normativa reguladora de l'execució de sentències, sense que es pugui considerar com a tal l'establerta en virtut d'un conveni, pacte o contracte.
- e) Les indemnitzacions per danys físics o psíquics a persones, en la quantia legalment o judicialment reconeguda, així com les percepcions derivades de contractes d'assegurança pel mateix tipus de danys fins a 25 milions de pessetes.
- f) Els premis de les loteries, jocs i apostes de l'Organisme Nacional de Loteries i Apostes de l'Estat o organitzats per les comunitats autònomes.
- g) Els premis dels sortejos organitzats per la Creu Roja Espanyola.
- h) Els premis dels sortejos de l'Organització Nacional de Cecs.
- i) Els premis literaris, artístics o científics rellevants, amb les condicions que es determinin per reglament.
- j) Les beques públiques percebudes per cursar estudis, en tots els nivells i graus del sistema educatiu, fins al de llicenciatura o equivalent inclusivament.
- k) Les anualitats per aliments percebudes dels pares en virtut de decisió judicial.
- l) Les quantitats percebudes d'institucions públiques amb motiu de l'acolliment de persones amb minusvalidesa o de més de 65 anys.

Dos. El ministre d'Economia i Hisenda pot declarar, amb la condició de reciprocitat, l'exempció dels rendiments corresponents a empresaris de navegació marítima o aèria residents a l'estranger els vaixells o les aeronaus dels quals toquin territori espanyol, encara que hi tinguin consignataris o agents.

Article 10. Atribució de rendes.

U. Les rendes corresponents a les societats civils, tinguin o no personalitat jurídica, herències jacents, comunitats de béns i altres entitats a què es refereix l'article 33 de la Llei general tributària, s'atribueixen als socis, hereus, comuners o partícips, respectivament, segons les normes o pactes aplicables en cada cas, i si aquests no consten a l'Administració en forma fefaent, s'atribueixen per parts iguals.

Dos. Les rendes atribuïdes tenen la naturalesa derivada de l'activitat o font d'on procedeixen.

Tres. El règim d'atribució de rendes no és aplicable a les societats agràries de transformació que tributen per l'impost sobre societats.

Quatre. Les entitats en règim d'atribució de rendes no tributen per l'impost sobre societats.

TÍTOL III

El subjecte passiu

CAPÍTOL PRIMER

Normes generals

Article 11. *Subjectes passius.*

U. Són subjectes passius de l'impost:

a) Per obligació personal, les persones físiques que tinguin la residència habitual en el territori espanyol.

b) Per obligació real, les persones físiques diferents de les esmentades a la lletra anterior que obtinguin rendiments o increments de patrimoni produïts en el territori espanyol.

Als efectes del que preveu el paràgraf anterior, s'entenen obtinguts o produïts en el territori espanyol, entre d'altres, els rendiments satisfets per:

Empresaris individuals o professionals residents en el territori espanyol.

Persones jurídiques o entitats públiques o privades residents en aquest territori.

Establiments permanents situats en aquest territori.

Dos. Quan les persones a què es refereix la lletra a) de l'apartat anterior estiguin integrades en una unitat familiar, poden optar per tributar conjuntament i solidàriament per aquest impost, d'acord amb el règim que preveu el títol vuitè d'aquesta Llei.

Article 12. *Residència habitual.*

U. S'entén que el subjecte passiu té la residència habitual en el territori espanyol si es dona qualsevol de les circumstàncies següents:

a) Que roman més de 183 dies, durant un any natural, en el territori espanyol.

b) Que radica a Espanya el nucli principal o la base de les seves activitats empresarials o professionals o dels seus interessos econòmics.

Dos. Es considera, llevat que hi hagi una prova en contra, que el subjecte passiu té la residència habitual en el territori espanyol si resideix habitualment a Espanya el cònjuge no separat legalment i els fills menors d'edat que en depenen.

Tres. Per determinar el període de permanència en el territori espanyol d'un subjecte passiu, s'han de computar les seves absències temporals, llevat que demostrï la seva residència habitual en un altre país durant 183 dies durant l'any natural.

CAPÍTOL II

Obligació personal de contribuir

Article 13. *Obligació personal de contribuir.*

Els subjectes passius per obligació personal de contribuir han de ser gravats per la totalitat de la renda que obtinguin, amb independència del lloc on s'hagi produït i sigui quina sigui la residència del pagador.

Article 14. *Supòsits especials d'obligació personal.*

U. Estan subjectes per obligació personal de contribuir, no obstant el que disposa la lletra a) de l'apartat u de l'article 11 d'aquesta Llei, les persones de nacionalitat espanyola, el cònjuge no separat legalment o els fills menors d'edat que tinguin el domicili o la residència habitual a l'estranger, per la seva condició de:

a) Membres de missions diplomàtiques espanyoles, ja sigui com a cap de la missió, com a membres del personal diplomàtic, administratiu, tècnic o de serveis d'aquesta.

b) Membres de les oficines consulars espanyoles, ja sigui com a cap d'aquestes o com a funcionari o personal de serveis adscrits a aquesta, llevat dels vicecòsols honoraris o agents consulars honoraris i del personal que en depèn.

c) Titulars de càrrec o ocupació oficial de l'Estat espanyol com a membres de les delegacions i representacions permanents acreditades davant organismes internacionals o que formin part de delegacions o missions d'observadors a l'estranger.

d) Funcionaris en actiu que exerceixin a l'estranger un càrrec o ocupació oficial que no tingui caràcter diplomàtic o consular.

Dos. No és aplicable el que disposa l'apartat anterior si les persones a què es refereix no són funcionaris públics o titulars d'un càrrec o ocupació oficial i tenien la residència habitual a l'estranger abans de l'adquisició de qualsevol de les condicions esmentades en aquest.

Article 15. *Excepcions a l'obligació personal.*

U. Si no és procedent l'aplicació de normes específiques derivades dels tractats internacionals en els quals Espanya és part, no es consideren sotmesos per obligació personal, a títol de reciprocitat i sense perjudici de la submissió per obligació real de contribuir, els súbdits estrangers residents a Espanya, si aquesta circumstància és conseqüència d'algun dels supòsits que preveu l'article anterior.

Dos. El que disposa l'apartat anterior, és aplicable als funcionaris i altres agents de les Comunitats Europees que per aquesta condició tinguin la residència a Espanya.

CAPÍTOL III

Obligació real de contribuir

Article 16. *Obligació real de contribuir.*

U. Els subjectes passius per obligació real de contribuir estan sotmesos a l'impost en els termes que preveu aquest capítol, sense perjudici del que disposen els tractats i convenis internacionals que han passat a formar part de l'ordenament intern.

Dos. En particular, els són aplicables les regles següents:

1a Si operen a Espanya mitjançant un establiment permanent, tributen per la totalitat de la renda imputable en aquest establiment, tant si l'han obtingut en el territori espanyol o a l'estranger. Per a la qualificació de l'establiment permanent, cal atènyer-se al que preveu l'impost sobre societats.

2a Si operen a Espanya sense establiment permanent, tributen de manera separada per cada meritació total o parcial de renda sotmesa a gravamen, en els termes que preveuen els articles següents d'aquest capítol.

Als efectes d'aquesta regla, s'entenen meritades les rendes:

- a) Tractant-se de rendiments, si són exigibles o en la data del cobrament si és anterior.
- b) Si es tracti de rendiments de béns immobles d'ús propi, l'últim dia de l'any natural.
- c) Tractant-se d'incrementos de patrimoni, quan tingui lloc l'alteració patrimonial.

Article 17. Supòsits especials d'exempció: rendes no obtingudes a Espanya.

U. No obstant el que disposa la lletra b) de l'apartat u de l'article 11 d'aquesta Llei, els interessos i increments de patrimoni derivats de béns mobles estan exempts a Espanya si corresponen a persones físiques no subjectes per obligació personal de contribuir que tenen la residència habitual en altres estats membres de la Comunitat Econòmica Europea i no operen a través d'un establiment permanent a Espanya.

El que disposa el paràgraf anterior no és aplicable, llevat del que estableixen convenis o tractats internacionals, als increments de patrimoni derivats de la transmissió d'accions, participacions o altres drets en una societat, persona jurídica o entitat en els casos següents:

- a) Si l'actiu d'aquesta societat, persona jurídica o entitat consisteix principalment, directament o indirectament, en béns immobles situats en el territori espanyol.
- b) Si durant el període de dotze mesos precedent a la transmissió, el subjecte passiu, el cònjuge o persones vinculades amb aquell per parentiu fins al tercer grau inclusivament han participat, directament o indirectament, com a mínim en el 25 per 100 del capital o patrimoni de la societat, persona jurídica o entitat.

Dos. Els interessos i increments de patrimoni derivats del deute públic, obtinguts per persones físiques no-residents que no operin a través d'un establiment permanent a Espanya, no es consideren obtinguts o produïts a Espanya.

Tres. En cap cas és aplicable el que disposen els dos apartats anteriors a interessos o increments de patrimoni obtinguts a través dels països o territoris determinats per reglament pel seu caràcter de paradisos fiscals.

Quatre. Els rendiments del capital mobiliari i increments o disminucions de patrimoni derivats de valors emesos a Espanya per persones físiques o jurídiques no-residents sense mediació d'establiment permanent no es consideren obtinguts o produïts en el territori espanyol, a efectes de l'impost sobre la renda de les persones físiques corresponent a l'inversor titular dels valors, sigui quin sigui el lloc de residència de les institucions financeres que actuïn com a agents de pagaments o intervinguin en l'emissió o transmissió dels valors.

No obstant això, si el titular dels valors és un resident o un establiment permanent a Espanya, els rendiments o increments de patrimoni a què es refereix el paràgraf anterior estan subjectes a aquest impost i, si s'escau, al sistema de retenció a compte, que ha de practicar l'entitat financera resident que, d'acord amb la normativa vigent de control de canvis, actuï com a dipositària dels valors.

Cinc. No es consideren rendiments o increments de patrimoni obtinguts a Espanya els procedents de l'arrendament o la cessió de contenidors o de vaixells i aeronaus sense dotació, utilitzats en la navegació marítima o aèria internacional.

Article 18. Base imposable.

U. Amb caràcter general, la base imposable de l'impost corresponent als rendiments que les persones físiques subjectes per obligació real obtinguin sense mediació d'establiment permanent està constituïda per la quantia íntegra meritada.

Dos. En els casos de prestacions de serveis, assistència tècnica, despeses d'instal·lació o muntatge derivades de contractes d'enginyeria i, en general, d'explotacions econòmiques realitzades a Espanya sense mediació d'establiment permanent, la base imposable és igual a la diferència entre els ingressos íntegres i les despeses de personal i d'aprovisionament de materials incorporats a les obres o treballs, amb les condicions que es puguin establir per reglament.

Tres. Respecte a les persones físiques subjectes per obligació real sense establiment permanent, la determinació dels increments de patrimoni s'ha de fer aplicant, a cada alteració patrimonial que es produeixi, les normes que corresponguin dels articles 44 a 49 d'aquesta Llei, llevat del que preveuen el paràgraf segon de l'apartat u i l'apartat quatre de l'article 44.

Quatre. Respecte a les persones físiques subjectes per obligació real sense establiment permanent, el rendiment dels béns immobles es determina d'acord amb les normes de l'article 34 d'aquesta Llei.

Cinc. Els subjectes passius per obligació real que obtinguin rendes sense mediació d'establiment permanent no tenen dret a cap tipus de compensació en relació amb aquestes.

Sis. Tractant-se de rendes obtingudes per no-residents mitjançant un establiment permanent, els són aplicables les regles que conté la secció 3a del capítol 1r del títol cinquè d'aquesta Llei.

Article 19. Deute tributari.

U. A la base determinada de conformitat amb l'article anterior, se li han d'aplicar els tipus de gravamen següents:

- a) Amb caràcter general, el 25 per 100.
- b) En el cas d'incrementos de patrimoni, el 35 per 100.

Tractant-se de transmissions de béns immobles situats a Espanya per subjectes passius no-residents que actuïn sense establiment permanent, l'adquirent està obligat a retenir i ingressar el 10 per 100 del preu acordat en concepte de pagament a compte de l'impost corresponent a aquells.

El que estableix el paràgraf anterior no és aplicable si es tracta de béns immobles adquirits amb més de 20 anys d'antelació a la data de transmissió i que no han estat objecte de millores durant aquest temps.

c) Les pensions i els havers passius que no superin la quantia anual de 1.500.000 pessetes, percebuts per persones no-residents a Espanya, sigui quina sigui la persona que hagi generat el dret a la percepció, han de ser gravats al tipus del 8 per 100.

d) El 14 per 100 quan es tracti de les despeses generals imputades a què es refereix l'article 13, lletra n), de la Llei 61/1978, de 27 de desembre, quant a la seva consideració com a renda obtinguda per la casa central sense mediació d'establiment permanent.

e) Els rendiments del treball de persones físiques no-residents en el territori espanyol, sempre que no siguin subjectes passius per obligació personal de contribuir, que prestin els seus serveis en les missions diplomàtiques i representacions consulars d'Espanya a l'estranger, quan no sigui procedent l'aplicació de normes específiques derivades dels tractats internacionals en els quals Espanya sigui part, s'han de gravar al 8 per 100.

f) Quan es tracti de rendiments derivats d'operacions de reasserurança, al 4 per 100.

A aquests efectes, s'entén per rendiments derivats d'operacions de reasserurança els imports bruts satisfets per aquest concepte en cada període impositiu a l'assegurador no-resident, una vegada deduït l'import de les comissions i indemnitzacions rebudes d'aquest.

Els rendiments de capital satisfets als asseguradors no-residents tributen, en tot cas, pel tipus general.

Dos. Tractant-se de rendiments o increments de patrimoni obtinguts per no-residents a través d'un establiment permanent, s'aplica el tipus del 35 per 100.

Quan les rendes obtingudes es transfereixin a l'estranger, s'ha d'aplicar, a més, el tipus que preveu la lletra a) de l'apartat u anterior a la quantia transferida.

Tres. En tot cas, el dipositarí o gestor dels béns o drets dels no-residents sense establiment permanent o el pagador dels rendiments, ha de respondre solidàriament de l'ingrés dels deutes tributaris corresponents a les rendes dels béns o drets el dipòsit o la gestió dels quals tingui encomanada o a les rendes que hagin satisfet.

Si la retenció a què es refereix el paràgraf segon de la lletra b) de l'apartat u d'aquest article no s'ha ingressat, els béns transmesos estan afectes al pagament de l'impost.

Article 20. Deduccions.

U. De la quota de l'impost sobre la renda de les persones físiques corresponent als no-residents que actuïn a Espanya sense mediació d'establiment permanent, només se n'han de deduir les retencions que els hagin estat efectivament practicades i altres pagaments a compte efectuats, sense perjudici del que estableix la Llei 14/1985, de 29 de maig, sobre règim fiscal de determinats actius financers, i les deduccions per donatius en els termes de l'apartat següent.

Dos. Els subjectes passius per obligació real de contribuir que operin a Espanya mitjançant un establiment permanent poden practicar, en els mateixos termes i condicions previstos per als subjectes passius per obligació personal de contribuir, les deduccions següents:

- a) Per incentius i estímuls a la inversió empresarial.
- b) Per donatius.
- c) Per dividendes percebuts de societats.
- d) Per rendiments o increments de patrimoni obtinguts per establiments permanents situats a Ceuta i Melilla i les seves dependències.
- e) Per retencions o altres pagaments a compte, sense perjudici del que estableix la Llei 14/1985, de 29 de maig, de règim fiscal de determinats actius financers.

Article 21. Obligacions i deures formals.

Les persones físiques no-residents a Espanya que obtinguin rendes subjectes per obligació real estan sotmeses al compliment de les obligacions que estableix el títol desè d'aquesta Llei.

Article 22. Representants dels no-residents.

U. Els subjectes passius no-residents en el territori espanyol estan obligats a nomenar una persona física o jurídica amb domicili a Espanya perquè els representi davant l'Administració tributària en relació amb les seves obligacions per aquest impost.

El subjecte passiu o el seu representant estan obligats a posar en coneixement de l'Administració el nomenament, degudament acreditat, en el termini de dos mesos a partir de la data d'aquest.

Dos. Als efectes d'aquest impost, es consideren representants dels establiments permanents els qui figurin com a tals en el Registre mercantil o, si no, els qui estiguin facultats per contractar en nom d'aquests.

Si aquestes persones no estan domiciliades en el territori espanyol, és aplicable el que disposa l'apartat anterior.

Tres. L'incompliment de les obligacions a què es refereix l'apartat u constitueix infracció tributària simple,

sancionable amb una multa de 25.000 a 2.000.000 de pesetes.

TÍTOL IV

La base imposable

Article 23. Base imposable. Norma general.

U. La base imposable està constituïda per l'import de la renda en el període de la imposició, determinat de conformitat amb el que disposen les normes que contenen els títols següents.

Dos. La base imposable s'ha de dividir, si s'escau, en tantes parts com siguin necessàries per a l'aplicació de tipus de gravamen diversos.

TÍTOL V

Determinació de la renda

CAPÍTOL PRIMER

Normes generals

SECCIÓ 1a RENDIMENTS DEL TREBALL

Article 24. Rendiments íntegres del treball.

U. Es consideren rendiments íntegres del treball totes les contraprestacions o utilitats, sigui quina sigui la seva denominació o naturalesa, que derivin, directament o indirectament, del treball personal del subjecte passiu i no tinguin el caràcter de rendiments empresarials o professionals.

Dos. Les contraprestacions o utilitats a què es refereix l'apartat anterior inclouen tant les dineràries com les obtingudes en espècie, si retribueixen o deriven del treball personal del subjecte passiu o són conseqüència de la relació laboral.

Article 25. Contraprestacions o utilitats.

S'inclouen, en particular, entre els rendiments del treball:

- a) Els sous i els seus complementos.
- b) Els jornals i salaris.
- c) Les gratificacions, els incentius, plusos i pagues extraordinàries.
- d) Els premis i indemnitzacions no compresos a l'article 9 d'aquesta Llei.
- e) Les prestacions de desocupació, sense perjudici del que disposa l'article 9 d'aquesta Llei.
- f) Les remuneracions en concepte de despeses de representació.
- g) Les pensions i els havers passius, sigui quina sigui la persona que hagi generat el dret a la percepció, sense perjudici del que disposa l'article 9 d'aquesta Llei.
- h) Les ajudes o subsidis familiars i les beques, sense perjudici del que disposa l'article 9 d'aquesta Llei.
- i) Les dietes i assignacions per a despeses de viatge, excepte les de locomoció i les normals de manutenció i estada en establiments d'hostaleria, amb els límits que s'estableixin per reglament.
- j) Els drets especials de contingut econòmic que es reservin els fundadors o promotors d'una societat com a remuneració de serveis personals.
- k) Les prestacions percebudes pels beneficiaris dels plans de pensions i dels sistemes alternatius regulats per

la Llei 8/1987, de 8 de juny, llevat si han de tributar per l'impost sobre successions i donacions.

l) Les retribucions derivades de relacions laborals de caràcter especial.

m) Les quantitats que s'abonen per raó del càrrec als diputats i senadors de les Corts Generals, als membres de les assemblees legislatives autonòmiques, regidors d'ajuntament i membres de les diputacions provincials o altres entitats locals; se n'exclou, en tot cas, la part que aquestes institucions assignen per a despeses de viatge i desplaçament.

n) Les quantitats que s'abonen per raó del càrrec als diputats espanyols al Parlament Europeu; se n'exclou, en tot cas, la part que aquesta institució assigna per a despeses de viatge i desplaçament, sense perjudici del que preveuen els convenis o tractats internacionals.

ñ) Les remuneracions dels funcionaris espanyols en organismes internacionals, sense perjudici del que preveuen els convenis o tractats internacionals.

o) Les quantitats que s'obtenen per l'exercici de funcions de ministre o sacerdot de les confessions religioses legalment reconegudes.

p) Les retribucions dels membres dels consells d'administració o de les juntes que exerceixen com a tals.

q) Les pensions compensatòries a favor del cònjuge i les anualitats per aliments, sense perjudici del que disposa l'article 9 d'aquesta Llei.

Article 26. Retribucions en espècie.

Constitueixen retribucions en espècie la utilització, consum o obtenció, per a fins particulars, de béns, drets o serveis de forma gratuïta o per un preu inferior al normal de mercat, encara que no suposin una despesa real per a qui les concedeix.

Entre d'altres, es consideren retribucions en espècie les següents:

a) La utilització d'un habitatge amb motiu d'un càrrec o per la condició d'empleat públic o privat.

b) La utilització o el lliurament de vehicles automòbils.

c) Els préstecs amb un tipus d'interès inferior al legal del diner.

d) Les prestacions en concepte de manutenció, allotjament, viatge de turisme i similars.

e) Les primes o quotes satisfetes per l'empresa en virtut d'un contracte d'assegurança o un altre de similar, llevat de les d'assegurança d'accident laboral o de responsabilitat civil.

f) Les contribucions satisfetes pels promotors de plans de pensions, així com les quantitats satisfetes per empresaris per a sistemes de previsió social alternatius a plans de pensions quan aquestes siguin imputades a les persones a les quals es vinculin les prestacions.

g) Les quantitats destinades a satisfer despeses d'estudis i manutenció del subjecte passiu o d'altres persones lligades a aquest per un vincle de parentiu.

Se n'exclouen els estudis organitzats directament per institucions, empreses o ocupadors, i finançats directament per aquests.

En cap cas es consideren retribució en espècie els lliuraments de productes a preus rebaixats que es realitzin en cantines i menjadors d'empresa o economats de caràcter social, ni la utilització dels béns destinats als serveis socials i culturals del personal.

Article 27. Valoració de les retribucions en espècie.

U. Les prestacions a què es refereix l'article anterior s'han de valorar de la manera següent:

a) En el cas de la lletra a):

Si es tracta d'habitatge arrendat, posat a disposició del subjecte passiu, per la quantia del lloguer satisfet.

En els altres casos, d'acord amb el que disposa la lletra b) de l'article 34 d'aquesta Llei. La retribució així determinada té com a límit màxim el 10 per 100 de les altres contraprestacions del treball personal que percebi el subjecte passiu pel càrrec o ocupació.

b) En el cas de la lletra b):

En el cas de lliurament, el cost d'adquisició per a l'ocupador, inclosos els tributs que graven l'operació.

En el cas d'ús, el 15 per 100 anual del cost a què es refereix el paràgraf anterior si el vehicle és propietat de l'ocupador o, en altres casos, per l'import abonat per l'empresa per a la seva utilització.

En el cas d'ús i posterior lliurament, la valoració d'aquest últim s'ha de fer d'acord amb el que disposa la lletra f) d'aquest apartat.

c) En el cas de la lletra c), la diferència entre l'interès pagat i l'interès legal del diner vigent en el període.

d) En el cas de les lletres d), e) i g), pel cost per a l'ocupador, inclosos els tributs que graven l'operació.

e) En el cas de la lletra f), pel seu import.

f) En els altres casos, pel seu valor normal en el mercat.

Dos. L'ingrés a compte que, si s'escau, s'estableixi sobre les retribucions en espècie, d'acord amb el que preveu l'article 98 d'aquesta Llei, s'ha de calcular sobre els valors a què es refereix l'apartat anterior.

Tres. En els casos de retribucions en espècie, s'ha d'incloure com a rendiment net del treball personal la valoració resultant de les normes que conté l'apartat u d'aquest article i, si s'escau, l'ingrés a compte realitzat per qui satisfaci aquesta modalitat de retribució.

Article 28. Despeses deduïbles.

Es consideren despesa deduïble exclusivament les següents:

1. Les cotitzacions a la Seguretat Social o a mutualitats generals obligatòries de funcionaris i les detracions per drets passius i cotitzacions als col·legis d'orfes o institucions similars, així com les quotes satisfetes a sindicats.

2. En concepte d'altres despeses, la quantitat que resulti d'aplicar el 5 per 100 sobre l'import dels ingressos íntegres, excloses les contribucions que els promotors de plans de pensions imputin als participis, amb un màxim de 250.000 pessetes. Aquest percentatge és el 15 per 100, amb límit de 600.000 pessetes, per als subjectes passius minusvàlids, inclosos els qui pateixin ceguesa total, que s'hagin de desplaçar al lloc de treball i no puguin fer-ho per ells mateixos i acreditin la seva minusvàlida mitjançant un certificat expedit per l'Institut Nacional de Serveis Socials o per l'òrgan corresponent de les comunitats autònomes.

El Govern pot adaptar els percentatges, i també el límit, a les característiques de relacions laborals determinades, quan siguin manifestament insuficients pel fet d'incloure les despeses específiques d'aquestes.

Article 29. Rendiment net del treball.

El rendiment net del treball és el resultat de disminuir els rendiments íntegres en l'import de les despeses deduïbles.

Article 30. Individualització dels rendiments del treball.

Els rendiments del treball corresponen exclusivament a qui hagi generat el dret a la percepció.

No obstant això, les pensions i els havers passius corresponen a les persones físiques en favor de les quals estiguin reconeguts.

SECCIÓ 2a RENDIMENTS DEL CAPITAL

Subsecció 1a Normes generals

Article 31. Rendiments íntegres del capital.

U. Es consideren rendiments íntegres del capital la totalitat de les utilitats o contraprestacions, sigui quina sigui la denominació o naturalesa, que provinquin directament o indirectament d'elements patrimonials, béns o drets, la titularitat dels quals correspongui al subjecte passiu i no estiguin afectes a activitats empresarials o professionals realitzades per aquest.

Dos. En tot cas, s'inclouen com a rendiments del capital:

a) Els provinents dels béns immobles, tant rústics com urbans, que no estiguin afectes a activitats empresarials o professionals realitzades pel subjecte passiu.

b) Els que provinquin del capital mobiliari i, en general, dels altres béns o drets de què sigui titular el subjecte passiu, que no estiguin afectes a activitats empresarials o professionals realitzades per aquest.

Els rendiments íntegres corresponents a elements patrimonials, béns o drets, que estiguin afectes de manera exclusiva a activitats empresarials o professionals realitzades pel subjecte passiu es consideren ingressos de les indicades activitats.

Article 32. Rendiment net del capital.

El rendiment net del capital és el resultat de disminuir els rendiments íntegres en l'import de les despeses deduïbles.

Article 33. Individualització dels rendiments del capital.

Els rendiments del capital es consideren obtinguts pels subjectes passius que, segons el que preveu l'article 7 de la Llei de l'impost sobre el patrimoni, siguin titulars dels elements patrimonials, béns o drets, de què provinquin els esmentats rendiments.

Subsecció 2a Rendiments del capital immobiliari

Article 34. Rendiments íntegres del capital immobiliari.

Es consideren rendiments íntegres procedents de la titularitat de béns immobles rústics i urbans o de drets reals que recaiguin sobre aquests:

a) En el cas d'immobles arrendats o subarrendats, l'import que per tots els conceptes es rebi de l'arrendatari o subarrendatari, inclòs, si s'escau, el corresponent a tots els béns cedits amb l'immoble i exclòs l'impost sobre el valor afegit.

Si el propietari o el titular del dret real es reserva algun aprofitament, també s'han de computar com a ingressos les quantitats que corresponguin a aquest, sempre que l'aprofitament no constitueixi en si mateix una activitat empresarial, cas en què s'han d'incloure entre els ingressos de l'esmentada activitat.

b) En el cas dels altres immobles urbans, exclòs el sòl no edificat, la quantitat que resulti d'aplicar el 2 per 100 al valor pel qual estiguin computats o s'haurien de computar, si s'escau, a efectes de l'impost sobre el patrimoni.

Quan hi hagi drets reals de gaudi, el rendiment computable a aquests efectes en el titular del dret ha de ser el que correspondria al propietari.

Quan es tracti d'immobles en construcció i en els casos en què, per raons urbanístiques, l'immoble no sigui susceptible d'ús, no s'ha d'estimar cap rendiment íntegre.

Article 35. Despeses deduïbles.

Es considera despesa deduïble per a la determinació del rendiment net dels béns i drets patrimonials a què es refereix l'article anterior:

A) Tractant-se dels béns i drets compresos a la lletra a):

- Les despeses necessàries per a la seva obtenció. La deducció dels interessos dels capitals aliens invertits en l'adquisició o millora d'aquests béns o drets i altres despeses de finançament, no pot excedir la quantia dels rendiments íntegres obtinguts per la cessió de l'immoble o dret.

- L'import del deteriorament sofert per l'ús o transcurso del temps en els béns dels quals procedeixin els rendiments, en les condicions que es determinin per reglament.

B) Tractant-se dels béns i drets compresos a la lletra b), exclusivament els següents:

- Les quotes i recàrrecs, llevat del de constrenyiment, meritats per l'impost sobre béns immobles.

- Els interessos dels capitals aliens invertits en l'adquisició o millora de l'habitatge habitual amb un màxim de 800.000 pessetes anuals.

Article 36. Rendiment en cas de parentiu.

En el cas d'immobles arrendats o subarrendats, quan hi hagi parentiu, fins al tercer grau inclusivament, entre arrendador i arrendatari o entre subarrendador i subarrendatari, el rendiment net no pot ser inferior al computable de conformitat amb el que preveu la lletra b) de l'article 34.

Subsecció 3a Rendiments del capital mobiliari

Article 37. Rendiments íntegres del capital mobiliari.

U. Es consideren rendiments íntegres del capital mobiliari els següents:

1. Rendiments obtinguts per la participació en fons propis de qualsevol tipus d'entitat.

Queden inclosos dins d'aquesta categoria els dividends, primes d'assistència a juntes i participacions en els beneficis de societats o associacions, així com qualsevol altra utilitat percebuda d'una entitat en virtut de la condició de soci, accionista o associat.

Així mateix s'hi han d'incloure els rendiments procedents de qualsevol classe d'actius, excepte el lliurament d'accions alliberades, que, estatutàriament o per decisió dels òrgans socials, facultin per participar en els beneficis, vendes, operacions, ingressos o conceptes anàlegs d'una societat o associació per una causa diferent de la remuneració del treball personal.

Els resultats dels comptes en participació es consideren rendiments d'aquesta naturalesa per al participip no gestor.

2. Rendiments obtinguts per la cessió a tercers de capitals propis.

Tenen aquesta consideració les contraprestacions de tot tipus, sigui quina sigui la seva denominació, dineràries o en espècie, obtingudes per la cessió a tercers de capitals propis.

Queden inclosos dins d'aquesta categoria els conceptes següents:

a) Rendiments implícits. Tenen aquesta consideració els generats mitjançant diferència entre l'import satisfet en l'emissió, primera col·locació o endossament i el compromès a reemborsar al venciment en les operacions el rendiment de les quals es fixi, totalment o parcialment, de manera implícita, a través de qualssevol valors mobiliaris utilitzats per a la captació de recursos aliens.

S'inclouen com a rendiments implícits les primes d'emissió, amortització o reemborsament.

Quan la permanència de l'actiu en la cartera del prestamista o inversor sigui inferior a la vigència total d'aquest, s'ha de computar com a rendiment la diferència positiva entre el valor de l'adquisició o subscripció i el d'alienació, amortització o reemborsament.

Es considera actiu financer amb rendiment implícit qualsevol instrument de gir, fins i tot els originats en operacions comercials, a partir del moment en què s'endossi o es transmeti, llevat que l'endossament o la cessió es faci com a pagament d'un crèdit de proveïdors o subministradors.

El que disposa aquesta lletra s'entén sense perjudici del que, respecte d'actius amb rendiment mixt, estableix la lletra c) d'aquest mateix número.

Els rendiments implícits s'han de computar i integrar de conformitat amb el que estableix la Llei 14/1985, de 29 de maig, de règim fiscal de determinats actius financers, sense perjudici del que disposa l'article 56 d'aquesta Llei.

b) Rendiments explícits. Queden inclosos dins d'aquesta categoria els interessos i qualsevol altra forma de retribució pactada com a contraprestació a la cessió a tercers de capitals propis i que no estigui compresa en el concepte de rendiments implícits en els termes que estableix la lletra anterior.

c) Rendiments mixtos. Els rendiments derivats de valors representatius de la cessió a tercers de capitals propis han de seguir el règim dels rendiments explícits, quan l'efectiu anual que produeixin d'aquesta naturalesa sigui igual o superior al que resultaria d'aplicar el tipus d'interès que, a aquest efecte, fixi la Llei de pressupostos generals de l'Estat corresponent a l'exercici en què es produeixi l'emissió o, si no, el tipus d'interès legal del diner vigent en aquesta data, encara que en les condicions d'emissió, amortització o reemborsament s'hagi fixat, totalment o parcialment, de manera implícita, un altre rendiment addicional.

Als efectes del que disposa aquesta lletra i respecte a les emissions d'actius financers amb rendiment variable o flotant, es considera interès efectiu de l'operació la taxa de rendiment intern, i s'han de considerar únicament els rendiments de naturalesa explícita i calculada, si s'escau, amb referència a la valoració inicial del paràmetre respecte al qual es fixi periòdicament l'import definitiu dels rendiments meritats.

3. Altres rendiments del capital mobiliari. Queden inclosos en aquest epígraf, entre d'altres:

a) Els procedents de la propietat intel·lectual quan el subjecte passiu no sigui l'autor.

b) Els procedents de la propietat industrial que no estigui afecta a activitats empresarials o professionals realitzades pel subjecte passiu.

c) Els procedents de la prestació d'assistència tècnica, llevat que la prestació tingui lloc en l'àmbit d'una activitat empresarial.

d) Els procedents de l'arrendament de béns mobles, negocis o mines que no constitueixin activitats empresarials.

e) Les rendes vitalícies o altres rendes temporals que tinguin com a causa la imposició de capitals, sempre que

la seva constitució no estigui subjecta a l'impost sobre successions i donacions.

En el cas de rendes vitalícies subjectes a aquest impost, es considera rendiment de capital mobiliari el resultat d'aplicar a cada anualitat els percentatges següents:

– 70 per 100, si el perceptor té menys de cinquanta anys.

– 50 per 100, si el perceptor té entre cinquanta i cinquanta-nou anys.

– 40 per 100, si el perceptor té entre seixanta i seixanta-nou anys.

– 30 per 100, si el perceptor té més de seixanta-nou anys.

Aquests percentatges són els corresponents a l'edat de l'arrendat en el moment de la constitució de la renda i romanen constants durant tota la seva vigència.

Tractant-se de rendes temporals subjectes a aquest impost, es considera rendiment del capital mobiliari el 60 per 100 del seu import.

f) Els procedents d'operacions de capitalització i dels contractes d'assegurança que no incorporin el component mínim de risc i durada que es determini per reglament.

Dos. Estan exempts els rendiments del capital mobiliari derivats dels plans d'estalvi popular que s'autoritzen per reglament, respectant les condicions i els requisits següents:

a) Permanència de les quantitats invertides durant un període mínim de cinc anys, a comptar de la seva imposició.

b) La inversió en actius d'aquesta naturalesa no pot superar la quantia de deu milions de pessetes per subjecte passiu.

c) La inversió anual, que ha de complir el requisit que preveu l'article 81 d'aquesta Llei, no pot excedir, al seu torn, el milió de pessetes per subjecte passiu.

d) Cada subjecte passiu només pot ser titular d'un pla d'aquestes característiques.

Els plans d'estalvi popular es poden materialitzar en contractes d'assegurança i en valors o títols públics en les condicions que es determinin per reglament.

Els rendiments derivats de les inversions a què es refereix aquest apartat no estan subjectes a retenció en la font. No obstant això, si amb anterioritat al termini que preveu la lletra a) es disposa de les quantitats invertides, els rendiments corresponents a la quantitat disposada perden l'exempció, i tributen, si s'escau, com a renda irregular, i s'ha de practicar l'oportuna retenció a compte que s'ha de retraure de la quantitat disposada. A aquests efectes, s'entén que les quantitats retirades han de ser les últimes que van ser invertides.

Article 38. Supòsits que no es consideren rendiments del capital mobiliari.

No es considera rendiment de capital mobiliari, sense perjudici de la seva tributació pels conceptes que correspongui, la contraprestació obtinguda pel subjecte passiu per l'ajornament o fraccionament del preu de les operacions realitzades en l'exercici de la seva activitat habitual empresarial o professional.

Article 39. Despeses deduïbles i altres reduccions.

U. Es consideren despeses deduïbles per a la determinació del rendiment net del capital mobiliari, exclusivament, les d'administració i custòdia.

Dos. Quan es tracti de rendiments derivats de la prestació d'assistència tècnica i de l'arrendament de béns

mobles, negocis o mines, s'han de deduir dels rendiments íntegres les despeses necessàries per a la seva obtenció i l'import del deteriorament sofert pels béns de què procedeixin els ingressos.

Tres. Els rendiments del capital mobiliari, una vegada deduïdes les despeses a què es refereixen els dos apartats anteriors, s'han de reduir de 25.000 pessetes anuals, sense que, com a conseqüència d'aquesta disminució, el rendiment net pugui ser negatiu.

SECCIÓ 3a RENDIMENTS D'ACTIVITATS EMPRESARIALS O PROFESSIONALS

Article 40. Rendiments íntegres d'activitats empresarials o professionals.

U. Es consideren rendiments íntegres d'activitats empresarials o professionals aquells que, procedint del treball personal i del capital conjuntament, o d'un sol d'aquests factors, suposin per part del subjecte passiu l'ordenació per compte propi de mitjans de producció i de recursos humans o d'un de tots dos, amb la finalitat d'intervenir en la producció o distribució de béns o serveis.

En particular, tenen aquesta consideració els rendiments de les activitats extractives, de fabricació, comerç o prestació de serveis, incloses les d'artesanía, agrícoles, forestals, ramaderes, pesqueres, de construcció, mineres i l'exercici de professions liberals, artístiques i esportives.

Dos. Als efectes del que disposa l'apartat anterior, s'entén que l'arrendament o compravenda d'immobles es realitza com a activitat empresarial únicament si es donin les circumstàncies següents:

- a) Que per l'exercici de l'activitat es disposi, com a mínim, d'un local exclusivament destinat a portar a terme la gestió de l'activitat.
- b) Que per a l'exercici de l'activitat es tingui, com a mínim, una persona contractada amb contracte laboral.

Article 41. Rendiment net.

U. El rendiment net de les activitats empresarials o professionals es determina, sense perjudici del que es preveu per a l'estimació objectiva, per la diferència entre la totalitat dels ingressos, inclosos l'autoconsum, les subvencions i altres transferències i les despeses necessàries per a la seva obtenció i l'import del deteriorament sofert pels béns de què procedeixin els ingressos.

Dos. Per determinar el rendiment net de les activitats empresarials o professionals s'han d'incloure els increments i les disminucions de patrimoni derivats de qualsevol element patrimonial afecte a aquestes i, si s'escau, el que resulti de la transmissió entre vius de la totalitat del patrimoni empresarial o professional del subjecte passiu.

Tres. L'afectació d'elements patrimonials o la desafectació d'actius fixos pel subjecte passiu no constitueix cap alteració patrimonial, sempre que els béns o drets continuïn formant part del patrimoni.

Sense perjudici del que disposa el paràgraf anterior, en el cas de desafectació d'elements empresarials o professionals que es destinin al patrimoni personal del subjecte passiu, el valor d'adquisició d'aquests als efectes de futures alteracions patrimonials, és el valor net comptable que tinguin en aquell moment.

S'entén que no hi ha hagut desafectació, llevat dels supòsits de cessament en l'exercici de l'activitat, si es porta a terme l'alienació dels béns o drets abans que hagin transcorregut tres anys des de la data d'aquella.

En canvi, en el supòsit d'afectació a les activitats empresarials o professionals de béns o drets del patrimoni personal, la incorporació a la comptabilitat del subjecte passiu s'ha de fer pel valor d'aquests que resulti dels

criteris que estableixen les normes de l'impost sobre el patrimoni.

S'entén que no hi ha hagut aquesta última, a tots els efectes, si es porta a terme l'alienació dels béns o drets abans que hagin transcorregut tres anys des de la seva comptabilització, sense reinvertir l'import de l'alienació en els termes que preveu l'apartat següent.

Quatre. Els increments de patrimoni que es posin de manifest en la transmissió d'elements materials d'actiu fix afectes a activitats empresarials o professionals, necessaris per a la realització d'aquestes, no s'han de gravar sempre que l'import total de l'alienació es reinverteixi en elements materials d'actiu fix afectes a activitats empresarials o professionals, exercides per aquest subjecte passiu, en les mateixes condicions establertes a l'efecte de l'impost sobre societats.

En el cas que l'import de la reinversió efectuada sigui inferior al total de l'alienació, s'ha d'excloure de gravamen la part proporcional de l'increment de patrimoni que correspongui a la quantitat invertida.

Cinc. Cal atènyer-se al valor normal al mercat dels béns o serveis objecte de l'activitat, que el subjecte passiu cedeixi o presti a tercers de manera gratuïta o de la mateixa manera destini a l'ús o consum propi.

Així mateix, quan hi hagi contraprestació i aquesta sigui notòriament inferior al valor normal en el mercat dels béns i serveis, cal atènyer-se a aquest últim.

Article 42. Normes per determinar el rendiment net.

En la determinació del rendiment net de les activitats empresarials i professionals hi són aplicables, sense perjudici del que es preveu per a l'estimació objectiva, les normes de l'impost sobre societats, tenint en compte, a més, les disposicions especials següents:

1a No es consideren despeses deduïbles:

a) Els conceptes a què es refereixen les lletres m) i o) de l'article 13 de la Llei 61/1978, de 27 de desembre, de l'impost sobre societats.

b) Les donacions pures i simples de béns que formin part del patrimoni històric espanyol, sense perjudici del dret a deducció en la quota que preveu l'article 78 d'aquesta Llei.

c) Les quantitats abonades amb caràcter obligatori a mutualitats laborals i mutualitats, quan emparin, entre d'altres, el risc de mort, sense perjudici del que preveu aquesta Llei per a la determinació de la base liquidable regular.

2a Es consideren despeses deduïbles:

a) Les quotes satisfetes a corporacions, col·legis professionals, cambres i associacions empresarials o patronals legalment constituïdes i les cotitzacions a mutualitats obligatòries de funcionaris, diferents de les esmentades a l'article 28 d'aquesta Llei i als col·legis d'orfes o institucions similars.

b) L'1 per 100 sobre l'import dels rendiments íntegres per despeses necessàries de difícil justificació, quan es tracti d'activitats professionals.

El Govern pot adaptar aquest percentatge a les característiques de determinades activitats professionals, quan resulti manifestament insuficient pel fet d'incloure les despeses específiques d'aquestes.

Article 43. Individualització dels rendiments de les activitats empresarials o professionals.

U. Els rendiments de les activitats empresarials o professionals es consideren obtinguts pels qui realitzin de manera habitual, personal i directa l'ordenació per compte

propi dels mitjans de producció i els recursos humans afectes a les activitats.

Es considera, llevat que hi hagi una prova en contra, que es donen aquests requisits en els qui consten com a titulars de les activitats empresarials o professionals.

Dos. Quan sigui degudament acreditat, i hi hagi l'oportú contracte laboral i l'afiliació al règim corresponent de la Seguretat Social, que el cònjuge o els fills menors del subjecte passiu que conviu amb ell, treballen habitualment i amb continuïtat en les activitats empresarials o professionals que aquest exerceix, s'han de deduir, per determinar els rendiments, les retribucions estipulades amb cadascun d'ells, sempre que no siguin superiors a les de mercat corresponents a la seva qualificació professional i treball exercit. Aquestes quantitats es consideren obtingudes pel cònjuge o els fills menors, en concepte de rendiments de treball, a tots els efectes tributaris.

Tres. Quan el cònjuge o els fills menors del subjecte passiu que conviu amb ell realitzin cessions de béns o drets que serveixin a l'activitat empresarial o professional de què es tracti, s'ha de deduir, per determinar els rendiments del titular de l'activitat, la contraprestació estipulada, sempre que no excedeixi el valor de mercat i, a falta d'aquella, es pot deduir aquest últim. La contraprestació o el valor de mercat es consideren rendiments del capital del cònjuge o els fills menors a tots els efectes tributaris.

El que disposa aquest apartat no és aplicable si es tracta de béns i drets que són comuns als dos cònjuges.

Quatre. El que disposa aquest article s'entén sense perjudici, si s'escau, de les regles especials per determinar el rendiment net en el règim d'estimació objectiva.

SECCIÓ 4a INCREMENTS I DISMINUCIONS DE PATRIMONI

Article 44. Concepte.

U. Són increments o disminucions de patrimoni les variacions en el valor del patrimoni del subjecte passiu que es posin de manifest amb motiu de qualsevol alteració en la composició d'aquell, llevat del que disposen els apartats següents.

No hi estan subjectes els increments nets de patrimoni que es posin de manifest com a conseqüència de transmissions oneroses quan l'import global d'aquestes durant l'any natural no superi les 500.000 pessetes.

Dos. No es consideren increments o disminucions de patrimoni les variacions en el valor del patrimoni del subjecte passiu que procedeixin d'altres conceptes subjectes per aquest impost.

Tres. No es consideren disminucions patrimonials, a més de les no justificades, les següents:

- a) Al consum.
- b) A donatius o liberalitats.
- c) A pèrdues en el joc.

Quatre. Es considera que no hi ha increment o disminució de patrimoni:

- a) En els supòsits de divisió de la cosa comuna.
- b) En la dissolució de la societat de beneficiaris o en l'extinció del règim econòmic matrimonial de participació.
- c) En la dissolució de comunitats de béns o en els casos de separació de comuners.
- d) En els supòsits de reducció del capital. No obstant això, si la reducció de capital té com a finalitat la devolució d'aportacions, l'import d'aquesta minora el valor d'adquisició dels valors afectats, fins a la seva anul·lació. L'excés que en pugui resultar tributa com a rendiment del capital mobiliari.

Els supòsits a què es refereix aquest apartat no poden donar lloc, en cap cas, a l'actualització dels valors dels béns o drets rebuts.

Cinc. No s'han de sotmetre a l'impost els increments i les disminucions de patrimoni que es posin de manifest:

- a) En les transmissions lucratives per causa de mort del subjecte passiu.
- b) En les donacions que s'efectuïn a les entitats esmentades a la lletra c) de l'apartat sis de l'article 78 d'aquesta Llei.
- c) En la transmissió, per persones de més de seixanta-cinc anys, del seu habitatge habitual a canvi d'una renda vitalícia.
- d) En el pagament que preveu l'apartat tres de l'article 97 d'aquesta Llei.

Sis. El que disposa aquest article s'entén sense perjudici de l'aplicació, quan sigui procedent, de la disposició addicional quarta de la Llei 8/1989, de 13 d'abril, de taxes i preus públics.

Article 45. Import dels increments o disminucions. Norma general.

U. L'import dels increments o disminucions de patrimoni ha de ser:

- a) En el supòsit de transmissió onerosa o lucrativa, la diferència entre els valors d'adquisició i transmissió dels elements patrimonials.
- b) En els altres supòsits, el valor d'adquisició dels elements patrimonials o parts proporcionals, si s'escau.

Dos. Quan els increments o disminucions de patrimoni procedeixin de la transmissió de béns o drets adquirits amb més de dos anys d'antelació a la data d'aquella o de drets de subscripció que procedeixin de valors adquirits amb la mateixa antelació, el seu import, als efectes de tributació, s'ha de determinar d'acord amb les regles i els percentatges següents:

- a) Es considera període de permanència en el patrimoni del subjecte passiu el nombre d'anys que hi ha entre les dates d'adquisició i transmissió, arrodonit per excés.
- b) Amb caràcter general, l'increment o disminució patrimonial s'ha de reduir un 7,14 per 100 per cada any de permanència que excedeixi els dos.
- c) Tractant-se d'accions admeses a negociació en algun dels mercats secundaris oficials de valors que preveu la Llei 24/1988, de 28 de juliol, del mercat de valors, llevat de les accions representatives del capital social de societats d'inversió mobiliària, l'increment o disminució patrimonial s'ha de reduir un 11,11 per 100 per cada any de permanència que excedeixi els dos.
- d) Tractant-se de béns immobles, drets sobre aquests o valors de les entitats compreses a l'article 108 de la Llei 24/1988, de 28 de juliol, del mercat de valors, l'increment o disminució patrimonial s'ha de reduir un 5,26 per 100 per cada any de permanència que excedeixi els dos.
- e) Queden no subjectes a l'impost els increments o disminucions patrimonials a què es refereix aquest apartat quan el període de permanència en el patrimoni del subjecte passiu dels béns o drets a què es refereixen les lletres b), c) o d) anteriors sigui superior a quinze, deu o vint anys, respectivament.

Tres. Si s'han efectuat millores en els elements patrimonials transmesos, s'ha de distingir la part del valor d'alienació que correspongui a cada component d'aquest als efectes de l'aplicació del que disposa l'apartat anterior.

Article 46. Valors d'adquisició i transmissió.

U. El valor d'adquisició està format per la suma de:

- a) L'import real pel qual l'adquisició s'hagi efectuat o, si s'escau, el valor a què es refereix l'article següent.
- b) El cost de les inversions i millores efectuades en els béns adquirits i les despeses i tributs inherents a la transmissió, exclosos els interessos, que hagin estat satisfets per l'adquirent.

Aquest valor s'ha de minorar, quan sigui procedent, en l'import de les amortitzacions practicades per reglament, i s'ha de computar en tot cas l'amortització mínima.

Dos. El valor de transmissió és l'import real pel qual l'alienació s'ha efectuat o, si s'escau, el valor a què es refereix l'article següent. D'aquest valor se n'han de deduir les despeses i els tributs a què es refereix la lletra b) de l'apartat anterior quan siguin satisfets pel transmissor, llevat de l'import a què es refereix la lletra b) de l'apartat set de l'article 78 d'aquesta Llei.

Tres. Com a import real del valor d'alienació es considera el que s'ha satisfet de manera efectiva, si no difereix del normal de mercat, cas en què preval aquest.

Article 47. Adquisició o transmissió a títol lucratiu.

Si l'adquisició o la transmissió ha estat a títol lucratiu, constitueixen els valors respectius els que correspondrien per aplicació de les normes de l'impost sobre successions i donacions.

Article 48. Normes específiques.

U. Si l'alteració en el valor del patrimoni procedeix:

- a) De la transmissió a títol oneros de valors admesos a negociació en algun dels mercats secundaris oficials de valors que preveu la Llei 24/1988, de 28 de juliol, del mercat de valors, i representatius de la participació en fons propis de societats o entitats, l'increment o disminució es computa per la diferència entre el valor d'adquisició i el valor de transmissió, determinat per la cotització en el mercat oficial en la data en què es produeixi aquella o pel preu pactat quan sigui superior a la cotització.

Per determinar el valor d'adquisició s'ha de deduir l'import dels drets de subscripció alienats.

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, si l'import obtingut en la transmissió dels drets de subscripció arriba a ser superior al valor d'adquisició dels valors dels quals procedeixin aquests drets, la diferència es considera increment de patrimoni per al transmissor, en el període impositiu en què es produeixi la transmissió.

Si es tracta d'accions totalment o parcialment alliberades, el seu valor d'adquisició és l'import realment satisfet pel subjecte passiu.

- b) De la transmissió a títol oneros de valors no admesos a negociació en els mercats als quals es refereix la lletra anterior i representatius de la participació en fons propis de societats o entitats, l'increment o disminució es computa per la diferència entre el valor d'adquisició i el valor de transmissió.

Es considera valor de transmissió, llevat que hi hagi una prova que el que s'ha satisfet de manera efectiva es correspon amb el que haurien convingut parts independents en condicions normals de mercat, el més gran dels dos següents:

- El teòric resultant de l'últim balanç aprovat.

- El que resulti de capitalitzar al tipus del 12,5 per 100 la mitjana dels beneficis dels tres exercicis socials tancats amb anterioritat a la data de meritació de l'impost. A aquest últim efecte, s'han de computar com a beneficis els divi-

dends distribuïts i les assignacions a reserves, excloses les de regularització o d'actualització de balanços.

L'import obtingut per la transmissió de drets de subscripció procedents d'aquests valors es considera increment de patrimoni per al transmissor en el període impositiu en què es produeixi la transmissió.

Si es tracta d'accions totalment o parcialment alliberades, el valor d'adquisició és l'import realment satisfet pel subjecte passiu.

- c) De la transmissió d'accions i altres participacions en el capital de societats transparents, l'increment o disminució es computa per la diferència entre el valor d'adquisició i de titularitat i el valor de transmissió d'aquelles o l'assenyalat a l'article anterior, quan sigui procedent.

A aquest efecte, el valor d'adquisició i de titularitat es considera integrat:

Primer. Pel preu o quantitat desemborsada per a la seva adquisició o el valor assenyalat a l'article anterior quan sigui procedent.

Segon. Per l'import dels beneficis socials que, sense distribució efectiva, hagin estat imputats als socis com a rendiments de les seves accions o participacions en el període de temps comprès entre l'adquisició i l'alienació.

En el cas de societats de mera tinença de béns, el valor de transmissió que s'ha de computar ha de ser, com a mínim, el teòric resultant de l'últim balanç aprovat, una vegada substituït el valor net comptable dels immobles pel valor que tindrien a efectes de l'impost sobre el patrimoni.

El que disposa aquesta lletra s'entén sense perjudici de l'aplicació, quan sigui procedent, del que preveuen en matèria de drets de subscripció les dues lletres anteriors.

- d) De les aportacions no dineràries a societats, l'increment o disminució es determina per la diferència entre el valor d'adquisició dels béns o drets aportats i la quantitat més gran de les següents:

Primera. El valor nominal de les accions o participacions socials rebudes per l'aportació o, si s'escau, la part corresponent d'aquest. A aquest valor, s'hi ha d'afegir l'import de les primes d'emissió.

Segona. El valor que resulti dels informes incorporats com a annexos a les corresponents escriptures de constitució o d'augment de capital social, als efectes de la seva inscripció en el registre mercantil.

Tercera. El valor de cotització dels títols rebuts, el dia en què es formalitzi l'aportació o el dia immediatament anterior.

Quarta. La valoració del bé aportat, segons els criteris establerts en les normes de l'impost sobre el patrimoni.

- e) De la separació dels socis o dissolució de societats, es considera increment o disminució de patrimoni, sense perjudici dels corresponents a la societat, la diferència entre el valor de la quota de liquidació social o el dels béns rebuts com a conseqüència de la separació i el valor d'adquisició del títol o participació de capital que correspongui.

En els casos d'escissió, fusió o absorció de societats, l'increment o disminució patrimonial del subjecte passiu es computa per la diferència entre el valor d'adquisició dels títols, drets o valors representatius de la participació del soci i el valor dels títols, numerari o drets rebuts.

- f) De la transmissió, amortització, bescanvi o conversió de valors qualificats de rendiment explícit, representatius de la cessió a tercers de capitals propis, es considera increment o disminució de patrimoni la diferència entre el valor de transmissió, amortització, bescanvi o conversió d'aquests i el valor d'adquisició.

Com a valor de bescanvi o conversió s'ha d'agafar el que correspongui als valors que es rebuin.

g) D'un traspàs, l'increment patrimonial se li ha de computar al cedent en l'import que li correspongui en el traspàs.

Si el dret de traspàs s'ha adquirit mitjançant preu, aquest es considera valor d'adquisició.

h) D'indemnitzacions o capitals assegurats per pèrdues o sinistres en elements patrimonials, se n'han de computar com a increment o disminució patrimonial la diferència entre la quantitat percebuda i la part proporcional del valor d'adquisició que correspongui al dany.

Si l'element sinistral és l'habitatge habitual del subjecte passiu, cal atènyer-se al que disposa l'article 50 d'aquesta Llei.

i) De contractes d'assegurances de vida o invalidesa, conjuntament o separatament, amb capital diferit, l'increment o disminució patrimonial està determinat per la diferència entre la quantitat que es percebi i l'import de les primes satisfetes, sense perjudici del que preveuen els articles 9, apartat u, lletra e), i 37, apartat u, número 3, lletra f), d'aquesta Llei.

j) De la permuta de béns o drets, excepte la que preveu la lletra f) anterior, l'increment o disminució patrimonial es determina per la diferència entre el valor d'adquisició del bé o dret que se cedeix i el valor de mercat del bé o dret que es rep a canvi.

k) De l'extinció de rendes vitalícies o temporals, l'increment o disminució de patrimoni es computa, per a l'obligat al pagament d'aquelles, per la diferència entre el valor d'adquisició del capital rebut i la suma de les rendes efectivament satisfetes.

Dos. Als efectes del que disposen les lletres a), b) i c) de l'apartat anterior, es considera, si hi ha valors homogenis, que els transmesos pel subjecte passiu són aquells que va adquirir en primer lloc.

Tres. El que disposen les lletres d) i e) de l'apartat u d'aquest article s'entén sense perjudici del que estableix la legislació especial sobre règim fiscal de les fusions i escissions d'empreses.

Article 49. Increments no justificats.

Es consideren increments no justificats de patrimoni els béns o drets la tinença, declaració o adquisició dels quals no es correspongui amb la renda o patrimoni declarats pel subjecte passiu.

Els increments no justificats de patrimoni es consideren renda del període impositiu respecte del qual es descobreixen i s'han d'integrar a la base liquidable regular.

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, quan es pugui provar que els béns o drets procedeixen d'altres rendiments del subjecte passiu o de la reinversió d'altres actius patrimonials d'aquest, s'ha de procedir a la regularització de la situació tributària que correspongui a la naturalesa d'aquests fets imposables, sense perjudici de la prescripció.

Article 50. Exempció per reinversió.

S'exclouen de gravamen els increments de patrimoni obtinguts per la transmissió de l'habitatge habitual del subjecte passiu, sempre que l'import total d'aquesta es reinverteixi en l'adquisició d'un nou habitatge habitual en les condicions que es determinin per reglament.

Si l'import reinvertit és inferior al total del que s'ha rebut en la transmissió, únicament s'exclou de tributació la part proporcional de l'increment de patrimoni obtingut que correspongui a la quantitat reinvertida.

Article 51. Individualització dels increments i disminucions patrimonials.

Els increments i disminucions de patrimoni es consideren obtinguts pels subjectes passius que, segons el que

preveu l'article 7 de la Llei de l'impost sobre el patrimoni, siguin titulars dels béns, drets i altres elements patrimonials de què vingui. Els increments de patrimoni no justificats s'imputen en funció de la titularitat dels béns o drets en què es manifestin.

Les adquisicions de béns i drets que no derivin d'una transmissió prèvia com els guanys en el joc i supòsits anàlegs, es consideren increments de patrimoni de la persona a qui correspongui el dret a la seva obtenció o que les hagi guanyat directament.

SECCIÓ 5a IMPUTACIÓ DE RENDES

Article 52. Règim de transparència.

U. S'imputen, en tot cas, als socis residents i s'han d'integrar a la seva base imposable corresponent de l'impost sobre la renda de les persones físiques o, si s'escau, del de societats, les bases imposables positives obtingudes per les societats que s'indiquen, encara que els resultats no hagin estat objecte de distribució:

A) Les societats en les quals més de la meitat de l'actiu estigui constituït per valors i les societats de mera tinença de béns, quan s'hi doni qualsevol de les circumstàncies següents:

a) Que més del 50 per 100 del capital social pertanyi a un grup familiar, entenent-se a aquests efectes que aquest està constituït per persones unides per vincles de parentiu en línia directa o col·lateral, consanguïnia o per afinitat fins al quart grau, inclusivament.

b) Que més del 50 per 100 del capital social pertanyi a 10 o menys socis.

Als efectes d'aquest precepte, són societats de mera tinença de béns aquelles en què més de la meitat de l'actiu no estigui afecte a activitats empresarials o professionals, tal com es defineixen a l'article 40 d'aquesta Llei.

Per determinar si un element patrimonial està afecte o no a activitats empresarials o professionals, cal atènyer-se al que disposa l'article 6 d'aquesta Llei.

En particular, no es consideren elements afectes a activitats empresarials o professionals els que figurin cedits a persones o entitats vinculades directament o indirectament a la societat.

Tant el valor de l'actiu real, com el dels elements no afectes a activitats empresarials o professionals, és el que es dedueixi de la comptabilitat, sempre que aquesta reflecteixi fidelment la veritable situació patrimonial de la societat.

No es computen com a valors, als efectes del que preveu aquesta lletra en relació amb les societats en què més de la meitat de l'actiu estigui constituït per valors, els següents:

- Els representatius de drets sobre el capital de societats, que estableixin amb aquestes una vinculació duradora per complementar o exercir les activitats empresarials o professionals de la societat.

- Els que es tinguin per donar compliment a obligacions legals i reglamentàries.

- Els que incorporin drets de crèdit nascuts de relacions contractuals establertes com a conseqüència de l'exercici d'activitats empresarials o professionals.

- Els que tinguin societats o agències de valors com a conseqüència de l'exercici de l'activitat constitutiva del seu objecte.

B) Les societats que exerceixen una activitat professional, en les quals tots els socis siguin professionals, persones físiques, que, directament o indirectament, estiguin vinculats a l'exercici d'aquesta activitat.

No és obstacle al que disposa el paràgraf anterior l'existència de participacions en el capital social que cor-

responguin a persones que no siguin professionals quan el total d'aquestes sigui inferior al 5 per 100 d'aquell.

C) Les societats en què més del 50 per 100 dels seus ingressos bruts procedeixin d'actuacions artístiques o esportives de persones físiques o de qualsevol altra activitat relacionada amb artistes o esportistes quan entre aquests i els seus familiars fins al quart grau inclusivament tinguin dret a participar, com a mínim, en el 25 per 100 dels beneficis d'aquelles.

Dos. La imputació és aplicable si les circumstàncies a què es refereix l'apartat anterior es donen durant més de trenta dies de l'exercici social.

Tres. La base imposable imputable als socis és la que resulta de les normes de l'impost sobre societats, amb independència de la naturalesa de les rendes de què derivi.

Les bases imposables negatives no són objecte d'imputació, i es poden compensar amb bases imposables positives obtingudes per la societat en els cinc exercicis següents.

Quatre. Les societats a què es refereix aquest article no tributen per l'impost sobre societats per la part de base imposable imputable als socis, persones físiques o jurídiques, residents en el territori espanyol.

Els dividendes o distribucions equivalents acordats que corresponguin als socis no-residents tributen en aquest concepte, de conformitat amb les normes generals sobre tributació de no-residents i els convenis de doble imposició subscrits per Espanya.

Els dividendes i les distribucions de beneficis que corresponguin a socis residents i procedeixin de períodes impositius durant els quals la societat estava en règim de transparència, no tributen per aquest impost. L'import d'aquests dividendes o beneficis no s'ha d'integrar en el valor d'adquisició de les accions o participacions dels socis als quals hagin estat imputats. Tractant-se de socis que adquireixin els valors posteriorment a la imputació, s'ha de disminuir el valor d'adquisició d'aquests en l'import esmentat.

Cinc. Les societats en les quals es donin les circumstàncies a què es refereix l'apartat u d'aquest article i que siguin socis d'una altra sotmesa al règim de transparència, estan excloses d'aquest últim i tributen en l'impost sobre societats a un tipus igual al marginal màxim de l'escala de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

Sis. En cap cas és aplicable el règim de transparència fiscal en els períodes impositius en què els valors representatius de participació en el capital de la societat estiguin admesos a negociació en algun dels mercats secundaris oficials de valors que preveu la Llei 24/1988, de 28 de juliol, del mercat de valors. Tampoc és aplicable el règim de transparència fiscal si una persona jurídica de dret públic és titular de més del 50 per 100 del capital d'una de les societats que preveu la lletra A) de l'apartat u d'aquest article.

Article 53. Imputació d'altres conceptes.

Els socis residents de les societats a què es refereix l'article anterior tenen dret a la imputació:

a) De les deduccions i bonificacions en la quota a les quals tingui dret la societat, en la mateixa proporció que correspongui a les bases imposables positives imputades. Les bases de les deduccions i bonificacions s'han d'integrar en la liquidació dels socis, i minoren, si s'escau, la quota segons les normes específiques d'aquest impost.

b) Dels ingressos a compte a què es refereix la Llei 14/1985, de 29 de maig, de règim fiscal de determinats actius financers, i de les retencions que li hagin estat practicades a la societat, en la mateixa proporció que correspongui a la seva participació en el capital social.

Article 54. Identificació de partícips.

Les societats afectades pel règim de transparència fiscal de rendes han de mantenir o convertir en nominatius els valors representatius de les participacions en el seu capital.

La falta de compliment d'aquest requisit es considera infracció tributària simple, sancionable amb una multa de 500.000 a 5.000.000 de pessetes, per cada període impositiu en què s'hagi donat l'incompliment, de la qual són responsables solidaris els administradors de la societat, llevat dels que hagin proposat expressament les mesures necessàries per donar compliment al que preveu el paràgraf anterior, sense que hagin estat acceptades pels altres.

Si com a conseqüència de l'incompliment de l'obligació que estableix el paràgraf primer d'aquest article no es poden conèixer, en tot o en part, els socis, la part de base imposable que no pot ser imputada tributa, en l'impost sobre societats, a un tipus igual al marginal màxim de l'escala de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

Article 55. Individualització de rendes.

U. La imputació de bases imposables positives de les societats a què es refereixen les lletres A) i C) de l'apartat u de l'article 52, s'ha de fer de conformitat amb les mateixes regles establertes en aquesta Llei per a la individualització dels rendiments del capital.

Dos. La imputació de bases imposables positives de les societats a què es refereix la lletra B) de l'apartat u de l'article 52, s'ha de fer als qui tinguin la condició de soci d'aquestes, encara que la titularitat dels valors sigui comuna.

CAPÍTOL II

Imputació temporal d'ingressos i despeses

Article 56. Imputació temporal.

U. Els ingressos i despeses que determinen la base de l'impost s'han d'imputar al període en què s'hagin meritat els uns i produït els altres, amb independència del moment en què es realitzin els corresponents cobraments i pagaments.

Dos. No obstant això, els subjectes passius poden utilitzar criteris d'imputació diferents, sense que això origini cap alteració en la qualificació fiscal dels ingressos o despeses, sempre que compleixin els requisits següents:

a) Que es manifesti i justifiqui en presentar la declaració corresponent al primer exercici en què hagin de tenir efecte.

b) Que s'especifiqui el termini de la seva aplicació. Dins d'aquest termini, la durada mínima del qual és de tres anys, el subjecte passiu s'ha d'ajustar necessàriament als criteris escollits per ell mateix.

Tres. En cap cas el canvi de criteri ha de comportar que algun ingrés o despesa quedi sense computar.

Quatre. En el cas d'operacions a terminis o amb preu ajornat, les rendes s'han d'imputar proporcionalment a mesura que s'efectuïn els cobraments corresponents, llevat que el subjecte passiu decideixi imputar-les al moment del naixement del dret.

En cap cas han de tenir aquest tractament, per al transmissor, les operacions derivades de contractes de renda vitalícia o temporal.

Cinc. Les diferències positives o negatives que es produeixin en els comptes representatius de saldos en divises o en moneda estrangera, com a conseqüència de la modificació experimentada en les seves cotitzacions, es

computen en el moment del cobrament o del pagament respectiu.

Sis. El que disposen els apartats anteriors s'entén sense perjudici del que preveu l'article 42 d'aquesta Llei en relació amb la determinació del rendiment net de les activitats empresarials i professionals.

CAPÍTOL III

Classes de renda

Article 57. Classes de renda.

Als efectes d'aquesta Llei, la renda de cada subjecte passiu s'ha de dividir, si s'escau, en dues parts:

- a) Renda regular.
- b) Renda irregular.

Article 58. Renda regular.

És renda regular aquella que, d'acord amb el que preveuen l'article següent i l'article 64 d'aquesta Llei, no mereix la consideració o el tractament de renda irregular.

Article 59. Renda irregular.

U. Són rendes irregulars:

a) Els increments i les disminucions de patrimoni que es posin de manifest en les transmissions d'elements patrimonials adquirits amb més d'un any d'antelació a la data en què s'obtingui l'increment o disminució o de drets de subscripció que procedeixin de valors adquirits, així mateix, amb la mateixa antelació.

b) Els rendiments que obtingui el subjecte passiu de forma notòriament irregular en el temps o que, sent regular, el seu cicle de producció sigui superior a un any.

Dos. En cap cas han de tenir el tractament de renda irregular:

a) Els increments i les disminucions de patrimoni derivats d'elements patrimonials afectes a activitats empresarials o professionals, que es regeixen pel que disposa l'apartat dos de l'article 41 d'aquesta Llei.

b) Els rendiments irregulars negatius procedents d'activitats empresarials o professionals.

CAPÍTOL IV

Integració i compensació

SECCIÓ 1a GENERAL

Article 60. Integració i compensació.

Per calcular la base imposable, les quanties positives o negatives de les rendes a què es refereix el capítol anterior s'han d'integrar i compensar segons les regles dels articles següents que els siguin aplicables.

La base imposable derivada de la integració i compensació de les rendes té, al seu torn, dues parts:

- a) La corresponent a la renda regular resultant.
- b) La corresponent a les rendes irregulars positives.

SECCIÓ 2a INTEGRACIÓ I COMPENSACIÓ DE RENDES REGULARS

Article 61. Rendiments regulars.

Els rendiments regulars i les bases imposables positives a què es refereix l'article 52 s'integren i es compensen entre si sense cap limitació.

Article 62. Increments i disminucions de patrimoni regulars.

U. Els increments i disminucions de patrimoni regulars s'integren i es compensen exclusivament entre si en cada període impositiu.

Dos. Si el resultat llança un saldo negatiu, el seu import es compensa amb el dels increments de patrimoni irregulars que es posin de manifest en el mateix període impositiu o en els cinc anys següents.

Article 63. Renda regular.

El resultat de les operacions que preveu l'article 61, sumat al saldo positiu que, si s'escau, llanci la que preveu l'apartat u de l'article anterior i al quocient a què es refereix el paràgraf segon de l'article següent i minorat en l'import dels rendiments irregulars negatius a què es refereix la lletra b) de l'apartat dos de l'article 59, constitueix l'import de la renda regular del subjecte passiu.

L'import de la renda regular que estableix el paràgraf anterior constitueix la part regular de la base imposable de l'impost.

SECCIÓ 3a INTEGRACIÓ I COMPENSACIÓ DE RENDES IRREGULARS

Article 64. Rendiments irregulars. Norma general.

Els rendiments irregulars procedents del treball personal o del capital, així com els rendiments irregulars positius d'activitats empresarials o professionals, s'han de dividir pel nombre d'anys compresos en el període en què s'hagin generat, comptats de data a data. En els casos en què no es pugui determinar aquest període, s'ha d'agafar el de cinc anys.

El quocient trobat d'aquesta manera s'ha d'integrar amb els rendiments regulars del subjecte passiu per determinar la seva renda regular.

Article 65. Rendiments irregulars. Integració i compensació.

U. Els rendiments irregulars, llevat del que preveu el paràgraf segon de l'article anterior, s'integren i es compensen exclusivament entre si.

Dos. Si el resultat llança un saldo negatiu, el seu import s'ha de compensar amb el dels rendiments irregulars que es produeixin durant els cinc anys següents.

La compensació s'ha d'efectuar fins a la quantia màxima que permetin els rendiments irregulars, sense que es pugui practicar fora del termini a què es refereix el paràgraf anterior, mitjançant l'acumulació a rendiments irregulars negatius d'exercicis posteriors.

Article 66. Increments i disminucions de patrimoni irregulars.

U. Els increments i disminucions de patrimoni irregulars s'integren i es compensen exclusivament entre si.

Dos. Si el resultat llança un saldo negatiu, el seu import s'ha de compensar amb el dels increments de patrimoni irregulars que es posin de manifest durant els cinc anys següents.

Tres. Si el resultat llança un saldo positiu, aquest s'ha de disminuir, si s'escau, amb el límit del seu import, en la quantia de les disminucions de patrimoni regulars a què es refereix l'apartat dos de l'article 62.

Quatre. En cap cas s'ha d'efectuar la compensació a què es refereixen els dos apartats anteriors fora del termini de cinc anys, mitjançant l'acumulació a disminucions patrimonials irregulars d'exercicis posteriors.

Article 67. Renda irregular.

El resultat positiu de les operacions que preveu l'apartat u de l'article 65, sumat al saldo positiu que, si s'escau, resulti després de l'aplicació del que preveu l'apartat tres de l'article anterior constitueix l'import de la renda irregular.

L'import de la renda irregular que estableix el paràgraf anterior constitueix la part irregular de la base imposable de l'impost.

TÍTOL VI

Determinació de la base imposable*Article 68. Règims de determinació de la base imposable.*

La quantia dels diferents components de la base imposable es determina per algun dels mètodes següents:

a) Estimació directa, que s'aplica com a règim general.

b) Estimació objectiva per a determinats rendiments empresarials i professionals, en els termes que preveuen aquesta Llei i les normes que la despleguen.

Els subjectes passius que reuneixin les circumstàncies que preveuen les normes reguladores d'aquest règim han de determinar els seus rendiments de conformitat amb aquest, llevat que renunciïn a la seva aplicació, en els termes que s'estableixin per reglament, anteriorment a l'inici del període impositiu.

c) Estimació indirecta, de conformitat amb el que disposa la Llei general tributària.

En l'estimació indirecta de l'impost sobre la renda de les persones físiques s'han de tenir en compte, preferentment, els signes, índexs, mòduls o coeficients establerts per a l'estimació objectiva, quan es tracti de subjectes passius que hagin renunciat a aquest últim règim de determinació de la base imposable.

Article 69. Estimació objectiva.

U. Els procediments d'estimació objectiva dels rendiments de les petites i mitjanes empreses i dels professionals es regulen per reglament d'acord amb els criteris següent:

a) Els sistemes d'estimació objectiva es poden aplicar conjuntament amb els règims especials establerts a l'impost sobre el valor afegit, si així es determina per reglament.

b) L'àmbit d'aplicació dels règims d'estimació objectiva s'ha de es fixar o bé per la naturalesa de les activitats i conreus, o bé per mòduls objectius com el volum d'operacions, el nombre de treballadors, l'import de les compres, la superfície de les explotacions o els actius fixos utilitzats.

c) En cap cas, els rendiments calculats per aquest sistema han d'incloure els resultats de les alteracions patrimonials derivades de béns immobles o vaixells afectes a les activitats empresarials o professionals, que s'han de determinar i integrar amb els rendiments de l'activitat de conformitat amb les regles de l'apartat dos de l'article 41 d'aquesta Llei.

d) El càlcul del rendiment net de les activitats empresarials o professionals en estimació objectiva, s'ha d'efectuar mitjançant la utilització de signes, índexs, mòduls o coeficients generals o referits a determinats sectors d'activitat, que els fixa el ministre d'Economia i Hisenda.

e) Les obligacions formals dels subjectes passius en règim d'estimació objectiva s'han d'ajustar a les característiques d'aquest.

Dos. Es pot regular per reglament l'aplicació, per a activitats o sectors concrets, de sistemes d'estimació objectiva en virtut dels quals s'estableixin, prèvia acceptació pels subjectes passius, xifres individualitzades de rendiments nets per a diversos períodes impositius.

Tres. Els règims d'estimació objectiva de rendiments es poden aplicar en àmbits territorials delimitats.

Quatre. En els règims d'estimació objectiva que s'assenyalin per reglament no són objecte de còmput, per a la determinació del rendiment net de l'activitat, les retribucions estipulades entre membres de la unitat familiar.

Cinc. L'aplicació dels règims d'estimació objectiva mai pot donar lloc al gravamen dels increments de patrimoni que, si s'escau, es produeixin per les diferències entre els rendiments reals de l'activitat i els derivats de la correcta aplicació d'aquests règims, sense perjudici del que preveu la lletra c) de l'apartat u d'aquest article.

Sis. Els règims d'estimació objectiva són aplicables a les entitats en règim d'atribució de rendes amb les adaptacions que s'estableixin per reglament.

TÍTOL VII

Deute tributari

CAPÍTOL PRIMER

Base liquidable*Article 70. Base liquidable regular.*

La base liquidable regular està constituïda pel resultat de practicar en la part regular de la base imposable les reduccions que preveu l'article següent.

Article 71. Reduccions en la base imposable regular.

La part regular de la base imposable es redueix, exclusivament, en l'import de les partides següents:

1. Les quantitats abonades amb caràcter obligatori a mutualitats laborals i monts de pietat, quan emparin, entre d'altres, el risc de mort i les aportacions realitzades pels partícips en plans de pensions, incloent-hi les contribucions del promotor que els hagin estat imputades en concepte de rendiments del treball dependent.

Com a límit màxim d'aquesta reducció, s'aplica la inferior de les quantitats següents:

a) El 15 per 100 de la suma dels rendiments nets del treball, empresarials i professionals percebuts individualment en l'exercici.

b) Set-centes cinquanta mil pessetes anuals.

2. Les pensions compensatòries a favor del cònjuge i les anualitats per aliments, llevat de les fixades a favor dels fills del subjecte passiu, satisfetes totes dues per decisió judicial.

Article 72. Base liquidable irregular.

La base liquidable irregular està constituïda per la part irregular de la base imposable.

CAPÍTOL II

Compensació de bases liquidables regulars negatives*Article 73. Compensació.*

U. Si en virtut de les normes aplicables per al càlcul de la base liquidable definida a l'article 70 aquesta resulta negativa, el seu import pot ser compensat amb el de les

bases liquidables regulars positives que s'obtinguin en els cinc anys següents.

Dos. La compensació es pot efectuar en la quantia que el subjecte passiu consideri convenient, sense que es pugui practicar fora del termini a què es refereix l'apartat anterior mitjançant l'acumulació en bases liquidables regulars negatives d'anys posteriors.

CAPÍTOL III

Quota íntegra

SECCIÓ 1a GRAVAMEN DE LA BASE LIQUIDABLE REGULAR

Article 74. Escala de l'impost.

U. La base liquidable regular es grava als tipus que s'indiquen en l'escala següent:

Base liquidable fins a pessetes	Quota íntegra Pessetes	Resta base liquidable fins a pessetes	Tipus aplicable (percentatge)
400.000	0	600.000	20,00
1.000.000	120.000	570.000	22,00
1.570.000	245.400	570.000	24,00
2.140.000	382.200	570.000	26,00
2.710.000	530.400	570.000	28,00
3.280.000	690.000	570.000	30,00
3.850.000	861.000	570.000	32,00
4.420.000	1.043.400	570.000	34,00
4.990.000	1.237.200	570.000	36,00
5.560.000	1.442.400	570.000	38,00
6.130.000	1.659.000	570.000	40,00
6.700.000	1.887.000	570.000	42,00
7.270.000	2.126.400	570.000	44,00
7.840.000	2.377.200	570.000	46,00
8.410.000	2.639.400	570.000	48,00
8.980.000	2.913.000	570.000	50,50
9.550.000	3.200.850	en endavant	53,00

Dos. S'entén per tipus mitjà de gravamen el resultat de multiplicar per 100 el quocient obtingut de dividir la quota resultant de l'aplicació de l'escala per la base liquidable regular. El tipus mitjà de gravamen s'expressa amb dos decimals.

SECCIÓ 2a GRAVAMEN DE LA BASE LIQUIDABLE IRREGULAR

Article 75. Tipus de gravamen.

La base liquidable irregular es grava amb el tipus més gran dels següents:

- El tipus mitjà resultant d'aplicar l'escala de gravamen al 50 per 100 de la base liquidable irregular.
- El tipus mitjà de gravamen definit a l'apartat dos de l'article anterior.

SECCIÓ 3a QUOTA ÍNTEGRA

Article 76. Quota íntegra.

La quota íntegra de l'impost sobre la renda de les persones físiques s'obté per la suma de les quotes resultants de l'aplicació del que disposen els articles 74 i 75 d'aquesta Llei.

Quan el tipus mitjà de gravamen del subjecte passiu, a què es refereix l'apartat dos de l'article 74, sigui superior

al tipus general de l'impost sobre societats, la quota íntegra s'ha de reduir en la quantia resultant d'aplicar la diferència entre l'esmentat tipus mitjà i el tipus general de l'impost sobre societats a l'import dels increments de patrimoni que formin part del rendiment net positiu de les activitats empresarials o professionals.

Als efectes de l'aplicació del que disposa el paràgraf anterior, de l'import dels increments de patrimoni s'ha de deduir, si s'escau, el de les disminucions de patrimoni que s'hagin tingut en compte per a la determinació del rendiment net de l'activitat.

CAPÍTOL IV

Quota líquida

Article 77. Quota líquida.

La quota líquida de l'impost sobre la renda de les persones físiques s'obté practicant en l'íntegra les deduccions que siguin procedents de les que preveu l'article següent.

Article 78. Deduccions.

U. Deduccions familiars.

a) Per cada descendent solter que convisqui amb el subjecte passiu: 20.000 pessetes.

No han de practicar aquesta deducció els descendents:

- Que hagin complert trenta anys abans de la meritació de l'impost, llevat de l'excepció que preveu la lletra d) d'aquest apartat u.

- Que obtinguin rendes anuals superiors al salari mínim interprofessional garantit per a més grans de divuit anys en el període impositiu de què es tracti.

Quan els descendents convisquin amb diversos ascendents del mateix grau, la deducció s'ha de practicar per parts iguals en la declaració de cadascun.

Tractant-se de descendents que convisquin amb ascendents amb els quals tinguin diferent grau de parentiu, només tenen dret a la deducció els ascendents de grau més pròxim, llevat que no obtinguin rendes anuals superiors al salari mínim interprofessional garantit per a més grans de divuit anys en el període impositiu de què es tracti, supòsit en el qual la deducció passa als de grau més llunyà. Als efectes d'aquesta lletra, s'assimilen als descendents les persones vinculades al subjecte passiu per raó d'acolliment no remunerat.

b) Per cada ascendent que convisqui amb el subjecte passiu, que no tingui rendes anuals superiors al salari mínim interprofessional garantit per a més grans de divuit anys en el període impositiu de què es tracti: 15.000 pessetes. Aquesta deducció és de 30.000 pessetes si l'edat de l'ascendent és igual o superior a setanta-cinc anys.

Quan els ascendents convisquin amb els dos cònjuges, la deducció s'ha d'efectuar per meitat. Els fills no es poden practicar aquesta deducció quan hi tinguin dret els pares.

c) Per cada subjecte passiu d'edat igual o superior a seixanta-cinc anys: 15.000 pessetes.

d) Per cada subjecte passiu i, si s'escau, per cada descendent solter o cada ascendent, sigui quina sigui la seva edat, que depengui d'aquest, sempre que aquests últims no tinguin rendes anuals superiors al salari mínim interprofessional garantit per a més grans de divuit anys en el període impositiu de què es tracti, que siguin invíds, mutilats o invíds, físics o psíquics, congènits o sobrevinguts, en el grau establert per reglament, a més de les deduccions que siguin procedents d'acord amb el que disposen els números anteriors: 50.000 pessetes.

Així mateix, és procedent aplicar aquesta deducció si la persona afectada per la minusvalidesa està vinculada al subjecte passiu per raons de tutela o acolliment no remunerat i es donen les circumstàncies de nivell de renda i grau d'invalidesa que consten en el paràgraf anterior.

Quan les persones que donin dret a aquesta deducció depenguin de diversos subjectes passius, la deducció s'ha de prorratejar per parts iguals en la declaració de cadascun.

Dos. Deducció per despeses de malaltia.

El 15 per 100 de les despeses sufragades pel subjecte passiu durant el període de la imposició per raons de malaltia, accidents o invalidesa propis o de les persones per les quals tingui dret a deducció en la quota, així com de les despeses satisfetes per honoraris professionals mèdics i per clínica amb motiu del naixement dels fills del subjecte passiu i de les quotes satisfetes a mutualitats o societats d'assegurances mèdiques.

Tres. a) Deducció per lloguer.

El 15 per 100, amb un màxim de 75.000 pessetes anuals, de les quantitats satisfetes en el període impositiu per lloguer de l'habitatge habitual del subjecte passiu, sempre que hi concorrin els requisits següents:

- Que el subjecte passiu no tingui rendiments nets superiors a dos milions de pessetes anuals.
- Que les quantitats satisfetes en concepte de lloguer excedeixin el 10 per 100 dels rendiments nets del subjecte passiu.

b) Deducció per despeses de custòdia de nens.

El 15 per 100, amb un màxim de 25.000 pessetes anuals, de les quantitats satisfetes en el període impositiu per la custòdia dels fills de menys de tres anys, quan els pares treballin fora del domicili familiar i sempre que el subjecte passiu no tingui rendiments nets superiors a dos milions de pessetes anuals.

Quatre. Deducció per inversions.

a) El 10 per 100 de les primes satisfetes per raó de contractes d'assegurança de vida, mort o invalidesa, conjuntament o separatament, subscrits amb entitats legalment autoritzades per operar a Espanya, quan el beneficiari sigui el subjecte passiu o, si s'escau, el seu cònjuge, ascendents o descendents, així com de les quantitats abonades a mutualitats laborals i mutualitats, quan emparin, entre altres riscos, el de mort o invalidesa, que no puguin ser deduïdes als efectes de la determinació de la base imposable o liquidable.

Se n'exceptuen els contractes d'assegurança de capital diferit o mixt.

b) El 15 per 100 de les quantitats satisfetes en l'exercici de què es tracti per l'adquisició o rehabilitació de l'habitatge que constitueixi o hagi de constituir la residència habitual del subjecte passiu.

A aquests efectes, la rehabilitació ha de complir les condicions a què es refereix el Reial decret 2329/1983, de 28 de juliol, sobre protecció a la rehabilitació del patrimoni residencial i urbà.

S'entén per residència habitual l'habitatge en el qual el subjecte passiu resideixi durant un termini continuat de tres anys. No obstant això, s'entén que l'habitatge va tenir aquell caràcter quan, malgrat no haver transcorregut aquest termini, hi hagi circumstàncies que exigeixin necessàriament el canvi d'habitatge.

Es considera que s'han destinat a l'adquisició o rehabilitació de l'habitatge que constitueixi o hagi de constituir la residència habitual les quantitats que es disposin en entitats de crèdit, en comptes que compleixin els requisits de formalització i disposició que s'estableixin per reglament.

La base d'aquesta deducció ha d'estar constituïda per les quantitats satisfetes per a l'adquisició o rehabilitació de l'habitatge, incloses les despeses originades que hagin corregut a càrrec de l'adquirent, excepte els interessos. A aquests efectes, no s'han de computar les quantitats que constitueixin increments de patrimoni no gravats, pel fet de reinvertir-se en l'adquisició d'un nou habitatge habitual.

c) El 15 per 100 de les inversions realitzades en l'adquisició de béns que estiguin inscrits en el Registre general de béns d'interès cultural d'acord amb el que disposa l'article 69.2 de la Llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol, sempre que el bé romangui en el patrimoni del titular durant un període de temps no inferior a tres anys i es formalitzi la comunicació de la transmissió a l'esmentat Registre general de béns d'interès cultural.

d) El 15 per 100 de l'import de les despeses de conservació, reparació, restauració, difusió i exposició dels béns que compleixin els requisits establerts en la lletra anterior, mentre no es puguin deduir com a despeses fiscalment admissibles, als efectes de determinar el rendiment net que, si s'escau, sigui procedent.

Cinc. Deduccions en activitats empresarials o professionals.

Als subjectes passius per aquest impost que exerceixin activitats empresarials o professionals els són aplicables els incentius i estímuls a la inversió empresarial establerts o que estableixi la normativa de l'impost sobre societats, amb igualtat de percentatges i límits de deducció.

No obstant això, aquests incentius només són aplicables als subjectes passius en règim d'estimació objectiva de bases imposables si s'estableix per reglament, tenint en compte les característiques i obligacions formals del règim esmentat.

Sis. Deduccions per donatius.

a) El 15 per 100 de les donacions pures i simples en béns que formin part del patrimoni històric espanyol, que estiguin inscrits en el Registre general de béns d'interès cultural o inclosos en l'inventari general a què es refereix la Llei 16/1985, de 25 de juny, de patrimoni històric espanyol, sempre que es realitzin a favor de les entitats esmentades a la lletra c) següent.

b) El 10 per 100 de les quantitats donades a les entitats esmentades a l'article 2 de la Llei 12/1988, de 25 de maig, al "Comitè Organitzador Olímpic Barcelona 1992", al "Comitè Organitzador Olímpic Barcelona 1992, Sociedad Anónima", "Consorti per a l'Organització de Madrid Capital Europea de la Cultura 1992" i altres entitats legalment assimilades a les anteriors.

c) El 10 per 100 de les quantitats donades a les entitats següents:

- L'estat, les comunitats autònomes, les corporacions locals i universitats públiques.
- La Creu Roja Espanyola.
- L'església catòlica i les associacions confessionals no catòliques, legalment reconegudes, que hagin signat amb l'Estat espanyol els acords a què es refereix l'article 16 de la Constitució espanyola.
- Les fundacions legalment reconegudes que rendeixin comptes a l'òrgan de protectorat corresponent.
- Les associacions declarades d'utilitat pública.

Set. Altres deduccions.

a) El 10 per 100 de l'import dels dividends de societats percebuts pel subjecte passiu, en les condicions que es determinin per reglament i sempre que hagin tributat efectivament, sense bonificació ni cap reducció, per l'impost sobre societats.

b) El 75 per 100 de la quota de l'impost municipal sobre increment del valor dels terrenys de naturalesa

urbana satisfet pels subjectes passius en l'exercici, quan correspongui a alteracions patrimonials de les quals hagin derivat increments de patrimoni subjectes efectivament a l'impost sobre la renda de les persones físiques.

c) Per la percepció de rendiments del treball dependent es dedueixen 25.200 pessetes.

L'import de la deducció per rendiments nets del treball dependent aplicable en els casos que s'indiquen a continuació és el següent:

– Subjectes passius amb rendiments nets del treball iguals o inferiors a 1.000.000 de pessetes: 68.000.

– Subjectes passius amb rendiments nets del treball compresos entre 1.000.001 i 1.800.000 pessetes: 68.000 menys el resultat de multiplicar per 0,05 la diferència entre el rendiment net del treball i 1.000.000.

El que disposa el paràgraf anterior no és aplicable als subjectes passius els rendiments nets dels quals diferents del treball dependent siguin iguals o superiors a 2.000.000 de pessetes.

d) Si entre els rendiments o increments computats per a la determinació de les bases liquidables positives n'hi ha algun obtingut a Ceuta i Melilla i les seves dependències, s'ha de deduir el 50 per 100 de la part de la quota íntegra que proporcionalment correspongui a les rendes obtingudes en aquests territoris.

Aquesta deducció no és aplicable als no-residents en les places esmentades, excepte pel que fa a les rendes procedents de valors representatius del capital social d'entitats jurídiques domiciliades i amb objecte social exclusiu en aquestes i als rendiments d'establiments permanents situats en aquestes.

Article 79. Justificació documental.

U. La deducció que preveu l'apartat dos de l'article anterior està condicionada a la seva justificació documental, ajustada als requisits exigits per les normes reguladores del deute d'expedir i lliurar factures que incumbeix als empresaris i professionals.

Dos. Així mateix, la pràctica de les deduccions a què es refereixen els apartats tres, quatre, cinc, sis i set, lletres a), b) i d), de l'article anterior, requereix la justificació documental adequada.

Article 80. Límits de determinades deduccions.

U. La base del conjunt de les deduccions que contenen els apartats quatre i sis de l'article 78 no pot excedir el 30 per 100 de la base liquidable del subjecte passiu.

Dos. Els límits de la deducció a què es refereix el paràgraf primer de l'apartat cinc de l'article 78 s'apliquen sobre la quota que resulti de minorar l'íntegra en les deduccions assenyalades en els apartats u a quatre, tots dos inclusivament, d'aquest article.

Article 81. Comprovació de la situació patrimonial.

L'aplicació de l'exempció que preveu l'apartat dos de l'article 37 i de les deduccions a què es refereix l'apartat quatre de l'article 78, llevat de la que preveu la lletra d), requereix que l'import comprovat del patrimoni del subjecte passiu en finalitzar el període de la imposició excedeixi el valor que llanci la seva comprovació al començament d'aquest, com a mínim, en la quantia de les inversions realitzades. A aquests efectes, no s'han de computar els increments o disminucions de valor experimentats durant el període impositiu pels béns que al final d'aquest segueixin formant part del patrimoni del contribuent.

CAPÍTOL V

Quota diferencial

Article 82. Deducció per doble imposició internacional.

U. En el cas d'obligació personal de contribuir, quan entre els ingressos del subjecte passiu hi figurin rendiments o increments de patrimoni obtinguts i gravats a l'estranger, s'ha de deduir de la quota líquida la inferior de les quantitats següents:

a) L'import efectiu del que s'hagi satisfet a l'estranger per raó de gravamen de caràcter personal sobre els esmentats rendiments o increments de patrimoni.

b) El resultat d'aplicar el tipus mitjà efectiu de gravamen a la part de base liquidable gravada a l'estranger.

Dos. A aquests efectes, el tipus mitjà efectiu de gravamen és el resultat de multiplicar per 100 el quocient obtingut de dividir la quota líquida per la base liquidable. El tipus mitjà efectiu de gravamen s'expressa amb dos decimals.

Article 83. Quota diferencial.

La quota diferencial és el resultat de minorar la quota líquida en les quanties de la deducció que preveu l'article anterior i de les retencions i altres pagaments a compte que preveu aquesta Llei, sense perjudici del que estableix la Llei 14/1985, de 29 de maig, sobre règim fiscal de determinats actius financers.

CAPÍTOL VI

Deute tributari

Article 84. Deute tributari.

U. El deute tributari està constituït per la quota tributària i, si s'escau, pels altres conceptes compresos a l'article 58 de la Llei general tributària.

Dos. Els subjectes passius estan obligats al pagament del deute tributari.

Article 85. Responsabilitat patrimonial del subjecte passiu.

Els deutes tributaris per l'impost sobre la renda de les persones físiques tenen la mateixa consideració d'aquells altres a què es refereix l'article 1.365 del Codi civil i, en conseqüència, els béns de guanys responen directament davant la Hisenda pública per aquests deutes, contrets per un dels cònjuges, sense perjudici del que preveu l'apartat quatre de l'article 89 d'aquesta Llei per al cas de tributació conjunta.

TÍTOL VIII

Tributació conjunta

Article 86. Opció per la tributació conjunta.

Les persones físiques integrades en una unitat familiar poden optar, en qualsevol període impositiu, per tributar conjuntament en l'impost sobre la renda de les persones físiques, d'acord amb les normes generals de l'impost i les disposicions del present títol.

L'opció per la tributació conjunta no vincula per a períodes successius.

Article 87. Unitat familiar.

Constitueixen modalitats d'unitat familiar les següents:

1a La integrada pels cònjuges no separats legalment i, si n'hi ha, els fills menors, llevat dels que, amb el consentiment dels pares, visquin independents d'aquests.

2a La formada pel pare o la mare i els fills que reuneixin els requisits a què es refereix la regla anterior.

Ningú pot formar part de dues unitats familiars alhora.

Article 88. Exercici de l'opció.

L'opció per la tributació conjunta ha d'incloure la totalitat dels membres de la unitat familiar. Si un d'ells presenta la declaració individual, els altres han d'utilitzar el mateix règim.

L'opció exercitada inicialment per a un període impositiu no pot ser modificada posteriorment respecte d'aquest.

En cas de falta de declaració, els subjectes passius han de tributar individualment, llevat que manifestin expressament el contrari en el termini de deu dies a partir del requeriment de l'Administració.

Article 89. Elements de la tributació conjunta.

U. En la tributació conjunta són aplicables les regles generals de l'impost sobre determinació de la renda dels subjectes passius, determinació de les bases imposable i liquidable i determinació del deute tributari, amb les especialitats que s'estableixen en els articles següents.

Dos. Sense perjudici del que estableix l'article 92, els imports i límits quantitatius establerts als efectes de la tributació individual, s'han d'aplicar en la mateixa quantia en la tributació conjunta, sense que sigui procedent la seva elevació o multiplicació en funció del nombre de membres de la unitat familiar.

Tres. Les rendes de qualsevol tipus obtingudes per les persones físiques integrades en una unitat familiar que hagin optat per la tributació conjunta han de ser gravades acumuladament.

Quatre. Aquestes persones queden conjuntament i solidàriament sotmeses a l'impost com a subjectes passius, sense perjudici del dret a prorratejar entre si el deute tributari, segons la part de renda subjecta que correspongui a cadascun d'ells.

Article 90. Compensació de partides negatives.

U. En la tributació conjunta són compensables d'acord amb les normes generals de l'impost els rendiments irregulars negatius, les disminucions patrimonials i les bases liquidables negatives, realitzats i no compensats pels subjectes passius components de la unitat familiar en períodes impositius anteriors en què hagin tributat individualment.

Dos. Els mateixos conceptes determinats en tributació conjunta són compensables exclusivament, en cas de tributació individual posterior, pels subjectes passius a qui corresponguin d'acord amb les regles sobre individualització de rendes que conté aquesta Llei.

Article 91. Escala de l'impost.

En la tributació conjunta l'escala de tipus de gravamen aplicable és la següent:

Base liquidable fins a pessetes	Quota íntegra Pessetes	Resta base liquidable fins a pessetes	Tipus aplicable %
800.000	0	1.200.000	20,00
2.000.000	240.000	625.000	24,00
2.625.000	390.000	625.000	26,00
3.250.000	552.500	625.000	28,00
3.875.000	727.500	625.000	30,00
4.500.000	915.000	625.000	32,00
5.125.000	1.115.000	625.000	34,00
5.750.000	1.327.500	625.000	36,00
6.375.000	1.552.500	625.000	38,00
7.000.000	1.790.000	625.000	40,00
7.625.000	2.040.000	625.000	42,00
8.250.000	2.302.500	625.000	44,00
8.875.000	2.577.500	625.000	46,00
9.500.000	2.865.000	625.000	48,00
10.125.000	3.165.000	875.000	50,50
11.000.000	3.606.875	d'ara endavant	53,00

Article 92. Regles especials en cas de tributació conjunta.

U. El límit màxim que preveu la lletra B) de l'article 35, respecte a la deduïbilitat dels interessos dels capitals aliens invertits en l'adquisició o millora de l'habitatge habitual, és d'un milió de pessetes anuals.

Dos. El límit de rendiments nets a què es refereix la lletra a) de l'apartat tres de l'article 78 és de tres milions de pessetes anuals.

Tres. El límit de rendiments nets a què es refereix la lletra b) de l'apartat tres de l'article 78 és de tres milions de pessetes anuals.

Quatre. La deducció per la percepció de rendiments de treball dependent és de 25.200 pessetes per cada receptor d'aquest tipus de rendiments integrat en la unitat familiar.

TÍTOL IX**Període d'imposició i meritació de l'impost****Article 93. Període d'imposició i meritació de l'impost.**

El període de la imposició és un any natural i l'impost es merita el dia 31 de desembre de cada any, sense perjudici del que preveu l'article següent.

Article 94. Període impositiu inferior a un any natural.

U. El període impositiu és inferior a un any natural en els casos següents:

a) Tractant-se d'un subjecte passiu que tributi individualment, per mort d'aquest en un dia diferent del 31 de desembre.

b) En cas de subjectes passius que tributin conjuntament, per dissolució o nul·litat del matrimoni, per separació matrimonial en virtut de sentència judicial o per la mort del pare o mare separats o no casats.

c) Si el subjecte passiu contreu matrimoni de conformitat amb les disposicions del Codi civil. En aquest cas, és un pressupòsit per a la interrupció del període impositiu la tributació conjunta del matrimoni posteriorment a la celebració.

Dos. En els supòsits que preveu l'apartat anterior, el període impositiu finalitza, i es merita l'impost, quan es produeixen les circumstàncies que s'indiquen en aquest. En aquell moment s'inicia un nou període impositiu, segons les noves condicions en què estiguin els subjectes passius, que finalitza el 31 de desembre, si abans de l'esmentada data no es torna a produir alguna circumstància de les anteriorment esmentades.

Tres. Les deduccions de la quota regulades als apartats u i set, lletra c), de l'article 78 que hi siguin aplicables s'han de reduir proporcionalment al nombre de dies de l'any natural que integrin el període impositiu.

Quatre. En el cas de tributació conjunta, els hereus i legataris estan solidàriament obligats davant la Hisenda amb els subjectes passius supervivents de la unitat familiar i ocupen respecte a aquests el lloc del causant a efectes del prorrateig que regula l'article 89 d'aquesta Llei.

Article 95. Determinació de la situació familiar.

La determinació dels membres de la unitat familiar i de les circumstàncies personals i familiars que s'han de tenir en compte als efectes del que estableix l'article 78, s'ha de fer atenent la situació que hi hagi en la data de la meritació de l'impost.

TÍTOL X

Gestió de l'impost

Article 96. Obligació de declarar.

U. Estan obligats a presentar i subscriure una declaració per aquest impost amb els límits i condicions que s'estableixin per reglament:

- Els subjectes passius per obligació personal.
- Els subjectes passius per obligació real.

Dos. No obstant això, no estan obligats a declarar els subjectes passius per obligació personal de contribuir que obtinguin rendes inferiors a un milió de pessetes brutes anuals procedents exclusivament d'alguna de les fonts següents:

- Rendiments del treball i assimilats que no tinguin el caràcter de rendiments empresarials o professionals.
- Rendiments del capital mobiliari i increments de patrimoni subjectes a l'impost que no superin conjuntament les dues-centes cinquanta mil pessetes brutes anuals.

Als efectes del límit de l'obligació de declarar, no s'han de tenir en compte els rendiments de l'habitatge propi que constitueixi residència habitual del subjecte passiu o, si s'escau, de la unitat familiar.

Tractant-se de pensions i havers passius, el límit a què es refereix el primer paràgraf d'aquest apartat és d'1.200.000 pessetes.

Tres. En la tributació conjunta, el límit de l'obligació de declarar a què es refereix el paràgraf primer de l'apartat anterior és d'1.200.000 pessetes.

Quatre. El ministre d'Economia i Hisenda pot aprovar la utilització de modalitats simplificades o especials de declaració.

La declaració s'ha d'efectuar en la forma, els terminis i els impresos que estableixi el ministre d'Economia i Hisenda.

Els subjectes passius han d'emplenar la totalitat de les dades que els afectin contingudes en les declaracions, adjuntar-hi els documents i justificants que s'estableixin i presentar-les en els llocs que determini el ministre d'Economia i Hisenda.

Cinc. La declaració en tributació conjunta ha de ser subscripta i presentada pels membres de la unitat familiar majors d'edat que actuen en representació dels menors que hi estiguin integrats, en els termes de l'article 44 de la Llei general tributària.

Article 97. Autoliquidació.

U. Els subjectes passius, en el moment de presentar la declaració de l'impost, han de determinar el deute tributari corresponent i ingressar-lo en el lloc, la forma i els terminis que determini el ministre d'Economia i Hisenda.

Dos. L'ingrés de l'import resultant de l'autoliquidació es pot fraccionar en la forma que es determini per reglament.

Tres. El pagament del deute tributari es pot realitzar mitjançant lliurament de béns integrants del patrimoni històric espanyol que estiguin inscrits en l'Inventari general de béns mobles o en el Registre general de béns d'interès cultural, d'acord amb el que disposa l'article 73 de la Llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol.

Article 98. Retencions i altres pagaments a compte.

U. Les persones jurídiques i entitats, incloses les comunitats de béns i les de propietaris, que satisfacin o abonin rendes subjectes a aquest impost, estan obligades a retenir, en concepte de pagament a compte, la quantitat que es determini per reglament i a ingressar-ne l'import al Tresor en els casos i forma que s'estableixin. També estan obligats a retenir i ingressar els empresaris individuals i els professionals respecte a les rendes que satisfacin o abonin en l'exercici de les activitats empresarials i professionals, així com les persones físiques, jurídiques i altres entitats no-residents en el territori espanyol, que hi operin mitjançant un establiment permanent.

Dos. Les quantitats efectivament satisfetes pels subjectes obligats a retenir s'entenen percebudes, en tot cas, amb deducció de l'import de la retenció corresponent, llevat que es tracti de retribucions legalment establertes.

Tres. El pagament de l'impost es pot periodificar i fraccionar i estan obligats, si s'escau, els subjectes passius o les persones o entitats a què es refereix l'apartat u d'aquest article a autoliquidar i ingressar-ne l'import en la forma que es determini per reglament.

Article 99. Liquidació provisional.

U. Els òrgans de gestió tributària poden girar la liquidació provisional que sigui procedent d'acord amb les dades declarades i els seus justificants, presentats amb la declaració o requerits pels òrgans esmentats. De la mateixa manera poden girar liquidació provisional quan dels antecedents de què disposi l'Administració se'n dedueixi l'existència de rendes determinants de l'obligació de declarar o que no s'hagin inclòs en les declaracions presentades.

S'exceptuen del que disposa el paràgraf anterior les liquidacions provisionals que requereixin la comprovació de documentació comptable d'activitats empresarials o professionals.

Dos. El que disposa l'apartat anterior s'entén sense perjudici de la posterior comprovació i investigació que pugui realitzar la inspecció dels tributs.

Article 100. Devolució d'ofici.

U. Si la suma de les quantitats retingudes en la font i les ingressades a compte supera l'import de la quota resultant de l'autoliquidació, l'Administració està obligada a practicar liquidació provisional dins dels sis mesos

següents a la finalització del termini per a la presentació de la declaració.

Dos. Quan la quota resultant de la liquidació provisional sigui inferior a la suma de les quantitats efectivament retingudes i els pagaments a compte realitzats, l'Administració ha de procedir a retornar d'ofici, en el termini d'un mes, l'excés ingressat sobre aquesta quota.

Tres. Si la liquidació provisional no s'ha practicat en el termini de sis mesos que estableix l'apartat u anterior, l'Administració ha de procedir a retornar d'ofici el mes següent, l'excés ingressat sobre la quota autoliquidada, sense perjudici de la pràctica de les liquidacions provisionals ulteriors que puguin resultar procedents.

Quatre. Transcorregut el termini per efectuar la devolució sense que aquesta s'hagi produït, el subjecte passiu pot sol·licitar per escrit que se li abonin interessos de demora en la forma que disposa l'article 45 del text refós de la Llei general pressupostària, aprovat pel Reial decret legislatiu 1091/1988, de 23 de setembre.

Cinc. S'ha de determinar per reglament el procediment i la forma de pagament per a la realització de la devolució d'ofici a què es refereix el present article.

Article 101. Obligacions formals dels subjectes passius.

U. Els subjectes passius de l'impost sobre la renda de les persones físiques estan obligats a conservar, durant el termini de prescripció, els justificants i documents acreditatius de les operacions, rendes, despeses, ingressos, reduccions i deduccions de qualsevol tipus que hagin de constar en les seves declaracions.

Dos. Als efectes d'aquesta Llei els subjectes passius que exerceixin activitats empresarials, el rendiment de les quals es determini en règim d'estimació directa, estan obligats a portar la comptabilitat ajustada al que disposa el Codi de comerç.

Tres. Així mateix, els subjectes passius de l'impost estan obligats a portar els llibres o registres que s'estableixin per reglament, en la forma que determini el ministre d'Economia i Hisenda.

Article 102. Obligacions formals del retenidor.

El subjecte obligat a retenir ha de presentar en els terminis, forma i llocs que s'estableixin per reglament la declaració de les quantitats retingudes o declaració negativa quan no hagi procedit la pràctica d'aquestes. Així mateix ha de presentar un resum anual de retencions amb el contingut que es determini per reglament.

El subjecte obligat a retenir està obligat a expedir, en les condicions que es determinin per reglament, una certificació acreditativa de la retenció practicada o altres pagaments a compte efectuats.

Els models de declaració corresponents, els ha d'aprovar el ministre d'Economia i Hisenda.

Article 103. Obligacions de les societats transparents.

Les societats a què es refereix la secció 5a del capítol 1r del títol cinquè d'aquesta Llei han de presentar, conjuntament amb la declaració de l'impost sobre societats, una relació dels socis, amb les dades que es determinin per reglament.

La relació s'ha de presentar segons el model aprovat pel ministre d'Economia i Hisenda.

Article 104. Infraccions i sancions.

Sense perjudici de les normes especials que conté aquesta Llei, les infraccions tributàries en aquest impost es qualifiquen i se sancionen d'acord amb el que disposa la Llei general tributària.

TÍTOL XI

Ordre jurisdiccional

Article 105. Ordre jurisdiccional.

La jurisdicció contenciosa administrativa, previ esgotament de la via economicoadministrativa, és l'única competent per dirimir les controvèrsies de fet i de dret que se suscitin entre l'Administració i els subjectes passius en relació amb qualsevol de les qüestions a què es refereix aquesta Llei.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

1a Recurs permanent de les cambres oficials de comerç, indústria i navegació.

El recurs permanent de les cambres oficials de comerç, indústria i navegació, pel que fa a les persones físiques electores d'aquestes, consisteix en el quatre per mil dels rendiments que resultin de l'aplicació de les normes que conté la secció 3a del capítol 1r del títol cinquè d'aquesta Llei.

El recurs l'han d'exigir les cambres esmentades.

2a Transmissió de drets de subscripció en entrada a borsa.

El que disposa el paràgraf tercer de la lletra b) de l'apartat u de l'article 48 d'aquesta Llei no és aplicable si es donen les circumstàncies que preveu el paràgraf segon de l'apartat 2 de l'article 1 del Reial decret llei 1/1989, de 22 de març, sobre tractament tributari de la transmissió de drets de subscripció preferent de valors representatius del capital de societats i dels rendiments procedents de lletres del Tresor obtinguts per no-residents.

3a Personal de l'Institut de Relacions Europeo-Ilatinoamericanes (IRELA).

No obstant el que preveu la disposició final 2a, s'ha de continuar aplicant en els seus propis termes el que disposa l'article 2n de la Llei 22/1986, de 23 de desembre, que afectin aquest impost.

4a Modificació de la Llei general tributària.

L'article 47 de la Llei general tributària, de 28 de desembre de 1963, queda redactat de la manera següent:

«Article 47.

1. La Llei pròpia de cada tribut ha d'establir els mitjans i els mètodes per determinar la base imposable, dins els règims següents:

- a) Estimació directa.
- b) Estimació objectiva.
- c) Estimació indirecta.

2. Les bases determinades pels règims de les lletres a) i c) de l'apartat anterior, les pot enervar el subjecte passiu mitjançant les proves corresponents.»

5a Modificació de la Llei 61/1978, de 27 de desembre, de l'impost sobre societats.

Els articles de la Llei 61/1978, de 27 de desembre, de l'impost sobre societats, que a continuació es relacionen, queden modificats de la manera següent:

U. Article 4.

L'apartat u de l'article 4 queda redactat de la manera següent:

«U. Són subjectes passius de l'impost tots els subjectes de drets i obligacions, amb personalitat jurídica,

que no estiguin sotmesos a l'impost sobre la renda de les persones físiques:

- a) Hi estan subjectes per obligació personal els subjectes passius que siguin residents a Espanya.
- b) Hi estan subjectes per obligació real els subjectes passius diferents dels esmentats a la lletra anterior que obtinguin rendiments o increments de patrimoni produïts en el territori espanyol.

Als efectes del que preveu el paràgraf anterior, s'entenen obtinguts o produïts en el territori espanyol, entre d'altres, els rendiments satisfets per:

Empresaris individuals o professionals residents en el territori espanyol.

Persones jurídiques o entitats públiques o privades residents en aquest territori.

Establiments permanents situats en aquest.»

Dos. Article 10.

L'article 10 queda redactat de la manera següent:

«Article 10. Representants dels no-residents a Espanya.

U. Els subjectes passius no-residents en el territori espanyol estan obligats a nomenar una persona física o jurídica amb domicili a Espanya, perquè els representi davant l'Administració tributària en relació amb les seves obligacions per aquest impost.

El subjecte passiu o el seu representant estan obligats a posar en coneixement de l'Administració el nomenament, degudament acreditat, en el termini de dos mesos a partir de la data d'aquest.

Dos. Als efectes d'aquest impost, es consideren representants dels establiments permanents els qui figurin com a tals en el Registre mercantil o, si no, els qui figurin facultats per contractar en nom d'aquests.

Si aquestes persones no estan domiciliades en el territori espanyol, és aplicable el que disposa l'apartat anterior.

Tres. L'incompliment de les obligacions a què es refereix l'apartat anterior constitueix infracció tributària simple, sancionable amb una multa de 25.000 a 2.000.000 de pessetes».

Tres. L'apartat 5 de l'article 11 queda redactat de la manera següent:

«5. Als efectes del que disposa l'apartat anterior, es consideren aportacions de capital realitzades pels socis, les primes d'emissió d'accions i les aportacions que aquests realitzin per reposar el patrimoni de conformitat amb els articles 163.1 i 260.4 del text refós de la Llei de societats anònimes».

Quatre. Article 15.

L'article 15 queda redactat de la manera següent:

«Article 15. Incrementos i pèrdues de patrimoni.

U. Són increments o disminucions de patrimoni les variacions en el valor del patrimoni del subjecte passiu que es posin de manifest per qualsevol alteració en la composició d'aquell, llevat del que disposa l'apartat següent.

Es computen com a increments de patrimoni els que es posin de manifest per simple anotació comptable, llevat que una llei els declari expressament exempts de tributació.

En cap cas es computen com a disminucions de patrimoni les que es posin de manifest per simple anotació comptable, llevat de les que corresponguin a disminucions de valor conseqüència de pèrdues per depreciació

que no s'hagin computat com a amortització, produïdes durant el període impositiu.

Dos. No són increments de patrimoni a què es refereix l'apartat anterior els augments en el valor del patrimoni que procedeixin de rendiments subjectes a gravamen en aquest impost, per qualsevol altre dels seus conceptes, les aportacions de capital efectuades pels socis o participants durant l'exercici, incloses les primes d'emissió d'accions, ni les aportacions que aquests realitzin per reposar el patrimoni de conformitat amb els articles 163.1 i 260.4 del text refós de la Llei de societats anònimes.

No són disminucions patrimonials les degudes a liberalitats del subjecte passiu, les pèrdues que procedeixin de l'exercici d'activitats, les originades pel joc i les no justificades, així com les quantitats retirades pels socis o participants en concepte de reducció de capital, distribució de beneficis o repartiment de patrimoni, ni les partides fiscalment no deduïbles.

Es considera que no hi ha increments o disminucions de patrimoni en els casos de divisió de la cosa comuna i, en general, dissolució de comunitats o separació de comuns, llevat que com a conseqüència d'aquests es produeixi una alteració dels valors dels béns i drets prèviament comptabilitzats. Igualment es considera que no hi ha increments i disminucions patrimonials en els casos de reducció del capital social. No obstant això, quan la reducció de capital tingui per finalitat la devolució d'aportacions, l'import d'aquesta ha de minorar el valor net comptable dels valors afectats, fins a la seva anul·lació. L'excés que en pugui resultar tributa com a rendiment del capital mobiliari.

No s'han de sotmetre a l'impost els increments i disminucions de patrimoni que es posin de manifest en donacions que es considerin partida deduïble.

Tres. Són increments o disminucions de patrimoni i com a tals s'han de computar en la renda de l'entitat transmissora les diferències de valor que es posin de manifest amb motiu de qualsevol transmissió lucrativa.

Quatre. L'import dels increments o disminucions de patrimoni és:

Primer. En el cas de transmissió onerosa o lucrativa, la diferència entre els valors d'adquisició i alienació dels elements patrimonials.

Segon. En els casos a què es refereix el paràgraf segon de l'apartat u d'aquest article, la diferència entre els valors comptables.

Tercer. En els altres casos, el valor d'adquisició dels elements patrimonials o parts proporcionals, si s'escau.

Cinc. Si la variació en el valor del patrimoni procedeix d'una transmissió a títol oneros, el valor d'adquisició està format per la suma de:

- a) L'import real pel qual s'ha fet l'adquisició.
- b) L'import de les revaloracions que s'han practicat.
- c) El cost de les inversions i millores efectuades en els béns adquirits i les despeses i tributs inherents a la transmissió que ha satisfet l'adquirent.

Aquest valor s'ha de minorar, quan sigui procedent, en l'import de les amortitzacions per la depreciació que hagin experimentat els béns esmentat, i s'ha de computar en tot cas l'amortització mínima, i en el de les provisions i disminucions de valor fiscalment deduïbles, sense perjudici de l'aplicació de les normes de l'article 16 d'aquesta Llei.

El valor d'alienació es calcula en l'import real pel qual s'hagi efectuat l'alienació. D'aquest valor, se n'han de deduir, si s'escau, les despeses i tributs a què es refereix la lletra c) d'aquest apartat quan resultin satisfets pel transmissor.

Sis. Si l'adquisició o la transmissió ha estat a títol lucratiu, constitueixen els valors respectius els que cor-

respondrien o els que es determinin per aplicació de les normes de l'impost sobre successions i donacions.

Set. 1. Si l'alteració en el valor del patrimoni procedeix:

a) De la transmissió a títol oneros de valors admesos a negociació en algun dels mercats secundaris oficials de valors que preveu la Llei 24/1988, de 28 de juliol, del mercat de valors, i representatius de la participació en fons propis de societats o entitats, l'increment o disminució es computa per la diferència entre el cost mitjà d'adquisició i el valor d'alienació, determinat per la seva cotització en el mercat oficial en la data en què es produeixi aquella o pel preu pactat quan sigui superior a la cotització.

Per a la determinació del valor d'adquisició s'ha de deduir l'import dels drets de subscripció alienats, llevat que les societats optin per reflectir el valor real de les seves carteres de valors d'acord amb les normes que s'estableixin per reglament.

Si es tracta d'accions totalment o parcialment alliberades, el valor d'adquisició és l'import realment satisfet pel subjecte passiu.

b) De la transmissió d'accions i altres participacions en el capital de societats transparents, l'increment o disminució es computa per la diferència entre el valor d'adquisició i de titularitat i el valor de transmissió d'aquelles o l'assenyalat a l'apartat anterior, quan sigui procedent.

A aquest efecte, el valor d'adquisició i de titularitat s'estima integrat:

Primer.—Pel preu o quantitat desemborsada per a la seva adquisició, atenent, si s'escau, possibles minoracions per aplicació del tractament d'operacions vinculades, o pel valor assenyalat a l'apartat anterior, quan sigui procedent.

Segon.—Per l'import dels beneficis socials que, sense efectiva distribució, hagin estat imputats als socis com a rendiments de les seves accions o participacions en el període de temps comprès entre la seva adquisició i alienació.

En el cas de societats de mera tinença de béns, el valor de transmissió a computar ha de ser, com a mínim, el teòric resultant de l'últim balanç aprovat, una vegada substituït el valor net comptable dels immobles pel valor que tindrien a efectes de l'impost sobre el patrimoni.

c) De les aportacions no dineràries a societats, l'increment o disminució es determina per la diferència entre el valor d'adquisició dels béns o drets aportats i la quantitat més gran de les següents:

Primera.—El valor nominal de les accions o participacions socials rebudes per l'aportació o, si s'escau, la part corresponent d'aquest. A aquest valor, se li ha d'afegir l'import de les primes d'emissió.

Segona.—El valor que resulti dels informes incorporats com a annexos a les corresponents escriptures de constitució o d'augment de capital social, als efectes d'inscripció en el Registre mercantil.

Tercera.—El valor de cotització dels títols rebuts, el dia en què es formalitzi l'aportació o l'immediatament anterior.

Quarta.—La valoració del bé aportat, segons els criteris establerts en les normes de l'impost sobre el patrimoni.

d) De la separació dels socis o dissolució de societats, es considera increment o disminució de patrimoni del soci, sense perjudici dels corresponents a la societat, la diferència entre el valor de la quota de liquidació social o el dels béns rebuts com a conseqüència de la separació i el valor d'adquisició del títol o participació de capital que correspongui.

En els casos d'escissió, fusió o absorció de societats, l'increment o disminució patrimonial es computa per la diferència entre el valor d'adquisició dels títols, drets o

valors representatius de la participació del soci i el valor dels títols, numerari o drets rebuts.

e) De la transmissió, amortització, bescanvi o conversió de valors qualificats de rendiment explícit, representatius de la cessió a tercers de capitals propis, es considera increment o disminució de patrimoni la diferència entre el valor de transmissió, amortització, bescanvi o conversió d'aquests i el valor d'adquisició.

Com a valor de bescanvi o conversió s'ha d'agafar el que correspongui als valors que es rebin.

f) D'un traspàs, l'increment patrimonial s'ha de computar a la cedent per l'import que li correspongui en el traspàs.

Si el dret de traspàs s'ha adquirit mitjançant preu, el seu valor net comptable es considera valor d'adquisició.

g) D'indemnitzacions o capitals assegurats per pèrdues o sinistres en elements patrimonials, es computen com a increment o disminució patrimonial la diferència entre la quantitat percebuda i la part proporcional del valor d'adquisició que correspongui al dany.

h) De la permuta de béns o drets, excepte la recollida a la lletra e) anterior, l'increment o disminució patrimonial es determina per la diferència entre el valor d'adquisició del bé o dret que se cedeix i el valor de mercat del bé o dret que es rep a canvi.

2. El que estableix la lletra a) del número 1 és aplicable, quan sigui procedent, en els supòsits de transmissió onerosa d'altres classes de valors mobiliaris.

No obstant això, l'import obtingut per la transmissió de drets de subscripció procedents de valors no admesos a negociació es considera increment de patrimoni per al transmissor en el període impositiu en què es produeixi la transmissió.

3. El que disposen les lletres c) i d) del número 1 s'entén sense perjudici del que estableix la legislació especial sobre règim fiscal de les fusions i escissions d'empreses.

Vuit.—No obstant el que estableix el present article, els increments de patrimoni que es posin de manifest en la transmissió d'elements materials de l'actiu fix de les empreses, necessaris per a la realització de les seves activitats empresarials no han de ser gravats sempre que l'import total de l'alienació es reinverteixi en béns d'anàloga naturalesa i destinació en un període no superior a dos anys o no superior a quatre anys si durant el primer la societat presenta un pla d'inversions a l'Administració i inverteix durant els dos primers almenys un 25 per 100 del total de l'increment.

El gaudi de l'exempció per reinversió és incompatible amb la deducció de les despeses derivades de l'adquisició o utilització posterior dels elements alienats, sigui quin sigui l'exercici en què es meritin. El subjecte passiu pot optar entre el gaudi de l'exempció per reinversió i la deducció de les despeses.

Els elements en què es materialitzi la reinversió han de romandre en el patrimoni del subjecte passiu, llevat de pèrdua justificada, durant un període de dos anys si es tracta de béns mobles o de deu si són immobles, excepte que l'import obtingut per la seva transmissió o el valor net comptable, si és menor, s'apliquin a l'adquisició de nous elements que s'han de mantenir durant el període que resti per completar els terminis de dos i deu anys, segons la naturalesa de l'element alienat.»

Cinc. Article 16.

L'article 16 queda redactat de la manera següent:

«Article 16. Valoració d'ingressos i despeses.

1. Els ingressos i despeses es computen pels valors comptables, sempre que la comptabilitat reflecteixi en tot moment la veritable situació patrimonial de la societat,

amb les especialitats i excepcions que preveuen aquesta Llei i altres normes de naturalesa tributària.

2. En cap cas les valoracions de les partides deduïbles es poden considerar a efectes fiscals per un import superior al preu efectiu d'adquisició o al cost de producció en els termes definits per reglament o, si s'escau, al seu valor regularitzat de conformitat amb el que disposa la Llei de naturalesa tributària.

3. No obstant el que disposen els números anteriors, quan es tracti d'operacions entre societats vinculades, la seva valoració als efectes d'aquest impost s'ha de fer de conformitat amb els preus que serien acordats en condicions normals de mercat entre parts independents.

Quan l'Administració hagi de procedir, fora del termini voluntari de declaració, a ajustar la valoració de les operacions entre societats vinculades, l'ajust no pot suposar minoració d'ingressos ni increment de despeses o de costos per a cap de les parts.

4. El que disposa número anterior s'aplica en tot cas:

a) A les societats vinculades directament o indirectament amb altres no-residents a Espanya i a les operacions realitzades per una societat no-resident amb els seus establiments permanents a Espanya o per una societat resident amb els seus establiments permanents a l'estranger.

b) A les operacions entre una societat i els seus socis o consellers o els socis o consellers d'una altra societat del mateix grup, així com els cònjuges, ascendents o descendents de qualsevol d'aquests.

c) A les operacions entre dues societats en les quals els mateixos socis, els seus cònjuges, descendents, ascendents o germans tinguin, com a mínim, el 25 per 100 dels capitals, o quan aquestes persones exerceixin en les dues societats funcions que impliquin l'exercici del poder de decisió.

5. Als efectes del que disposen els dos apartats anteriors, s'entén que hi ha vinculació entre dues societats si participen directament o indirectament, almenys en el 25 per 100, en el capital social d'una altra o quan, sense que es doni aquesta circumstància, una societat exerceixi en una altra funcions que impliquin l'exercici del poder de decisió.

També s'entén que hi ha vinculació entre les societats que pertanyin a un mateix grup de societats en els termes definits en la legislació mercantil.

6. La valoració de les operacions realitzades per les cooperatives amb els seus socis es regeix pel que disposa la seva legislació específica i, si no, s'ha d'efectuar pel valor de mercat.

7. Els rendiments que hagin estat objecte de retenció per aquest impost es computen en la seva quantia íntegra, i s'ha d'afegir al rendiment líquid percebut l'import efectiu de la retenció que s'hagi practicat.

8. Les existències de primeres matèries i de matèries consumibles, de productes en curs de fabricació i de productes acabats, es valoren individualment pel preu d'adquisició o cost de producció. Per a grups homogenis d'existències es pot adoptar el mètode del preu o cost mitjà ponderat.

9. Quan l'endeutament directe o indirecte d'una societat amb una altra persona o entitat no-resident i relacionada amb ella en el sentit dels apartats quatre i cinc d'aquest article, excedeixi el resultat d'aplicar el coeficient que es determini per reglament a la xifra del capital fiscal, els interessos satisfets que corresponguin a l'excés s'han de considerar fiscal de dividendes.»

Sis. Article 19.

L'article 19 queda redactat de la manera següent:

«Article 19. Règim de transparència fiscal.

1. S'imputen, en tot cas, als socis residents i s'integren a la seva corresponent base imposable de l'impost

sobre la renda de les persones físiques o, si s'escau, del de societats, les bases imposables positives obtingudes per les societats a què es refereix l'apartat u de l'article 52 de la Llei de l'impost sobre la renda de les persones físiques, encara que els resultats no hagin estat objecte de distribució.

2. La base imposable imputable als socis ha de ser la que resulti de les normes de l'impost sobre societats amb independència de la naturalesa de les rendes que derivi.

Les bases imposables negatives no han de ser objecte d'imputació, i es poden compensar amb bases imposables positives obtingudes per la societat en els cinc exercicis següents.

3. Les societats en règim de transparència no tributen per l'impost sobre societats per la part de base imposable imputable als socis, persones físiques o jurídiques, residents en el territori espanyol.

Els dividendes o distribucions equivalents acordats que corresponguin als socis no-residents tributen en aquest concepte, de conformitat amb les normes generals sobre tributació de no-residents i els convenis de doble imposició subscrits per Espanya.

Els dividendes o distribucions de beneficis que corresponguin a socis residents i procedeixin de períodes impositius durant els quals la societat estigui en règim de transparència, no tributen per aquest impost. L'import d'aquests dividendes o beneficis no s'ha d'integrar en el valor d'adquisició de les accions o participacions dels socis als quals hagin estat imputats. Tractant-se de societats que adquireixin els valors amb posterioritat a la imputació, s'ha de disminuir el valor d'adquisició d'aquests en l'esmentat import.

4. Les entitats a què es refereix aquest article poden accedir als beneficis fiscals que es puguin reconèixer a les altres societats.

Els socis, persones físiques o jurídiques residents, de les societats a què es refereix aquest article tenen dret a la imputació:

a) De les deduccions i bonificacions en la quota a què tingui dret la societat, en la mateixa proporció que correspongui a les bases imposables positives imputades. Les bases de les deduccions i bonificacions s'integren en la liquidació dels socis, i minoren, si s'escau, la quota segons les normes específiques de l'impost que gravi la renda d'aquells, persona física o jurídica.

b) Dels ingressos a compte a què es refereix la Llei 14/1985, de 29 de maig, de règim fiscal de determinats actius financers i de les retencions que li hagin estat practicades a la societat, en la mateixa proporció que correspongui a la seva participació en el capital social.

5. Les societats en les quals concorren les circumstàncies que determinen l'aplicació del règim de transparència i que siguin socis d'una altra sotmesa a aquest règim, estan excloses d'aquest i tributen en l'impost sobre societats a un tipus igual al marginal màxim de l'escala de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

6. Les societats afectades pel règim de transparència fiscal han de mantenir o convertir en nominatius els valors representatius de les participacions en el seu capital.

La falta de compliment d'aquest requisit es considera infracció tributària simple, sancionable amb una multa de cinc-cents mil a cinc milions de pessetes, per cada període impositiu en què s'hagi donat l'incompliment, de la qual són responsables solidaris els administradors de la societat.

No obstant això, si com a conseqüència de l'incompliment de l'obligació que estableix el paràgraf primer d'aquest article no es poden conèixer, en tot o en part, els socis, la part de base imposable que no pot ser imputada tributa, en l'impost sobre societats, a un tipus igual al marginal màxim de l'escala de l'impost sobre la renda de les persones físiques.»

Sis. Article 23.

S'afegeix un apartat nou, el quatre, amb el contingut següent:

«Quatre. Tractant-se de rendiments o increments de patrimoni obtinguts per no-residents a través d'un establiment permanent, quan les rendes obtingudes es transfereixin a l'estranger, s'ha d'aplicar, a més, el tipus del 25 per 100 a la quantia transferida.»

S'afegeix un apartat nou, el cinc, amb el contingut següent:

«Cinc. Tractant-se de transmissions de béns immobles situats a Espanya per subjectes passius no-residents que actuïn sense establiment permanent, l'adquirent està obligat a retenir i ingressar el 10 per 100 del preu acordat en concepte de pagament a compte de l'impost corresponent a aquells.

El que estableix el paràgraf anterior no és aplicable si el titular de l'immoble transmès és una persona física i aquest immoble ha estat adquirit amb més de vint anys d'antelació a la data de transmissió sense que hagi estat objecte de millores durant aquest temps.»

S'afegeix un apartat nou, el sis, amb el contingut següent:

«Sis. En tot cas, el dipositarí o gestor dels béns o drets dels no-residents sense establiment permanent o el pagador dels rendiments, ha de respondre solidàriament de l'ingrés dels deutes tributaris corresponents a les rendes dels béns o drets el dipòsit o gestió dels quals tingui encomanada o a les rendes que hagi satisfet.

Si la retenció a què es refereix l'apartat cinc anterior d'aquest article no s'ha ingressat, els béns transmesos queden afectes al pagament de l'impost.»

Vuit. Article 24.

L'article 24 queda redactat de la manera següent:

«Article 24. Deduccions de la quota.

De la quota resultant per aplicació de l'article anterior se n'han de deduir les quantitats següents:

1. Quan entre els ingressos del subjecte passiu es computin dividendes o participacions en els beneficis d'altres societats residents a Espanya, s'ha de deduir el 50 per 100 de la part proporcional que correspongui a la base imposable derivada dels dividendes o participacions.

Aquesta deducció no és aplicable si la societat pagadora del dividend gaudeix d'exempció en l'impost sobre societats, ni tampoc als subjectes a què es refereix l'article 5è d'aquesta Llei.

2. Amb aquests requisits, la deducció a què es refereix el número anterior s'ha d'eleva al cent per cent en els casos següents:

a) Els dividendes que distribueixin les societats d'empreses.

b) Els dividendes procedents d'una societat dominada, directament o indirectament, en més d'un 25 per 100, per la societat que percebi els dividendes, sempre que la dominació es mantingui de manera ininterrompuda tant en el període impositiu en què es distribueixen els beneficis com en el període immediatament anterior.

3. Les societats que siguin accionistes o partícips d'una societat en règim de transparència fiscal han d'aplicar el que disposen els dos números anteriors a la part de la base imposable imputada que correspongui als dividendes percebuts per aquesta.

4. En el cas d'obligació personal, quan entre els ingressos del subjecte passiu hi figurin rendiments obtinguts i gravats a l'estranger, s'ha de deduir la inferior de les dues quantitats següents:

a) L'import efectiu del que s'hagi satisfet a l'estranger per raó de gravamen de naturalesa idèntica o anàloga a aquest impost.

b) L'import de la quota que a Espanya correspondria pagar per aquests rendiments si s'haguessin obtingut en el territori espanyol.

5. Quan entre els ingressos d'un subjecte passiu resident a Espanya es computin dividendes o participacions en els beneficis pagats per una societat no-resident, se n'ha de deduir l'impost efectivament pagat per aquesta última respecte als beneficis amb càrrec als quals es paguen els dividendes, en la quantia corresponent a aquests dividendes, sempre que aquesta quantia s'inclougui, a aquests efectes, en la base imposable del subjecte passiu.

Per a l'aplicació d'aquesta deducció és necessari que la participació directa en el capital de la societat no-resident sigui, almenys, del 25 per 100 i que aquesta es mantingui de manera ininterrompuda tant en el període impositiu en què es distribueixen els beneficis, com en el període immediatament anterior.

Aquesta deducció, juntament amb l'aplicable, si s'escau, respecte a aquests dividendes d'acord amb l'apartat anterior, no pot excedir la quota que a Espanya li correspondria pagar per aquests rendiments si s'haguessin obtingut en el territori espanyol.

6. L'import de les retencions, pagaments i ingressos a compte que s'hagin practicat sobre els ingressos del subjecte passiu.

Quan les retencions, pagaments i ingressos a compte superin la quantitat resultant de practicar en la quota de l'impost les deduccions a què es refereixen els números anteriors i els articles 25 i 26 d'aquesta Llei en l'ordre establert al número 8 del present article, l'Administració ha de procedir a retornar d'ofici l'excés.

7. El que disposa aquest article s'aplica a les societats no-residents a Espanya, d'acord amb les regles següents:

a) Les societats que operin a Espanya per mitjà d'un establiment permanent poden aplicar les deduccions a què es refereixen els números 1, 2 i 6.

b) Les altres societats no-residents únicament poden aplicar la que conté el número 6.

8. L'ordre de les deduccions a practicar sobre la quota íntegra, resultant de l'aplicació del tipus de gravamen a la base imposable, és el següent:

Primer. La deducció corresponent a la doble imposició de dividendes.

Segon. La deducció per doble imposició internacional.

Tercer. La deducció per doble imposició de dividendes distribuïts per societats no-residents.

Quart. Les bonificacions que en cada cas puguin correspondre.

Cinquè. La deducció per inversions.

Sisè. Les retencions practicades sobre els ingressos del subjecte passiu i els pagaments i ingressos a compte efectuats.»

Nou. Article 25.

L'apartat tercer de l'article 25 queda redactat de la manera següent:

«Tercer. Els beneficis procedents de l'activitat exportadora de produccions cinematogràfiques o audiovisuals espanyoles, de llibres, fascicles i elements el contingut dels quals sigui normalment homogeni o editats conjuntament amb aquells, així com qualsevol altra manifestació editorial de caràcter didàctic, sempre que s'inverteixin efectivament en els conceptes que preveu l'article 26 i no

siguin imputables a la concessió de subvencions a Espanya.»

Deu. Article 32.

L'article 32 queda redactat de la manera següent:

«Article 32. Retencions i altres pagaments a compte.

U. Les persones jurídiques i entitats, incloses les comunitats de béns i les de propietaris, que satisfacin o abonin rendes subjectes a aquest impost, estan obligades a retenir, en concepte de pagament a compte, la quantitat que es determini per reglament i a ingressar-ne l'import en el Tresor en els casos i la forma que s'estableixin. També estan obligats a retenir i ingressar els empresaris individuals i els professionals respecte a les rendes que satisfacin o abonin en l'exercici de les seves activitats empresarials i professionals, així com les persones físiques, jurídiques i altres entitats no-residents en el territori espanyol, que hi operin mitjançant un establiment permanent.

Dos. El pagament de l'impost es pot periodificar i fraccionar, i els subjectes passius o les persones o entitats a què es refereix l'apartat anterior estan obligades a realitzar els pagaments a compte que es determinin per reglament.»

6a. *Impost especial sobre béns immobles d'entitats no-residents.*

U. Les entitats no-residents que siguin propietàries o tinguin a Espanya per qualsevol títol béns immobles o drets reals d'ús o gaudi sobre aquests estan subjectes a un impost especial sobre béns immobles d'entitats no-residents, sobre el valor cadastral dels béns immobles, que es merita el 31 de desembre de cada any i s'ha d'ingressar el mes de gener següent.

Dos. El tipus de l'impost especial és del 5 per 100 i es pot modificar en les lleis de pressupostos generals de l'Estat.

Tres. La falta d'autoliquidació i ingrés pels subjectes passius de l'impost especial en el termini establert a l'apartat u d'aquesta disposició addicional, dona lloc a la seva exigibilitat pel procediment de constrenyiment sobre els béns immobles, i és títol suficient per a la seva iniciació la certificació expedida per l'Administració tributària del venciment del termini voluntari d'ingrés sense haver-se ingressat l'impost i de la quantia d'aquest.

Quatre. L'impost especial sobre béns immobles d'entitats no-residents no és exigible:

a) Als estats i institucions públiques estrangeres i els organismes internacionals.

b) A les entitats que siguin residents, abans del 4 d'agost de 1990, en països amb els quals Espanya tingui signat un conveni per evitar la doble imposició amb clàusula d'intercanvi d'informació, respecte als béns immobles o drets reals d'ús o gaudi de què siguin titulars amb anterioritat a aquesta data.

c) A les entitats que desenvolupin a Espanya, de manera continuada o habitual, explotacions econòmiques diferenciables de les dels immobles subjectes a l'impost especial.

d) A les entitats que acreditin suficientment davant l'Administració tributària, pel procediment que s'estableixi per reglament, l'origen dels recursos invertits a Espanya i la personalitat dels titulars directes o indirectes del capital social, i assumeixin el compromís de notificar qualsevol alteració o modificació i les seves causes a les autoritats competents.

Cinc. La quota de l'impost especial sobre béns immobles d'entitats no-residents es considera despesa deduïble als efectes de la determinació de la base imposable de l'impost sobre societats.

7a *Modificació de l'article 1r de la Llei 14/1985, de 29 de maig, de règim fiscal de determinats actius financers.*

L'apartat 1 de l'article 1r de la Llei 14/1985, de 29 de maig, de règim fiscal de determinats actius financers, queda redactat de la manera següent:

«Article 1r Rendiments de capital mobiliari en contraprestacions de la captació o utilització de capitals aliens.

1. Als efectes de l'impost sobre la renda de les persones físiques i de l'impost sobre societats, es consideren rendiments del capital mobiliari les contraprestacions de tot tipus, dineràries o en espècie, satisfetes per la captació o utilització de capitals aliens, incloses les primes d'emissió i amortització i les contraprestacions obtingudes per crèdits participatius.»

8a *Escales de l'impost per al període impositiu de 1993.*

U. Les escales de l'impost sobre la renda de les persones físiques establertes en els articles 74 i 91 d'aquesta Llei convergeixen per al període impositiu de 1993, a escales amb tipus aplicables entre el 18 per 100 i el 50 per 100. L'aplicació d'aquest últim s'efectua sobre bases liquidables superiors a dotze milions de pessetes, en l'escala corresponent a la tributació conjunta i a deu milions de pessetes en l'escala general.

Dos. Així mateix, el percentatge de despeses a què es refereix el número 2) de l'article 28 d'aquesta Llei, assoleix el 6 per 100 en el període impositiu de 1993.

Tres. A aquest efecte, el Govern ha d'incloure en el projecte de llei de pressupostos generals de l'Estat les corresponents propostes, tenint en compte, en particular, l'evolució dels nivells de compliment a l'impost dels diferents tipus de rendes subjectes.

9a *Aplicació de l'article 37è u.2.c) a l'impost sobre societats.*

El que disposa la lletra c) del número 2 de l'apartat u de l'article 37 d'aquesta Llei és aplicable, quan sigui procedent, per qualificar en l'impost sobre societats els rendiments derivats de valors representatius de la cessió a tercers de capitals propis.

10a *Règim de les indemnitzacions que preveu la disposició addicional divuitena de la Llei 4/1990, de 29 de juny.*

Les indemnitzacions que preveu la disposició addicional divuitena de la Llei 4/1990, de 29 de juny de pressupostos generals de l'Estat per a 1990, no estan subjectes a l'impost sobre la renda de les persones físiques.

11a *Cessament per causes tecnològiques o econòmiques.*

U. Sense perjudici del que preveu la lletra d) de l'apartat u de l'article 9 d'aquesta Llei, s'exonera de gravamen la part d'indemnització percebuda pels treballadors com a conseqüència del cessament per causes tecnològiques o econòmiques, que no superi els límits que estableix l'Estatut dels treballadors per al cas d'acomiadament improcedent, sempre que hi concorren les circumstàncies següents:

1a Que s'hagi tramitat l'expedient de regulació d'ocupació oportú de conformitat amb el que disposa l'article 51 de l'Estatut dels treballadors.

2a Que l'autoritat competent hagi autoritzat l'expedient anteriorment a la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Dos. El que disposa l'apartat anterior és aplicable als períodes impositius no prescrits, llevat de les actuacions

administratives que hagin esdevingut fermes abans de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

12a *Modificació de l'article 108 de la Llei del mercat de valors.*

L'article 108 de la Llei 24/1988, de 28 de juliol, del mercat de valors, queda redactat de la manera següent:

«Article 108.

1. La transmissió de valors, admesos o no a negociació en un mercat secundari oficial, està exempta de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats i de l'impost sobre el valor afegit.

2. Queden exceptuades del que disposa l'apartat anterior i tributen pel concepte de "transmissions patrimonials oneroses" a l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats:

1r Les transmissions realitzades en el mercat secundari, així com les adquisicions en els mercats primaris com a conseqüència de l'exercici dels drets de subscripció preferent i de conversió d'obligacions en accions, de valors que representin parts alíquotes del capital social o patrimoni de societats, fons, associacions i altres entitats l'actiu de les quals estigui constituït com a mínim en el 50 per 100 per immobles situats en el territori nacional, sempre que, com a resultat de la transmissió o adquisició, l'adquirent obtingui la titularitat total d'aquest patrimoni o, com a mínim, una posició tal que li permeti exercir el control sobre aquestes entitats.

Tractant-se de societats mercantils, s'entén obtingut el control si directament o indirectament s'assoleix una participació en el capital social superior al 50 per 100.

Als efectes del còmput del 50 per 100 de l'actiu constituït per immobles, no s'han de tenir en compte aquells, llevat dels terrenys i solars, que formin part de l'actiu circulant de les entitats l'objecte social exclusiu de les quals consisteixi en l'exercici d'activitats empresarials de construcció o promoció immobiliària.

2n Les transmissions d'accions o participacions socials, rebudes per les aportacions de béns immobles realitzades amb motiu de la constitució de societats o l'ampliació del seu capital social, sempre que entre la data d'aportació i la de transmissió no hagi transcorregut un termini d'un any.

En els altres casos, s'aplica el tipus corresponent a les transmissions oneroses de béns immobles, sobre el valor dels esmentats béns calculat d'acord a les regles que conté la normativa vigent de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.»

13a *Bescanvi d'actius financers.*

U. Els titulars de pagarés del Tresor o altres actius de naturalesa anàloga emesos per les diputacions forals del País Basc o la Comunitat Foral de Navarra, que estiguin en circulació en qualsevol moment dins del període comprès entre l'entrada en vigor d'aquesta disposició addicional i l'1 de gener de 1992, amb l'única excepció dels pagarés del Tresor en poder d'entitats de crèdit a efectes del compliment del coeficient d'inversions obligatòries, poden optar, fins al 31 de desembre de 1991, per alguna de les alternatives següents:

1a Bescanvi pels actius del deute públic especial a què es refereix l'apartat dos d'aquesta disposició addicional.

Aquesta opció només es la poden exercitar les persones físiques o jurídiques que, d'acord amb les disposicions en vigor, hagin estat residents fiscals en el territori comú durant 1990.

2a Amortització ordinària, en els termes i les condicions que fixi la mateixa emissió. La falta de manifestació

expressa a favor de l'alternativa anterior s'entén com a opció per aquesta última.

El que disposa aquest apartat s'entén sense perjudici de l'adaptació que sigui procedent en virtut del que disposen el Concert econòmic amb la Comunitat Autònoma del País Basc i el Conveni econòmic amb la Comunitat Foral de Navarra.

Dos. Característiques financeres dels actius del deute públic especial:

a) El deute públic especial està representat mitjançant anotacions en compte, té caràcter nominatiu i no és transmissible, llevat que es faci per causa de mort.

b) El deute públic especial s'emmet al descompte, i se n'ha de fixar el preu efectiu de subscripció de manera que el rendiment resultant sigui del 2 per 100 anual.

c) El venciment ordinari dels actius del deute públic especial, que és al cap de sis anys de l'emissió, ha de tenir lloc el 1997, i es pot efectuar en una o més dates de l'esmentat exercici.

d) Els titulars dels actius del deute públic especial poden optar lliurement cada any, en la data o dates que es determinin, per la seva amortització anticipada, si ho sol·liciten a través de les entitats gestores del mercat de deute públic en anotacions. El preu d'amortització dels actius del deute públic especial és el de subscripció incrementat pels interessos correguts des de la data de subscripció fins a la d'amortització anticipada.

Tres. Règim fiscal dels actius del deute públic especial:

a) Relació de titulars.

La relació de subscriptors dels actius del deute públic especial, classificats per emissions, l'han d'efectuar les entitats gestores del mercat de deute públic en anotacions, que han de fer constar en els seus registres el nom i dos cognoms o la raó social de cada subscriptor, així com el número d'identificació fiscal i el número d'actius subscrits. Les entitats gestores i altres intermediaris que intervinguin en la subscripció dels actius del deute públic especial no estan obligats a informar a l'Administració tributària sobre la identitat dels subscriptors.

Sense perjudici d'això, les entitats gestores del mercat de deute públic en anotacions han de dipositar al Banc d'Espanya, amb anterioritat a l'1 de març de 1992, la relació de subscriptors dels actius del deute públic especial, en els termes assenyalats en el paràgraf precedent. Una vegada dipositades les relacions, el Banc d'Espanya només admet comunicacions complementàries en cas d'amortització anticipada o transmissió per causa de mort, sempre que, en aquest últim cas, s'acrediti suficientment la causa de la successió i la identitat dels drethavents. Aquestes comunicacions s'han de custodiar al Banc d'Espanya juntament amb les relacions originals.

Fins a l'amortització ordinària o anticipada dels actius del deute públic especial, les dades relatives a la identitat dels titulars són absolutament confidencials. No obstant això, amb anterioritat a les dates d'amortització esmentades, el Banc d'Espanya, a sol·licitud dels titulars dels actius del deute públic especial, pot certificar que aquests figuren en les relacions de titulars dipositades al Banc d'Espanya.

El 1997, amb l'antelació que es determini al venciment dels actius del deute públic especial, el Banc d'Espanya ha de remetre al Ministeri d'Economia i Hisenda la relació completa dels titulars dels actius, als efectes de procedir al reemborsament oportú. De la mateixa manera ha de procedir, amb anterioritat a les dates prefixades, respecte als titulars que hagin sol·licitat l'amortització anticipada.

b) Impost sobre el patrimoni de les persones físiques.

Els actius del deute públic especial no estan subjectes a l'impost sobre el patrimoni de les persones físiques.

c) Impost sobre la renda de les persones físiques i impost sobre societats.

Els rendiments del capital mobiliari o, si s'escau, increments de patrimoni procedents de l'amortització dels actius del deute públic especial no estan subjectes a l'impost sobre la renda de les persones físiques o a l'impost sobre societats corresponents als titulars dels esmentats actius.

d) Impost sobre successions i donacions.

La defunció dels titulars dels actius del deute públic especial dóna lloc a la meritació de l'impost sobre successions i donacions. No obstant això, la liquidació de la part de l'impost corresponent als actius queda diferida en el moment de l'amortització ordinària o anticipada.

e) Eficàcia davant les actuacions administratives realitzades en la via de gestió o inspecció tributària.

El preu efectiu d'adquisició dels actius del deute públic especial el poden imputar els subscriptors a la reducció de les rendes o patrimonis nets no declarats, corresponents a períodes impositius anteriors a 1990, que pugui posar de manifest l'Administració tributària amb motiu d'actuacions de comprovació o investigació, sempre que les rendes no estiguin materialitzades en altres béns o drets.

Per a l'aplicació del que disposa el paràgraf anterior, és necessària l'obtenció de la certificació de titularitat a què fa referència el paràgraf tercer de la lletra a) del present apartat. En aquests casos, el titular no es pot acollir a l'amortització anticipada que preveu la lletra següent.

f) Amortització anticipada.

L'amortització anticipada dels actius del deute públic especial els priva del règim fiscal que estableix el present apartat.

Les entitats gestores del mercat de deute públic en anotacions que hagin rebut dels titulars dels actius del deute públic especial una sol·licitud d'amortització anticipada dels actius, han de comunicar al Banc d'Espanya les sol·licituds rebudes als efectes establerts en el paràgraf quart de la lletra a) del present apartat.

g) Canvi de residència fiscal.

En cas que posteriorment a 1990 un subscriptor d'actius del deute públic especial emesos per les diputacions forals del País Basc o la Comunitat Foral de Navarra canviï la seva residència fiscal del País Basc o Navarra a territori comú, el règim fiscal que regula aquest apartat també és aplicable als actius esmentats de què sigui titular.

Aquest règim també és aplicable si un resident fiscal en territori comú adquireix per causa de mort actius dels esmentats al paràgraf anterior.

Quatre. Procediment de subscripció dels actius del deute públic especial:

a) Els titulars dels actius financers a què fa referència l'apartat u d'aquesta disposició addicional, que optin pel bescanvi per actius del deute públic especial, ho han de comunicar a una entitat gestora del mercat de deute públic en anotacions.

b) Quan es tracti del bescanvi dels actius financers a què fa referència l'apartat u d'aquesta disposició addicional amb anterioritat a la seva amortització ordinària, el valor de bescanvi s'ha de calcular de la mateixa manera que el preu efectiu d'emissió, tenint en compte el termini que hi hagi entre la data de bescanvi i la d'amortització ordinària. Quan el valor efectiu dels actius financers lliurats en bescanvi sigui inferior a un nombre enter d'actius del deute públic especial, el titular ha de completar en efectiu la diferència en el moment de presentar la petició de bescanvi.

Cinc. A partir de l'1 de gener de 1992, les noves emissions de pagarés del Tresor estan sotmeses a les obligacions ordinàries de col·laboració amb la Hisenda pública. Les emissions de pagarés del Tresor que estiguin en circulació el 31 de desembre de 1991 han de conservar, fins a la seva completa amortització, el règim especial que estableix la disposició addicional 1a de la Llei 14/1985, de 29 de maig, sobre règim fiscal de determinats actius financers.

Sis. Queden derogats els articles 4t, 5è i 6è de la Llei 14/1985, de 29 de maig, sobre règim fiscal de determinats actius financers, així com els articles 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 i 20 del Reglament aprovat pel Reial decret 2027/1985, de 23 d'octubre.

Els actius financers amb retenció en l'origen que estiguin en circulació en el moment de l'entrada en vigor d'aquesta disposició addicional conserven el seu règim fiscal especial fins a la seva completa amortització, sense que siguin susceptibles de renovació o pròrroga total o parcial.

Set. No és aplicable la limitació que estableix el paràgraf primer de l'article 10 de la Llei 31/1990, de 27 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a 1991, a les obligacions que es reconeguin amb càrrec als crèdits pressupostaris a què es refereix l'annex II, primer, u, lletra c) si deriven del bescanvi dels actius financers a què fa referència l'apartat u d'aquesta disposició addicional per actius del deute públic especial.

Vuit. El ministre d'Economia i Hisenda ha de disposar totes les mesures que siguin necessàries per al compliment del que preveu aquesta disposició addicional i ha de fixar les característiques dels actius del deute públic especial quan no figurin determinades en aquesta norma i establir els procediments oportuns per a la seva plena efectivitat.

14a Regularització de situacions tributàries.

U. Fins al 31 de desembre de 1991 es poden fer, sempre que no hi hagi un requeriment o actuació administrativa o judicial en relació amb els deutes tributaris dels subjectes passius, declaracions complementàries i ingressos per qualsevol concepte tributari meritat amb anterioritat a l'1 de gener de 1990, amb exclusió de les sancions i interessos de demora que puguin ser exigibles.

La presentació d'aquestes declaracions no interromp els terminis de prescripció a què es refereixen les lletres a), b) i c) de l'article 64 de la Llei general tributària.

Els ingressos realitzats de conformitat amb el que preveu el paràgraf primer, es poden fraccionar sense garantia en quatre pagaments iguals anuals, i s'ha d'ingressar el primer en el moment de la presentació de la declaració liquidació complementària o extemporània i els altres tres abans del dia 20 de desembre de cadascun dels tres anys naturals següents, sense necessitat de notificació prèvia de l'Administració.

La manca de pagament d'un termini al seu venciment determina la seva exigibilitat en la via de constryiment, tenint en compte el que disposa el Reglament general de recaptació quant al procediment a seguir en cas de manca de pagament d'un termini en els fraccionaments concedits en període voluntari.

Les quotes ajornades meriten interessos de demora que ha d'autoliquidar l'obligat tributari en ingressar cadascun dels terminis.

Els increments de patrimoni no justificats declarats pel subjecte passiu en aquestes declaracions complementàries es poden imputar a la reducció de les rendes netes no declarades de períodes impositius anteriors, que pugui posar de manifest l'Administració amb motiu d'actuacions de comprovació o investigació, sempre que les rendes no estiguin materialitzades en béns o drets determinats.

Dos. A partir de l'1 de gener de 1992, l'apartat 2 de l'article 61 de la Llei 230/1963, de 28 de desembre, general tributària, queda redactat de la manera següent:

«Els ingressos corresponents a declaracions liquidacions o autoliquidacions realitzades fora de termini sense requeriment previ, tenen un recàrrec únic del 50 per 100, amb exclusió de l'interès de demora i de les sancions que puguin ser exigibles. No obstant això, el recàrrec és del 10 per 100 si l'ingrés s'efectua dins els tres mesos següents a la finalització del termini voluntari de presentació i ingrés.»

Quan els obligats tributaris no efectuïn l'ingrés en el moment de la presentació de les declaracions, liquidacions o autoliquidacions extemporànies, sense sol·licitar expressament l'ajornament o fraccionament de pagament, se'ls ha d'exigir en la via de constrenyiment amb un recàrrec únic del 100 per 100.»

15a *Transmissió a no-residents de valors amb cupó corregut.*

U. En les transmissions de valors del deute de l'Estat amb rendiment explícit per als quals s'hagi establert un règim especial de devolució a no-residents de les retencions practicades, efectuades dins els trenta dies immediatament anteriors al venciment del cupó, per persones físiques o entitats residents a favor de persones físiques o entitats no-residents sense establiment permanent a Espanya, es considera rendiment del capital mobiliari per al transmissor la part del preu que equivalgui al cupó corregut del valor transmès. Aquest rendiment ha de ser objecte de retenció a compte, que ha de practicar l'entitat gestora del mercat de deute públic en anotacions que intervingui en la transmissió.

S'exceptuen del que disposa el paràgraf anterior les transmissions que realitzin les entitats gestores del mercat de deute públic en anotacions que tinguin reconeguda oficialment la condició de creadors de mercat, si es tracta de transaccions per compte propi que, d'acord amb el que es determini per reglament, corresponen, per l'import i la naturalesa, a l'exercici normal d'aquestes funcions.

Dos. La Llei de pressupostos pot reduir o ampliar el termini i les excepcions del règim establert a l'apartat precedent, i declarar-lo aplicable, amb les adaptacions que siguin necessàries, a valors diferents del deute de l'Estat.

16a *Personal en llocs informàtics.*

Els funcionaris de l'Administració de l'Estat inclosos en l'àmbit de la Llei 30/1984, de 2 d'agost, es poden integrar en els cossos superior de sistemes i tecnologies de la informació, gestió de sistemes en informàtica i tècnics auxiliars d'informàtica, sempre que pertanyin a altres cossos o escales del mateix grup, estiguin en possessió de la titulació acadèmica requerida per a l'accés als primers i acreditin que exerceixen funcions anàlogues en el seu contingut professional i en el seu nivell tècnic, amb els esmentats cossos.

El ministre per a les Administracions Públiques ha d'establir els procediments per efectuar la integració del personal que compleixi els requisits anteriors, sense que, a aquest efecte, sigui necessària la realització de proves.

17a *Modificació de l'article 103 de la Llei 31/1990, de 27 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a 1991.*

Els preceptes que s'indiquen a continuació, de l'article 103 de la Llei 31/1990, de 27 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a 1991, queden modificats de la manera següent:

U. El número 2 de l'apartat u té la redacció següent:

«L'Agència estatal d'Administració tributària és l'organització administrativa responsable, en nom i per compte

de l'Estat, de l'aplicació efectiva del sistema tributari estatal i del duaner, i dels recursos d'altres administracions i ens públics nacionals o de les Comunitats Europees la gestió dels quals se li encomani per llei o per conveni.»

Dos. El número 3 de l'apartat u té la redacció següent:

«Correspon a l'Agència Estatal d'Administració Tributària dur a terme les actuacions administratives necessàries perquè el sistema tributari estatal i el duaner s'apliquin amb generalitat i eficàcia a tots els obligats tributaris, mitjançant els procediments de gestió, inspecció i recaptació tant formal com material, que minimitzin els costos indirectes derivats de les exigències formals necessàries per al compliment de les obligacions tributàries.»

Els crèdits i la recaptació derivats dels tributs o recursos de dret públic de l'Estat o dels seus organismes autònoms gestionats per l'Agència formen part del Tresor públic, de conformitat amb el títol V del text refós de la Llei general pressupostària.

Els òrgans de l'Agència i les entitats de crèdit que actuïn de qualsevol manera com a col·laboradores en la recaptació han d'ingressar els fons obtinguts directament en el compte corrent del Tresor públic al Banc d'Espanya.

Amb càrrec a aquest compte, els òrgans competents de l'Agència, en els termes que disposi el ministre d'Economia i Hisenda, poden reconèixer l'obligació, i formular la proposta de pagament, de les devolucions d'ingressos indeguts i de les devolucions derivades de les normes específiques dels diferents tributs i altres recursos gestionats per l'Agència.

El Banc d'Espanya ha de prestar els seus serveis financers a l'Agència en els termes de l'article 118 del text refós de la Llei general pressupostària.»

Tres. El número 5 de l'apartat u queda redactat de la manera següent:

«Correspon a l'Agència, en l'àmbit de les seves competències, desenvolupar els mecanismes de coordinació i col·laboració amb les institucions comunitàries, les administracions tributàries dels països membres de la Comunitat Econòmica Europea i amb les altres administracions tributàries nacionals o estrangeres que siguin necessàries per a una eficaç gestió dels sistemes tributaris nacional i duaner en el seu conjunt.»

Quatre. El paràgraf 1r del número 4 de l'apartat dos queda redactat de la manera següent:

«Els actes dictats pels òrgans de l'Agència en relació amb les matèries sobre les quals poden versar les reclamacions economicoadministratives poden ser objecte de recurs en aquesta via d'acord amb les seves normes reguladores, prèvia interposició amb caràcter potestatiu del recurs de reposició que regulen els articles 160 a 162 de la Llei general tributària i el Reial decret 2244/1979, de 7 de setembre.»

Cinc. El número 6 de l'apartat dos queda amb la redacció següent:

«Són aplicables als drets i obligacions de l'Agència els preceptes que per a la Hisenda pública contenen els articles 22 a 47 de la Llei general pressupostària.»

Sis. Es fa una nova redacció dels números 2 i 3 i del paràgraf 1r del número 4 de l'apartat tres.

«2n Correspon al president vetllar per la consecució dels objectius assignats a l'Agència, exercir la direcció superior d'aquesta i exercir-ne la representació legal en tota mena d'actes i contractes. Així mateix, li corresponen les facultats següents:

a) Aprovar la relació de llocs de treball i l'oferta d'ocupació de l'Agència, així com les seves modificacions.

b) Aprovar el pla d'actuacions i l'avantprojecte de pressupost de l'Agència per a la seva elevació al ministre d'Economia i Hisenda.

c) Aprovar l'estructura orgànica de l'Agència i els nomenaments i cessaments del personal directiu en els termes del número 5 de l'apartat onze.

d) Exercir respecte al personal de l'Agència i de les especialitats o escales adscrites a aquesta les competències actualment atribuïdes per les normes al ministre del departament o al secretari d'estat d'Hisenda.

Tot això sense perjudici de la delegació de facultats que pugui acordar a favor del director general i de la resta del personal directiu de l'Agència i dels apoderaments que, si s'escau, pugui atorgar.»

«3r El director general ha de dirigir l'execució del pla d'actuacions de l'Agència, i el funcionament ordinari dels serveis i les activitats d'aquesta.

També li corresponen:

L'execució dels acords adoptats pel president.

Exercir la direcció superior del personal de l'Agència i assumir, en relació amb les especialitats i escales adscrites a aquesta i respecte a tot el personal destinat en els seus Serveis Centrals o perifèrics, les funcions actualment atribuïdes al subsecretari respecte del personal de Serveis Centrals.

L'elaboració de l'avantprojecte de pressupost i el pla d'actuació.

Contractar el personal en règim de dret laboral o privat dins els límits de la relació de llocs de treball aprovada.»

Número 4, paràgraf 1r:

«Hi ha d'haver un Consell de Direcció presidit pel president de l'Agència i integrat pel director general de l'Agència, el subsecretari d'Economia i Hisenda, els directors generals de Tributs, de Coordinació amb les Hisendes Territorials, de Pressupostos, l'interventor general de l'Administració de l'Estat, l'inspector general del Ministeri d'Economia i Hisenda i les altres persones que, amb rang mínim de director general, nomeni el ministre d'Economia i Hisenda a proposta del president de l'Agència.

Aquest Consell de Direcció actua com a òrgan d'assessorament del president i exerceix funcions de consulta, d'anàlisi de polítiques tributàries i de coordinació d'actuacions tributàries.»

Set. Es fa una nova redacció del paràgraf 2n del número 1 de l'apartat quatre, que queda de la manera següent:

«El personal funcionari i laboral està sotmès a la Llei 30/1984, de 2 d'agost, de reforma de la funció pública, i en el cas del personal funcionari a les altres lleis que regulen el règim estatutari dels funcionaris públics, excepte en els supòsits especialment que preveu aquesta Llei.»

Vuit. El paràgraf 1r del número 2 de l'apartat quatre té la redacció següent:

«S'adscriuen a l'Agència les especialitats d'inspecció financera i tributària i gestió i política tributària, i inspecció i gestió de duanes i impostos especials, esmentades a les lletres a) i b) de l'article únic, u, del Reial decret llei 2/1989, de 31 de març, l'escala de tècnics d'Hisenda a extingir, el cos de professors químics dels laboratoris de duanes, les escales tècnica, de maquinistes navals, i d'oficials marítims del servei de vigilància duanera, les especialitats de gestió i liquidació, gestió duanera i de subinspecció de tributs del cos de gestió de la Hisenda pública, les escales d'inspectors en cap i d'oficials de radiocomu-

nicació del Servei de Vigilància Duanera, l'especialitat d'agents de la Hisenda pública del cos general administratiu de l'Administració de l'Estat, el cos administratiu de duanes a extingir, les escales d'inspectors, mecànics navals i patrons del servei de vigilància duanera, el cos especial d'auxiliars d'intervenció de ports francs de les Canàries, les escales d'agents d'investigació i de mariners del servei de vigilància duanera, l'escala d'operadors radiotelefonistes del servei de vigilància duanera a extingir, i l'escala de conductors del servei de vigilància duanera.»

Nou. Els paràgrafs 3r i 7è del número 2 de l'apartat quatre tenen la redacció següent:

«Es creen les especialitats d'Administració tributària en els cossos superior de sistemes i tecnologies de la informació de l'Administració de l'Estat, gestió de sistemes i informàtica de l'Administració de l'Estat, general administratiu de l'Administració de l'Estat, general auxiliar i tècnics auxiliars d'informàtica de l'Administració de l'Estat. Es poden integrar en aquestes especialitats els funcionaris dels esmentats cossos que ocupin un lloc de treball de la secretària general d'Hisenda de l'Administració territorial de la Hisenda pública o dels seus organismes autònoms. També es poden integrar en aquestes especialitats els funcionaris que pertanyin a altres cossos o escales del mateix grup de titulació i estiguin en possessió de la titulació acadèmica requerida per a l'accés als cossos a què corresponen aquestes especialitats i estiguin exercint en la data indicada llocs de treball de l'Agència que siguin adscrits a aquestes. El dret d'opció es pot exercir en un termini d'un any a comptar de la constitució efectiva de l'Agència.»

«El personal laboral fix que ocupi llocs de treball de la secretària general d'Hisenda, dels òrgans de l'Administració territorial de la Hisenda pública o dels seus organismes autònoms, es pot integrar en aquella de les especialitats anteriors que es correspongui amb les tasques que exerceix i amb el grup de titulació a què s'adscriu el lloc que ocupa. La integració s'ha de produir, sempre que es tingui la titulació necessària i altres requisits exigits, a través de la participació a les corresponents proves selectives, en les quals s'han de tenir en compte els serveis efectius prestats a l'Administració de l'Estat i les proves superades per accedir-hi.»

Deu. Es fa una nova redacció del número 4 de l'apartat quatre de l'esmentat article:

«L'Agència ha d'elaborar i aprovar de manera autònoma l'oferta d'ocupació pública i el règim d'accés als cossos, escales i especialitats que se li adscriuen, inclosos els requisits i les característiques de les proves per accedir-hi d'acord amb les seves necessitats operatives, les vacants existents en la seva relació de llocs de treball i les disponibilitats pressupostàries.»

«L'Agència ha de seleccionar el personal laboral i dels cossos escales i especialitats adscrits per mitjans objectius basats en la convocatòria pública i en els principis d'igualtat, mèrit i capacitat, a través de sistemes d'oposició, concurs o concurs oposició lliure. En les especialitats i escales corresponents als grups A i B que s'adscriuen, la selecció s'ha d'efectuar a través de l'Escola d'Hisenda Pública.»

«L'Agència elabora, convoca, gestiona i resol les convocatòries per a la provisió de llocs de treball ajustant les seves bases als criteris generals de provisió de llocs de treball que estableix la Llei 30/1984. A la cobertura d'aquests llocs de treball hi poden concórrer funcionaris que pertanyin a cossos o escales no adscrits a l'Agència quan ho estableixin les corresponents relacions de llocs de treball.»

«Sense perjudici del que disposen els paràgrafs anteriors, el règim d'accés, l'oferta d'ocupació pública i els

procediments de provisió s'han d'ajustar als criteris que estableixi el Ministeri per a les Administracions Públiques, quan afectin les especialitats d'administració tributària que preveu el paràgraf tercer del número 2 d'aquest apartat.»

Onze. Nova redacció del paràgraf 1r del número 7 de l'apartat quatre:

«Els funcionaris que passin a formar part del personal al servei de l'Agència, perquè els prestaven anteriorment en òrgans que s'integren en aquesta i a ocupar llocs de treball als quals corresponguin funcions assignades a aquesta, o pel fet de passar a ocupar un lloc de treball de l'Agència després de la seva creació, romanen en servei actiu en el seu cos o escala d'origen i conserven la mateixa situació, antiguitat i grau que hi tinguin, encara que els seus cossos, escales o especialitats no s'hagin adscrit a l'Agència.»

Dotze. Es fa una nova redacció dels paràgrafs 1r, 2n i 4t de la lletra b de l'apartat cinc:

b) Un percentatge de la recaptació que derivi dels actes de liquidació i de gestió recaptadora o d'altres actes administratius acordats o dictats per l'Agència, en l'àmbit de la gestió tributària que té encomanada.»

«La base de càlcul d'aquest percentatge està constituïda per la recaptació bruta d'aquests ingressos tributaris inclosos en els capítols I i II del pressupost d'ingressos de l'Estat, llevat dels que derivin de liquidacions practicades pels serveis duaners que no siguin conseqüència d'una acta d'inspecció, així com els inclosos en el capítol III la gestió dels quals realitzi l'Agència.»

«Els ingressos superiors produïts per aquest concepte respecte a les previsions inicials incrementen de manera automàtica els crèdits del pressupost de despeses de l'Agència, pel procediment que estableix l'apartat sis.2 d'aquesta disposició.»

Tretze. El número 1 de l'apartat sis de l'article esmentat queda amb la nova redacció següent:

«L'Agència ha d'elaborar anualment un avantprojecte de pressupost que reflecteixi els costos necessaris per a la consecució dels seus objectius, amb l'estructura que assenyali el ministre d'Economia i Hisenda, i li ha de remetre per a la seva elevació a l'acord del Govern, i posterior remissió a les Corts Generals de l'Estat i consolidant-se amb els de les administracions públiques centrals.

Aquest pressupost té caràcter limitatiu pel seu import global, i caràcter estimatiu per a la distribució en categories econòmiques dels crèdits dels programes d'aquest.»

Catorze. L'apartat set queda amb la redacció següent:

«1. L'Agència està sotmesa de manera exclusiva a control financer permanent a càrrec de la Intervenció General de l'Administració de l'Estat.

Els actes de gestió tributària de qualsevol naturalesa o dels quals derivin drets de contingut econòmic, dictats per òrgans de l'Agència, no estan sotmesos a fiscalització prèvia, sense perjudici de les actuacions de comprovació posteriors que, en execució del control financer permanent, determini la Intervenció General de l'Administració de l'Estat.

2. La comptabilitat de la gestió que, respecte als tributs i recursos de dret públic, correspon a l'Agència, l'ha de portar a terme aquesta segons els procediments tècnics que siguin més convenients per l'indole de les operacions i de les situacions que s'hagin de registrar i d'acord amb les instruccions i principis fixats per la Intervenció General de l'Administració de l'Estat en aplicació del que disposa l'apartat següent d'aquest article.

3. L'Agència està sotmesa al règim de comptabilitat pública, i li és aplicable el que disposa el títol VI del text refós de la Llei general pressupostària.

L'organització de la comptabilitat s'ha de realitzar respectant el principi de separació de funcions respecte als òrgans que realitzin els actes de gestió susceptible de comptabilització i els que manegin fons.

Als efectes indicats en aquest apartat, l'Agència disposa d'un servei de comptabilitat propi. Les relacions de llocs de treball poden adscriure amb caràcter exclusiu llocs de treball a l'especialitat d'intervenció, control financer i pressupostari i comptabilitat pública, esmentada en la lletra c) del Reial decret llei 2/1989, i a l'especialitat de comptabilitat del cos especial de gestió de la Hisenda pública.

La Intervenció General de l'Administració de l'Estat exerceix en relació amb l'Agència les facultats que com a centre directiu i gestor de la comptabilitat pública li atribueixen els articles 125 i 126 del text refós de la Llei general pressupostària, i li correspon:

a) L'aprovació dels principis i regles a què s'ha de sotmetre la comptabilitat de la seva gestió interna i la de la gestió tributària i altres recursos que preveu l'apartat anterior.

b) La determinació dels comptes i la documentació que s'hagin de retre al Tribunal de Comptes. Els comptes i la documentació que s'hagin de retre en relació amb la gestió tributària i altres recursos públics s'han de formar i tancar per períodes mensuals.

c) La inspecció i verificació de la comptabilitat de l'Agència per comprovar la fiabilitat dels estats comptables i el compliment dels principis i les regles establerts per a la seva formació.

d) La determinació de la informació que l'Agència ha de remetre a l'esmentat centre, així com la seva periodicitat i procediment de comunicació, als efectes de possibilitar l'exercici de les seves funcions de centralització i subministrament d'informació econòmica i financera del sector públic estatal.

El president de l'Agència es considera comptedant dels que s'hagin de retre al Tribunal de Comptes.»

Quinze. El paràgraf 2n de l'apartat vuit del mateix article queda amb la redacció següent:

«La representació i defensa en judici correspon als advocats de l'Estat integrats en el Servei Jurídic de l'Agència i en els serveis jurídics de l'Estat, sense perjudici que, amb caràcter excepcional, per a casos determinats i d'acord amb el que es disposi per reglament, pugui ser encomanada a advocats col·legiats especialment designats a aquest efecte.»

Setze. S'introdueix un nou paràgraf tercer a l'apartat vuit, i l'actual tercer passa a ser quart:

«Així mateix, es pot encomanar als advocats de l'Estat integrats en el Servei Jurídic de l'Agència la representació i defensa de l'Estat en els recursos contenciosos administratius interposats contra les resolucions dels tribunals economicoadministratius relatives a actes dictats per òrgans de l'Agència.»

Disset. L'apartat deu, amb el títol «Servei d'Auditoria» té la redacció següent:

«1. L'Agència disposa d'un servei d'auditoria interna propi, que actua sota la coordinació superior de la inspecció general del Ministeri d'Economia i Hisenda, sense perjudici de les funcions que corresponen a la Inspecció General de Serveis de l'Administració Pública.

Aquest servei exerceix, a més de les funcions que anteriorment exercia la Inspecció General del Ministeri, qualsevol altres funcions d'auditoria que corresponguin

als nous criteris sobre organització i funcionament fixats a l'Agència. En particular, ha de donar suport als òrgans rectors de l'Agència per al compliment més adequat dels objectius i programes d'actuació d'aquesta. Les relacions de llocs de treball poden adscriure amb caràcter exclusiu llocs de treball als inspectors dels serveis del Ministeri d'Economia i Hisenda.

2. És aplicable al personal destinat en la Inspecció General que resulti integrat en el servei esmentat a l'apartat anterior, el que preveuen els paràgrafs tercer i setè del número 2, apartat quatre, d'aquest article.»

Divuit. L'anterior apartat deu passa a ser apartat onze i el número 1 queda redactat de la manera següent:

«L'Agència succeeix la Secretària General d'Hisenda, l'Administració Territorial de la Hisenda Pública i els organismes autònoms d'aquella, en l'exercici de la totalitat de les funcions esmentades a l'apartat u que exercien els òrgans succeïts, i queda subrogada en la totalitat dels béns, drets i obligacions de l'Estat afectes o constituïts en l'exercici d'aquestes funcions. Els béns de domini públic actualment afectes als serveis de la Secretària General d'Hisenda, a l'Administració Territorial de la Hisenda Pública i als organismes autònoms d'aquella, que realitzaven aquestes funcions s'adscriuen a l'Agència i conserven la seva qualificació jurídica originària. La Direcció General del Patrimoni pot adscriure, d'ara endavant, nous béns a l'Agència.

L'Agència Estatal per a l'Administració Tributària s'entén subrogada en els contractes d'arrendament dels immobles arrendats pel Ministeri d'Economia i Hisenda i que estiguin ocupats per dependències o organismes que s'integrin a l'Agència, sense que aquesta subrogació impliqui cap alteració en les relacions contractuals.»

Dinou. Es fa una nova redacció del número 5 de l'apartat onze:

«Les competències que en matèria de funcions assignades a l'Agència estiguin atribuïdes a la Secretària General d'Hisenda, direccions generals de Gestió Tributària, Inspecció Financera i Tributària, Recaptació, Duanes i Imposts Especials, Informàtica Tributària, Òrgans Territorials de l'Administració Tributària, organismes autònoms i qualssevol altres que s'esmentin en aquest article s'entenen atribuïdes a l'Agència des del moment de la seva constitució efectiva.

El ministre d'Economia i Hisenda pot delegar en el director general de l'Agència i en els directors de departament les facultats de revisió d'actuacions que li atribueix l'article 154 de la Llei general tributària, i qualssevol altres.

Mentre no es determini la futura estructura orgànica de l'Agència, les competències que aquest article li atorga i que en el moment de la constitució efectiva de l'Agència corresponguin a la Secretària General i a les direccions generals integrades en la Secretària General d'Hisenda, les han d'exercir, respectivament, el director general d'aquella i els departaments de Gestió, Inspecció, Duanes i Imposts Especials, Recaptació i Informàtica Tributària, i les dependències i òrgans inferiors integrats en aquestes, i tots mantenen les actuals estructura i competències. Els òrgans de l'Administració perifèrica continuen amb la seva estructura i competències actuals en relació amb les funcions que atribueix aquest article a l'Agència i dependentament del director general d'aquesta. Els òrgans territorials de l'Agència als quals s'atribueixi la tenidoria de la comptabilitat han d'assumir les competències de la intervenció en matèria recaptadora.

L'organisme autònom Servei de Vigilància Duanera s'integra a l'Agència i conserva totes les seves dependències, estructura i competències actuals.

Les modificacions en les competències i denominació de departaments, així com la seva creació, refosa o supressió, s'han de fer per ordre conjunta del ministre d'Economia i Hisenda i del ministre per a les Administracions Públiques.

El ministre d'Economia i Hisenda, per ordre, pot organitzar les unitats inferiors a departament, o habilitar el president de l'Agència per dictar resolucions normatives per les quals s'estructurin les unitats i es realitzi l'atribució concreta de competències. Les resolucions s'han de publicar en el "Butlletí Oficial de l'Estat" com a requisit previ a la seva eficàcia.»

18a. *Modificació del número 2 de l'article 113 de la Llei 33/1987, de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a 1988.*

Es modifica la redacció del número 2 de l'article 113 de la Llei 33/1987, de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a 1988, que passa a ser la següent:

«Dos. En particular, els qui lliurin o confiïn a entitats o establiments de crèdit, fons, béns o valors en forma de dipòsits o altres d'anàlogues, o sol·licitin crèdits o préstecs de qualsevol naturalesa, han de comunicar el seu número d'identificació fiscal a cada entitat o establiment de crèdit amb què operin.

No és obstacle per a la submissió a aquesta obligació, el fet que les operacions actives o passives que es realitzin amb les entitats o establiments de crèdit tinguin un caràcter transitori.

El número d'identificació fiscal ha de ser comunicat dins d'un termini que s'ha d'establir per reglament, a partir de la constitució del dipòsit, l'obertura del compte o la realització de l'operació.

Transcorregut aquest termini sense disposar del número d'identificació fiscal, l'entitat o establiment de crèdit no ha de realitzar-hi, si es tracta d'un compte actiu, nous càrrecs; si es tracta d'un compte passiu, no ha d'admetre nous abonaments, o, altrament, ha de procedir a la cancel·lació de les operacions o dipòsits afectats per l'omissió del deure de col·laboració.

L'incompliment de qualsevol d'aquests deures es considera quant a cada una o altra operació, infracció tributària simple. Quan una entitat o establiment de crèdit incompleixi el que disposa el paràgraf anterior, ha de ser sancionat amb multa del 5 per 100 de les quantitats abonades o carregades de manera indeguda, amb la cancel·lació de l'operació o dipòsit, amb una multa entre cent cinquanta mil i un milió de pessetes.

Així mateix, les entitats o establiments de crèdit han de comunicar a l'Administració tributària, en la forma i els terminis que es determinin per reglament, els comptes o altres operacions el titular dels quals, transcorregut el termini corresponent, no hagi facilitat el número d'identificació fiscal. La comunicació ha d'incloure els saldos o imports d'aquells comptes o operacions.

Les entitats o establiments de crèdit no poden lliurar xecs contra lliurament d'efectiu, béns, valors o altres xecs sense la comunicació del número d'identificació fiscal del prenedor, i ha de quedar constància del lliurament i de la identificació del prenedor.

De la mateixa manera, les entitats o establiments de crèdit han d'exigir la comunicació del número d'identificació fiscal a les persones, entitats o establiments que presentin al cobrament xecs emesos per una entitat o establiment de crèdit. També ho han d'exigir en cas de xecs lliurats per persones diferents per una quantia superior a les cinc-centes mil pessetes.»

19a *Modificació de la Llei 39/1988, de 28 de desembre, reguladora de les hisendes locals.*

1. S'afegeix un segon paràgraf a l'apartat 1 de l'article 92 de la Llei 39/1988, de 28 de desembre, reguladora de les hisendes locals, amb la redacció següent:

«Sense perjudici d'això, la notificació d'aquests actes la poden practicar els ajuntaments o l'Administració de l'Estat, juntament amb la notificació de les liquidacions conduents a la determinació dels deutes tributaris.»

2. Es modifica l'apartat 3 de l'article 92 de la Llei 39/1988, de 28 de desembre, reguladora de les hisendes locals, que queda redactat en els termes següents:

«3. La inspecció d'aquest impost l'han de portar a terme els òrgans competents de l'Administració tributària de l'Estat, sense perjudici de les delegacions que es puguin fer en els ajuntaments que ho sol·licitin, i de les fórmules de col·laboració que es puguin establir amb aquests i, si s'escau, amb les diputacions provincials, cabildos o consells insulars, en els termes que disposi el ministre d'Economia i Hisenda.»

3. Se suprimeixen els paràgrafs segon i tercer de l'apartat 1 de la disposició transitòria tercera de la Llei 39/1988, de 28 de desembre, reguladora de les hisendes locals, en la redacció que en fa l'article 6 de la Llei 6/1991, d'11 de març, que queden substituïts per un de nou amb la redacció següent:

«Amb efectes exclusius per al període impositiu de 1992 i amb vista a l'exacció de l'impost que es merita l'1 de gener d'aquest any, les ordenances fiscals per les quals, a l'empara del que preveuen els articles 88, 89 i 124, es fixi el coeficient d'increment, les escales d'índexs de situació i el recàrrec provincial que hagin de ser aplicats en aquest període, s'han de publicar, en els termes que preveu l'article 17.4 d'aquesta Llei, abans de l'1 de juliol de l'any esmentat. Amb aquest mateix abast, s'amplia en cinc mesos el termini fixat per reglament en desplegament de la disposició transitòria onzena d'aquesta Llei per a la comunicació a l'Administració de l'Estat dels corresponents coeficients d'increment i recàrrecs provincials. Aquesta ampliació no afecta, tanmateix, el termini fixat per reglament per a la comunicació a l'Administració de l'Estat de l'encàrrec de l'exercici de les funcions de gestió tributària de l'impost sobre activitats econòmiques.»

4. S'afegeix un apartat 3 a la disposició transitòria tercera de la Llei 39/1988, de 28 de desembre, reguladora de les hisendes locals, amb la redacció següent:

«3. La notificació dels actes de qualificació de les activitats i d'assenyalament de les quotes corresponents, a què es refereix l'article 92.1 d'aquesta Llei, derivada de les declaracions d'alta en l'impost sobre activitats econòmiques que s'hagin de realitzar amb motiu del començament de l'aplicació d'aquest, s'ha de practicar mitjançant la personació del subjecte passiu, o persona autoritzada a aquest efecte, a les oficines públiques que es determini per reglament.

Transcorregut el termini que es fixi per reglament per a la retirada de les notificacions, si el subjecte passiu no l'ha realitzat, s'entén a tots els efectes com a notificat.»

5. S'afegeix un apartat 6 a la disposició addicional cinquena de la Llei 39/1988, de 28 de desembre, reguladora de les hisendes locals, amb la redacció següent:

«6. Així mateix, i de conformitat amb l'article 6.3 a què es refereix l'apartat 1 anterior, les comunitats autònomes poden establir i exigir un impost propi sobre la matèria imposable gravada per l'impost municipal sobre despeses sumptuàries, en la modalitat d'aprofitament de vedats de caça i pesca.

L'impost que estableixin les comunitats autònomes a l'empara d'aquesta facultat és compatible amb l'impost municipal, per bé que la quota d'aquest últim s'ha de deduir de la d'aquell.»

20a

El Govern ha de presentar a les Corts un nou projecte de llei de l'impost sobre societats, abans de finalitzar l'exercici de 1992.

21a *Retribucions en espècie.*

No es consideren retribucions en espècie els préstecs amb tipus d'interès inferior al legal del diner concertats amb abans de l'1 de gener de 1992 i el principal dels quals hagi estat posat a disposició del prestatari també abans d'aquesta data.

22a *Règim fiscal de les societats d'inversió mobiliària.*

A partir de l'1 de gener de 1992, l'article 34 de la Llei 46/1984, de 26 de desembre, reguladora de les institucions d'inversió col·lectiva, queda redactat de la manera següent:

«Article 34. Societats d'inversió mobiliària.

1. Les societats d'inversió mobiliària el capital social de les quals estigui representat per valors no admesos a negociació en borsa de valors, tributen per l'impost sobre societats en la forma que preveu la legislació vigent.

2. Les societats d'inversió mobiliària els valors representatius del capital social de les quals estan admesos a negociació en borsa de valors tenen el règim especial de tributació següent:

a) El tipus de gravamen és de l'1 per 100.

b) No tenen dret a cap deducció de la quota.

c) Quan l'import de les retencions practicades sobre els ingressos del subjecte passiu superi la quantia de la quota calculada aplicant el tipus recollit a la lletra a) anterior, l'Administració ha de procedir a retornar d'ofici l'excés.

d) Els dividendes que distribueixin han d'estar sotmesos a retenció, llevat que siguin percebuts per residents en països comunitaris diferents d'Espanya, però no donen dret al perceptor, tant si és persona física o jurídica, a practicar cap deducció per doble imposició.

3. La constitució, transformació en un altre tipus d'institucions d'inversió col·lectiva, augment de capital i la fusió de societats d'inversió mobiliària de capital fix, el capital de les quals estigui representat per valors admesos a negociació en borsa de valors, gaudeixen d'una reducció del 95 per 100 en la base imposable de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.

4. L'exclusió de la negociació en borsa de valors dels valors representatius del capital de les societats a què es refereix l'apartat anterior dóna lloc a la pèrdua del règim fiscal especial que s'entén referida a la data en què es produeixi efectivament l'exclusió.»

23a *Modificacions de l'article 103 de la Llei 31/1990, de 27 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a 1991.*

Apartat quatre, 3, segon paràgraf.

Se substitueix aquest paràgraf pel següent:

«La relació ha de ser elaborada i aprovada per l'Agència d'acord amb els principis de l'article 15 de la Llei 30/1984 i en el marc dels criteris establerts pel Ministeri per a les Administracions Públiques i d'Economia i Hisenda, pel que fa al contingut de la relació de llocs de treball, exercici dels llocs per personal funcionari o laboral, forma de provisió, mobilitat dels funcionaris entre les diferents administracions públiques, grup de titulació i cossos o escales i elaboració de perfils professionals. La relació determina la forma de provisió dels llocs de tre-

ball, d'acord amb els criteris que estableix l'article 20 de la Llei 30/1984.»

Apartat sis, 2.

Se substitueix el paràgraf actualment existent pel següent:

«Les variacions en la quantia global d'aquest pressupost han de ser autoritzades pel ministre d'Economia i Hisenda quan no excedeixin el 5 per 100 del pressupost inicial, i pel Govern en cas contrari. Als efectes del còmput d'aquest 5 per 100, no s'han de tenir en compte els ingressos superiors a què es refereix el quart paràgraf de la lletra b) de l'apartat cinc d'aquesta disposició. Les variacions internes que no alterin la quantia global del pressupost de l'Agència, les ha d'acordar el president.»

24a Règim fiscal de les agrupacions d'interès econòmic i de les unions temporals d'empreses.

El que disposa l'article 19 de la Llei 61/1978, de 27 de desembre, tal com queda redactat per la disposició addicional cinquena d'aquesta Llei, s'entén sense perjudici de les especialitats que conté la Llei 12/1991, de 29 d'abril, quant al règim fiscal de les agrupacions d'interès econòmic i de les unions temporals d'empreses.

DISPOSICIONSTRANSITÒRIES

Primera. Designació de representant pels subjectes passius no-residents.

Els subjectes passius no-residents en el territori espanyol disposen de termini fins al 31 de desembre de 1991 per designar el representant a què es refereixen els articles 22 d'aquesta Llei i 10 de la Llei de l'impost sobre societats.

Segona. Compensació pendent de rendes.

U. Els rendiments negatius, les disminucions patrimonials netes i les quotes negatives dels subjectes passius o, si s'escau, unitats familiars, procedents del període impositiu 1987, que estiguin pendents de compensació en la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei, poden ser compensades, tant en tributació individual com en la conjunta, sense que l'import total compensat pugui excedir, per al conjunt dels subjectes passius integrats en la unitat familiar, del que estigui pendent de compensació.

Si entre els membres de la unitat familiar no hi ha acord sobre la forma de realitzar la compensació, aquesta correspon al subjecte passiu que hagi generat el dret.

Dos. Els rendiments negatius, les disminucions patrimonials netes i les quotes negatives que estiguin pendents de compensació, procedents dels períodes impositius corresponents a 1988, 1989, 1990 i 1991, poden ser compensades únicament pel subjecte passiu a qui corresponguin, d'acord amb les regles d'individualització de l'impost.

Aquesta compensació la pot realitzar el subjecte passiu, tant en tributació conjunta com en tributació individual.

Tres. Els rendiments negatius poden ser compensats amb les bases liquidables regular o irregular, a opció del subjecte passiu.

Quatre. Les disminucions patrimonials netes es compensen únicament amb increments de patrimoni irregulars.

Cinc. La compensació es pot efectuar fins a la quantia màxima que permetin, segons els casos que preveuen els apartats anteriors, les quotes íntegres, les bases liquidables o els increments de patrimoni irregulars, sense que es pugui practicar més enllà dels cinc anys següents a aquell en què es van generar, ni directament, ni en el cas de rendiments negatius o disminucions patrimonials netes, per acumulació a rendiments negatius regulars o

irregulars ni a disminucions patrimonials irregulars d'exercicis iniciats posteriorment al 31 de desembre de 1991.

Tercera. Deduccions en la quota per habitatges adquirits amb anterioritat a 1990.

U. Els adquirents amb anterioritat a 1988 d'habitatges amb dret a deducció del 17 per 100 en la quota de l'impost, el mantenen al 15 per 100, si es tracta d'habitatges habituals, i al 10 per 100, en els altres casos.

Dos. Els adquirents amb anterioritat a 1990 d'habitatges diferents de l'habitual amb dret a deducció del 10 per 100 en la quota de l'impost, el mantenen després de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Tres. La base de la deducció que preveuen els dos apartats anteriors es determina en la forma establerta en el cinquè paràgraf de la lletra b) de l'apartat quatre de l'article 78 d'aquesta Llei.

Quatre. Aquestes deduccions s'han d'ajustar als límits i requisits que estableixen l'apartat u de l'article 80 i l'article 81 d'aquesta Llei.

Quarta. Règim transitori de la imputació de pèrdues en transparència fiscal.

El que disposa aquesta Llei s'entén sense perjudici de l'aplicació, quan sigui procedent, de la disposició transitòria de la Llei 48/1985, de 27 de desembre, de reforma parcial de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

Cinquena. Règim transitori de determinats increments o disminucions de patrimoni.

Als efectes del que preveu l'apartat dos de l'article 45 d'aquesta Llei, en els increments i disminucions de patrimoni que es posin de manifest en el cas de transmissions d'elements patrimonials adquirits amb anterioritat a l'1 de gener de 1979 o de drets de subscripció que procedeixin de valors adquirits, així mateix, abans d'aquesta data, el subjecte passiu pot optar per considerar com a valor d'adquisició el de mercat el 31 de desembre de 1978, sempre que aquest sigui superior al d'adquisició. En aquest cas, s'ha de prendre com a data d'adquisició l'1 de gener de 1979.

Sisena. Rendiments íntegres de determinats béns immobles.

Una vegada tingui lloc la revisió o modificació dels valors cadastrals en els termes que preveuen els articles 70.6 i 71, respectivament, de la Llei 39/1988, de 28 de desembre, reguladora de les hisendes locals, la Llei de pressupostos generals de l'Estat ha de fixar, als efectes del que estableix la lletra b) de l'article 34 d'aquesta Llei, un nou i inferior tipus que tingui en compte l'abast de la revisió o modificació esmentada. Aquest tipus és aplicable a partir del primer període impositiu en què entri en vigor aquesta última.

La Llei de pressupostos ha d'establir, així mateix, l'import en què es pot reduir, en concepte de mínim exempt, el valor dels béns immobles urbans als quals sigui aplicable el tipus de rendiment a què es refereix el paràgraf anterior.

Setena. Règim transitori d'increments de patrimoni el preu dels quals hagi estat ajornat.

Els increments de patrimoni posats de manifest amb anterioritat a l'1 de gener de 1992 com a conseqüència de transmissions a títol oneros, el preu dels quals hagi estat ajornat, en tot o en part, s'han de sotmetre, quan s'hagin de produir cobraments sota la vigència d'aquesta Llei i llevat que el subjecte passiu hagi decidit imputar-los al moment del naixement del dret, a les regles següents:

1a S'ha de determinar l'increment de patrimoni que s'hagi produït d'acord amb el que estableix la secció 4a del capítol 1r del títol cinquè d'aquesta Llei.

2a L'increment resultant s'ha de disminuir en l'import del sotmès a gravamen amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

3a El resultat positiu de l'operació que preveu la regla anterior s'ha d'imputar als exercicis en què es produeixin els cobraments, de manera proporcional a la quantia d'aquests.

4a L'import de l'increment imputat a cada exercici s'ha d'integrar a la base imposable regular o irregular, segons correspongui, d'acord al que estableixen els capítols 3r i 4t del títol cinquè d'aquesta Llei.

A aquests efectes, només es consideren increments irregulars aquells en els quals hagi resultat superior a la unitat el quocient resultant de dividir el període de generació pel nombre d'anys en què es fraccioni el pagament.

5a Si el resultat de l'operació que preveu la regla segona llança un residu nul o negatiu, no és procedent cap gravamen per la part d'increment que es meritaria sota la vigència d'aquesta Llei.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. *Habilitació a la Llei de pressupostos generals de l'Estat.*

U. La Llei de pressupostos generals de l'Estat pot modificar, de conformitat amb el que preveu l'apartat 7 de l'article 134 de la Constitució espanyola:

- a) L'escala i els tipus de l'impost i les deduccions en la quota.
- b) Els altres límits quantitativs i percentatges fixos que estableix la llei.
- c) Les exempcions de l'impost.
- d) Les circumstàncies que determinen l'obligació real de contribuir.
- e) El règim fiscal de les societats en règim de transparència.
- f) La tributació de rendes determinades per exigències d'harmonització amb la Comunitat Econòmica Europea.
- g) Els aspectes procedimentals i de gestió del tribut.

Dos. En la modificació de l'escala i de les deduccions que preveu la lletra a) de l'apartat anterior s'ha de tenir en compte, sense perjudici d'altres factors de política fiscal concurrents, la taxa d'inflació prevista pel Govern per a l'exercici en què aquelles hagin de tenir efecte.

Segona. *Entrada en vigor i eficàcia derogatòria.*

U. Aquesta Llei entra en vigor el dia 1 de gener de 1992 i s'aplica als rendiments, imputacions i increments i disminucions de patrimoni obtinguts a partir d'aquesta data i als meritats després d'aquesta d'acord amb els criteris d'imputació temporal de la Llei 44/1978, de 8 de setembre, i les seves normes de desplegament.

Dos. A partir d'aquesta data, queda derogada la Llei 44/1978, de 8 de setembre, de l'impost sobre la renda de les persones físiques, i totes les disposicions legals que siguin incompatibles amb el que disposa aquesta Llei, sense perjudici de l'exigibilitat per l'Administració dels deutes tributaris meritats durant la seva vigència.

Continuen en vigor les normes reglamentàries de l'impost sobre la renda de les persones físiques creat per la Llei 44/1978, de 8 de setembre, en tot el que no s'oposin als preceptes d'aquesta Llei o a les normes que la despleguin.

Tres. Les disposicions addicionals 13a, apartat u de la 14a, 15a, 16a, 17a, 18a, 19a, 23a i transitòria 1a, entren en vigor l'endemà de la publicació completa d'aquesta Llei en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Quatre. Les modificacions establertes mitjançant aquesta norma a la Llei 61/1978, de 27 de desembre, de l'impost sobre societats, s'apliquen als períodes impositius que s'iniciïn posteriorment al 31 de desembre de 1991. No obstant això, la relativa a l'article 15, vuit, s'aplica, en tot cas, als increments de patrimoni produïts a partir de l'endemà de la publicació completa d'aquesta Llei en el «Butlletí Oficial de l'Estat», sigui quin sigui el període impositiu al qual corresponguin.

Tercera. *Habilitació normativa.*

El Govern i el ministre d'Economia i Hisenda han de dictar totes les disposicions que siguin necessàries per al desplegament i l'aplicació d'aquesta Llei.

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 6 de juny de 1991.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
FELIPE GONZÁLEZ MÁRQUEZ

(Aquesta Llei s'inclou tenint en compte la Correcció d'errades publicada en el BOE núm. 236, de 2-1-1991.)